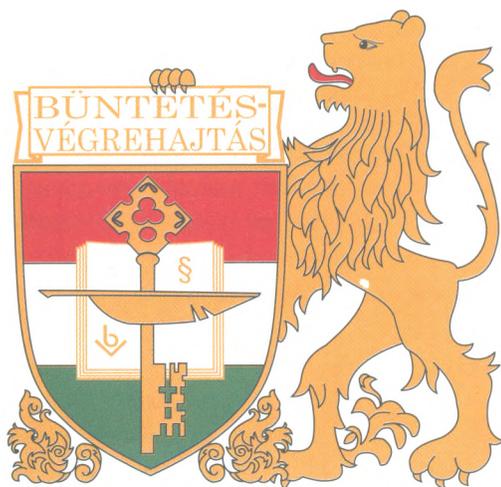

ÉNKÖNYVE

2003

Évkönyv

2003.

Tartalom

A büntetés-végrehajtás szervezeti felépítése	5
<i>A magyar büntetés-végrehajtási intézetek területi eloszlása</i>	5
<i>A magyar büntetés-végrehajtás intézetei</i>	6
<i>A magyar büntetés-végrehajtás intézményei</i>	6
<i>A magyar büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai</i>	6
A büntetés-végrehajtás vezetői	7
<i>A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokágának vezetői</i>	7
<i>Büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények, gazdálkodó szervezetek és vezetőik</i>	13
A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi össztevékenységét értékelő, a 2004. évi fő feladatokat meghatározó országos értekezlet	25
<i>Jelentés a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi össztevékenységének önértékeléséről</i>	27
Mellékletek az önértékeléshez	55
<i>Az értekezleten elhangzott jelentések, hozzászólások</i>	77
Dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy szóbeli kiegészítő jelentése	77
Dr. Huszár László bv. dandártábornok jelentése	83
Cséri Zoltán bv. ezredes jelentése	87
Gyenge-Bíró István bv. alezredes jelentése	91
Csorba György bv. ezredes jelentése	93
Csere László bv. dandártábornok jelentése	97
Tüske János bv. ezredes jelentése	99
Dr. Szalai László bv. ezredes jelentése	103
Kovács Tamás bv. ezredes jelentése	105
Dr. Lipták László bv. ezredes jelentése	109
Theo van Maanen előcsatlakozási tanácsadó hozzászólása	111
Hegyes András BVDOSZ-elnök hozzászólása	113
<i>Dr. Bárándy Péter igazságügy-miniszter beszéde</i>	117
<i>A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2004. évi fő feladatai</i>	121
Eseménynaptár a 2003. évről	123
Fotók a büntetés-végrehajtás életéből	131

Büntetés-végrehajtási intézetek

Országos és regionális intézetek 15	Megyei intézetek 17
<p>Állampusztai Országos Bv. Intézet Balassagyarmati Fegyház és Börtön Baracska Országos Bv. Intézet Budapesti Fegyház és Börtön Fiatalkorúak Bv. Intézete (Tököl) Fiatalkorúak Regionális Bv. Intézet (Kecskemét) Fiatalkorúak Regionális Bv. Intézet (Szirmabesenyő) Kalocsai Fegyház és Börtön Márianosztrai Fegyház és Börtön Nagyfai Országos Bv. Intézet Pálhalmi Országos Bv. Intézet Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtön Sopronkőhidai Fegyház és Börtön Szegedi Fegyház és Börtön Váci Fegyház és Börtön</p>	<p>Fővárosi Bv. Intézet – 1. sz. objektum (Nagy Ignác utca) – 2. sz. objektum (Gyorskocsi utca) – 3. sz. objektum (Maglódi út) Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Fejér Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Komárom-Esztergom Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Vas Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet</p>

Büntetés-végrehajtási intézmények

Bv. Központi Ellátó Intézmény (Budapest)
Bv. Központi Kórház (Tököl)
Bv. Szervezet Oktatási Központja (Budapest)
Bv. Továbbképzési és Konferencia Központ (Pilisszentkereszt)
Bv. Továbbképzési és Rehabilitációs Központ (Igal)
Igazságügyi Megfigyelő és Elmeógyógyító Intézet (Budapest)
Rendőrtiszti Főiskola Büntetés-végrehajtási Tanszék (Budapest)

A büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai

Ipari jellegű társaságok

ÁBRÁND Ágynemű-, Fehérneműgyártó és Forgalmazó Kft.
Nagyfa-Alföldi Mezőgazdasági és Vegyesipari Kft.
Budapesti Faipari Termelő és Kereskedelmi Kft. (BUFA Kft.)
Duna-Mix Ipari, Kereskedelmi, Szolgáltató Kft. (Duna-Mix Kft.)
Dunai Vegyesipari Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Duna Papír Kft.)

Ipoly Cipőgyár Termelő és Szolgáltató Kft.
Kalocsai Konfekcióipari Termelő és Kereskedelmi Kft.
NOSTRA Vegyesipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Sopronkőhidai Szövő- és Ruhaiipari Kft.

Mezőgazdasági jellegű társaságok

Állampusztai Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Annamajori Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.
Pálhalmi Agrospeciál Mezőgazdasági Termelő, Értékesítő és Szolgáltató Kft.

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

Dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy

a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka

06 /1/ 301-8407

Csóti András bv. dandártábornok

a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka
általános helyettese

06 /1/ 301-8403

Varga Valéria bv. dandártábornok

a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka
gazdasági helyettese

06 /1/ 301-8160

Dr. Huszár László bv. dandártábornok

a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka
szervezési helyettese

06 /1/ 301-8112

Cséri Zoltán bv. ezredes

a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka
mb. gazdasági helyettese

06 /1/ 301-8413

Sponga István

Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya, főosztályvezető

06 /1/ 301-8211

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

Dr. Gulyás Lajos bv. ezredes

Szervezési és Ügykezelési Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8406

Csalótzky Eszter Izabella bv. főhadnagy

Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya,

Külkapcsolati és Kutatási Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8220

Dr. Müller Anikó Krisztina bv. ezredes

Jogi Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8161

Zoltánné Gelencsér Zsuzsa bv. ezredes

Informatikai Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8411

Yazbekné Szabó Katalin bv. alezredes

Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya,

Sajtókapcsolatok Osztály, főosztályvezető-helyettes

06 /1/ 301-8315

Kovács Emil bv. alezredes

Munkabiztonsági Felügyelet, munkabiztonsági főfelügyelő

06 /1/ 269-3332

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

Mező László bv. ezredes

Személyügyi és Szociális Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8383

Csorba György bv. ezredes

Ellenőrzési és Vizsgálati Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8261

Semegi Attila bv. alezredes

Gazdasági Társaságok Koordinációs Főosztály,
főosztályvezető

06 /1/ 312-1847, 302-0196

Boglyasovszky Csaba bv. ezredes

Biztonsági Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8373

Dr. Németh Gyula István bv. ezredes

Biztonsági Főosztály,
Biztonság-felügyeleti Osztály, főosztályvezető-helyettes

06 /1/ 301-8135

Csóri Lajos bv. alezredes

Biztonsági Főosztály, Ügyeleti Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8375

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

Dr. Heylmann Katalin bv. orvos ezredes

Egészségügyi Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8116

Dr. Kapeller Magdolna bv. orvos ezredes

Egészségügyi Főosztály, főosztályvezető-helyettes

06 /1/ 301-8374

Dr. Németh Mihály

Egészségügyi Főosztály, főorvos

06 /1/ 301-8317

Garami Lajos bv. ezredes

Fogvatartási Ügyek Főosztálya, főosztályvezető

06 /1/ 301-8126

Bönde Zoltán Zsolt bv. őrnagy

Fogvatartási Ügyek Főosztálya,
Programszervezési és Foglalkoztatási Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8129

Dr. Sárdi Miklós bv. alezredes

Fogvatartási Ügyek Főosztálya,
Büntetés-végrehajtási Igazgatási Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8361

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.
Telefon: 301-81-00

Kovács László bv. ezredes

Pénzügyi és Gazdasági Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8151

Varga Tiborné bv. őrnagy

Pénzügyi és Gazdasági Főosztály,
Költségvetési és Pénzügyi Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8212

Tamás Zoltánné bv. alezredes

Pénzügyi és Gazdasági Főosztály, Közgazdasági,
Létszám- és Bérgazdálkodási Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8125

Tartzal Zoltán bv. alezredes

Pénzügyi és Gazdasági Főosztály, Ellátási,
Üzemeltetési és Technikai Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8154

Tomsics József bv. ezredes

Műszaki, Beruházási és Vagyonkezelési főosztály,
főosztályvezető

06 /1/ 301-8131

Dr. Bokányi Eszter bv. főhadnagy

Műszaki, Beruházási és Vagyonkezelési Főosztály,
Vagyonkezelési Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8264

1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: 301-81-00

Mihályi Gábor

Műszaki, Beruházási és Vagyongazdálkodási Főosztály,
Beruházási és Fejlesztési Osztály, osztályvezető

06 /1/ 301-8369

Szécsi István bv. ezredes

Védelmi Főosztály, főosztályvezető

06 /1/ 301-8140

Horcsin Attila bv. őrnagy

Belső ellenőr

06 /1/ 301-8177

Hegyes András

Büntetés-végrehajtási Dolgozók Országos
Szakszervezeti Szövetsége, elnök

06 /1/ 301-8359

Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

6337 Állampusztá

Telefon: 06 /78/ 407-684, 407-847

Kucsera Pál bv. dandártábornok

parancsnok

06 /78/ 407-950

Balassagyarmati Fegyház és Börtön

2660 Balassagyarmat, Madách u. 2.

Telefon: 06 /35/ 300-255, 300-826

Kertész Sándor bv. ezredes

parancsnok

06 /35/ 300-974

Baracsikai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

2741 Baracska

Telefon: 06 /22/ 454-023

Földi István bv. ezredes

parancsnok

06 /22/ 454-495

Budapesti Fegyház és Börtön

1108 Budapest, Kozma u. 13.

Telefon: 06 /1/ 264-2662, 264-2666, 432-5900

Bereczki Zsolt László bv. ezredes

parancsnok

06 /1/ 431-0283

Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete

2313 Tököl, Ráckevei u. 2-6.

Telefon: 06 /24/ 479-115

Illés László bv. ezredes

igazgató

06 /24/ 489-701

Kalocsai Fegyház és Börtön

6301 Kalocsa, István király u. 24-25.

Telefon: 06 /78/ 461-024, 461-824

Mácsai Ferenc bv. ezredes

parancsnok

06 /78/ 561-140

Márianosztrai Fegyház és Börtön

2629 Márianosztra, Rákóczi tér 1.

Telefon: 06 /27/ 370-221, 370-129, 370-239

Kárpáti Tamás bv. ezredes

parancsnok

06 /27/ 370-344

Nagyfai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

6750 Algyő-Nagyfa

Telefon: 06 /62/ 267-241, 267-368, 267-372

Csépai József bv. ezredes

parancsnok

06 /62/ 267-377

Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

2407 Dunaújváros-Pálhalma

Telefon: 06 /25/ 531-100

Dr. Kovács István bv. ezredes

parancsnok

06 /25/ 413-454

Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön

3981 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 35.

Telefon: 06 /47/ 321-133

Dr. Estók József bv. dandártábornok

parancsnok

06 /47/ 321-703

Sopronkőhidai Fegyház és Börtön

9407 Sopronkőhida

Telefon: 06 /99/ 312-170

Dr. Pantali Zoltán bv. ezredes

parancsnok

06 /99/ 310-315

Szegedi Fegyház és Börtön

6724 Szeged, Mars tér 13.

Telefon: 06 /62/ 554-970, 554-980

Csapó József bv. dandártábornok

parancsnok

06 /62/ 554-972

Váci Fegyház és Börtön

2600 Vác, Köztársaság u. 62-64.

Telefon: 06 /27/ 314-062, 314-066, 314-088, 314-438

Vatai Gyula bv. ezredes

parancsnok

06 /27/ 315-724

Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

7621 Pécs, Papnövelde u. 7.

Telefon: 06 /72/ 211-233

Berberovics László bv. ezredes

parancsnok

06 /72/ 210-153

Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

6001 Kecskemét, Mátyási u. 2.

Telefon: 06 /76/ 483-783

Tüske János bv. ezredes

parancsnok

06 /76/ 483-783

Fiatalkorúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézet

6001 Kecskemét, Wéber Ede u. 2.

Telefon: 06 /76/ 485-900

Tüske János bv. ezredes

igazgató

06 /76/ 483-783

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

3501 Miskolc, Fazekas u. 4.

Telefon: 06 /46/ 502-640

Dr. Szalai László bv. ezredes

parancsnok

06 /46/ 502-641

Fiatalkorúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézet

3711 Szirmabesenyő, Miskolci u. 3.

Telefon: 06 /46/ 500-500

Dr. Szalai László bv. ezredes

igazgató

06 /46/ 502-641

Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

5701 Gyula, Béke sugárút 38.

Telefon: 06 /66/ 362-165

Arató Ferenc bv. ezredes

parancsnok

06 /66/ 463-064

Fejér Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

8003 Székesfehérvár, Szekfü Gy. u. 2.

Telefon: 06 /22/ 515-210, 515-214

Frank Tibor bv. ezredes

mb. parancsnok

06 /22/ 313-372

Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet

Csere László bv. dandártábornok

parancsnok

06 /1/ 475-5501, 475-5502

I. objektum

1055 Budapest, Nagy Ignác u. 5-11.

Telefon: 06 /1/ 475-5500

II. objektum

1055 Budapest, Gyorskocsi u. 25-27.

Telefon: 06 /1/ 488-5010, 488-5011

III. objektum

1108 Budapest, Maglódi u. 24.

Telefon: 06 /1/ 432-2600, 432-2601

Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

9021 Győr, Jókai u. 18.

Telefon: 06 /96/ 312-566, 312-587

Csitke Sándor bv. ezredes

parancsnok

06 /96/ 318-809

Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

4024 Debrecen, Iparkamara u. 1.

Telefon: 06 /52/ 526-210

Tikász Sándor András bv. ezredes

parancsnok

06 /52/ 526-212

Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

3300 Eger, Törvényháza u. 2.

Telefon: 06 /36/ 412-722, 518-164

Galambos Ferenc bv. ezredes

parancsnok

06 /36/ 412-026

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

5001 Szolnok, Dózsa Gy. u. 2.

Telefon: 06 /56/ 512-750, 512-752

Dr. Sipaki Ferenc bv. ezredes

parancsnok

06 /56/ 512-751

Komárom-Esztergom Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

2501 Esztergom, Széchenyi tér 22.

Telefon: 06 /33/ 411-555

Dr. Hangyál István bv. ezredes

parancsnok

06 /33/ 501-130

Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

7401 Kaposvár, Kossuth L. u. 19.

Telefon: 06 /82/ 529-740

Horváth Lajos bv. ezredes

parancsnok

06 /82/ 529-755, 529-760

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

4401 Nyíregyháza, Bujtos u. 5.

Telefon: 06 /42/ 411-400

Pásztor András bv. ezredes

parancsnok

06 /42/ 411-401

Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

7100 Szekszárd, Béla tér 4.

Telefon: 06 /74/ 312-195, 312-755, 312-996

Schméhl János bv. alezredes

parancsnok

06 /74/ 315-514

Vas Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

9700 Szombathely, Szily J. u. 7.

Telefon: 06 /94/ 311-380

Rákli Ferenc bv. ezredes

parancsnok

06 /94/ 315-514

Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

8200 Veszprém, Vár út 11.

Telefon: 06 /88/ 591-570

Ujszászi Zoltán bv. ezredes

parancsnok

06 /88/ 591-580

Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

8901 Zalaegerszeg, Várkör u. 4.

Telefon: 06 /92/ 313-433

Dr. Rózsás János bv. ezredes

parancsnok

06 /92/ 314-490, 06 /82/ 529-760

Büntetés-végrehajtás Központi Ellátó Intézménye

1108 Budapest, Maglódi u. 129.

Telefon: 06 /1/ 433-1331

Győri Zoltán bv. ezredes

parancsnok

06 /1/ 260-2262

Büntetés-végrehajtás Központi Kórház

2313 Tököl, Ráckevei u. 2-6.

Telefon: 06 /24/ 489-700

Dr. Kováts Imre bv. orvos ezredes

főigazgató főorvos

06 /24/ 489-714

**Büntetés-végrehajtás Továbbképzési
és Konferencia Központ**

2098 Pilisszentkereszt, Pomázi u. 6.

Telefon: 06 /26/ 347-584, 547-020, 547-021

Gosztonyi Péter bv. alezredes

igazgató

06 /26/ 347-655

**Büntetés-végrehajtás Továbbképzési
és Rehabilitációs Központ**

7275 Igal, Gábor u. 6.

Telefon: 06 /82/ 372-149

Katona József bv. alezredes

igazgató

06 /82/ 372-316

Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja

1108 Budapest, Újhegyi út 9-11.
Telefon: 06 /1/ 261-7011, 262-0394, 431-0181

Dr. Lipták László bv. ezredes

igazgató
06 /1/ 264-5214

Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet

1108 Budapest, Kozma u. 13.
Telefon: 06 /1/ 264-2661

Dr. Antal Albert Ph.D

főigazgató főorvos
06 /1/ 260-0225

Rendőrtiszti Főiskola Büntetés-végrehajtási Tanszék

1121 Budapest, Farkasvölgyi út 12.
Telefon: 06 /1/ 392-3526

Dr. Ruzsonyi Péter bv. alezredes

tanszékvezető
06 /1/ 392-3526

Ipari jellegű gazdasági társaságok

**Budapesti Faipari Termelő és Kereskedelmi Kft.
(BUFA Kft.)**

1108 Budapest, Kozma u. 13.

Telefon: 06 /1/ 261-3961

Csont Attila bv. ezredes

ügyvezető igazgató

**Dunai Vegyesipari Termelő, Kereskedelmi
és Szolgáltató Kft. (Duna Papír Kft.)**

2316 Tököl, Ráckevei u. 6.

Telefon: 06 /24/ 531-845

Ragó Ferenc bv. ezredes

ügyvezető igazgató

Ipoly Cipőgyár Termelő és Szolgáltató Kft.

2660 Balassagyarmat, Madách u. 2.

Telefon: 06 /35/ 300-255

Garamvölgyi Béla bv. ezredes

ügyvezető igazgató

**Kalocsai Konfekcióipari Termelő
és Kereskedelmi Kft.**

6300 Kalocsa, Szent István király u. 26.

Telefon: 06 /78/ 461-844

Tollas József

ügyvezető igazgató

**NOSTRA Vegyesipari Kereskedelmi
és Szolgáltató Kft.**

2629 Márianosztra, Pálosok tere 1.

Telefon: 06 /27/ 370-005

Gálfi Lajos bv. ezredes

ügyvezető igazgató

Ipari jellegű gazdasági társaságok

**ÁBRÁND Ágynemű-, Fehérneműgyártó
és Forgalmazó Kft.**

3980 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 35.

Telefon: 06 /47/ 322-721

Dr. Matisz János

ügyvezető igazgató

Sopronkőhidai Szövő- és Ruhaiipari Kft.

9407 Sopronkőhida, Pesti Barnabás u. 25.

Telefon: 06 /99/ 312-170

Farkas György

ügyvezető igazgató

Nagyfa-Alföld Mezőgazdasági és Vegyipari Kft.

6724 Szeged, Cserzy Mihály u. 11.

Telefon: 06 /62/ 426-679

Borsi János bv. alezredes

mb. ügyvezető igazgató

**Duna-Mix Ipari, Kereskedelmi, Szolgáltató Kft.
(Duna-Mix Kft.)**

2600 Vác, Barabás Miklós u. 1.

Telefon: 06 /27/ 501-585, 501-575

Flamich Ottó bv. ezredes

ügyvezető igazgató

Mezőgazdasági jellegű gazdasági társaságok

Állampusztai Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

6327 Állampuszta

Telefon: 06 /78/ 407-860

Schneider Gyula bv. ezredes

ügyvezető igazgató

Annamajori Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

2471 Baracska – Annamajor

Telefon: 06 /22/ 454-118

Dr. Molnár István bv. ezredes

ügyvezető igazgató

**Pálhalmi Agrospeciál Mezőgazdasági Termelő,
Értékesítő és Szolgáltató Kft.**

2407 Dunaújváros – Pálhalma

Telefon: 06 /25/ 286-511

Kovács Tamás bv. ezredes

ügyvezető igazgató

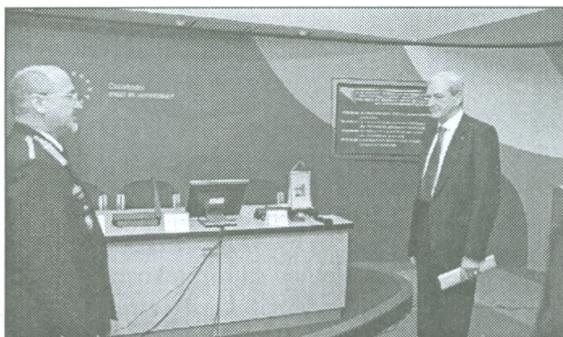
Dr. Bárándy Péter:

„A büntetés-végrehajtási rendszer egészének működéséről azt lehet elmondani, hogy az az elmúlt évben szakszerű, működőképés, és – ami rendkívül fontos – törvényes volt. A minisztérium vezetése nevében elismerésemet fejezem ki az Önök munkájával kapcsolatban”

A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi össztevékenységét értékelő, a 2004. évi fő feladatokat meghatározó országos értekezlet

A büntetés-végrehajtási szervezet 2004. január 20-án, dr. Bárándy Péter igazságügy-miniszter részvételével, megtartotta 2003. évi össztevékenységét értékelő s a 2004. évi fő feladatokat meghatározó országos értekezletét.

A tanácskozáson dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka fűzött szóbeli kiegészítést az írásban beterjesztett éves jelentéshez, majd a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság vezetői, a büntetés-végrehajtási intézetek parancsnokai, igazgatói, a büntetés-végrehajtási intézmények fő-

Csere László bv. dandártábornok jelentett az igazságügy-miniszternek, az országos értekezlet előljárójának

igazgatói, igazgatói s a gazdasági társaságok ügyvezető igazgatói adtak számot tevékenységükről.

Az országos értekezleten részt vett dr. Tari Ferenc, az Igazságügyi Minisztérium főcsoportfőnöke, a tárca s a társ főhatóságok számos vezetője. A meghívott vendégek között felszólalt Theo van Maanen, az Európai Unió előcsatlakozási tanácsadója, és szót kért a Büntetés-végrehajtási Dolgozók Országos Szakszervezeti Szövetségének elnöke is.

Az egyházak is képviselték magukat az eseményen

„A büntetés-végrehajtási rendszer egészének működéséről azt lehet elmondani, hogy az az elmúlt évben szakszerű, működőképes, és – ami rendkívül fontos – törvényes volt. A minisztérium vezetése nevében elismerésemet fejezem ki az Önök munkájával kapcsolatban” – szögezte le a hozzászólásokat követően dr. Bárándy Péter. Az igazságügy-miniszter értékelt a büntetés-végrehajtási szervezet éves munkáját, majd – az Európai Unióhoz való csatlakozás támasztotta követelmények, illetve a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló új törvényre való felkészülés jegyében – meghatározta a büntetés-végrehajtási szervezet 2004. évi feladatait.

Dr. Bárándy Péter igazságügy-miniszter és dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy az országos értekezletet követően sajtótájékoztatón válaszolt az újságírók kérdéseire

Jelentés a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi össztevékenységének önértékeléséről

1. A vezetés és irányítás

A vezetés és irányítás tartalmát, formáit, módszereit, munkastílusát a büntetés-végrehajtási szervezetben 2003-ban is alapvetően a jogszabályok, belső rendelkezések (igazságügy-miniszteri utasítások, országos parancsnoki intézkedések) **határozták meg.**

Ugyanakkor jelentős mértékben hatottak a vezető és irányító tevékenységre a következők:

- az Igazságügyi Minisztérium részéről a korábbi éveknél nagyobb aktivitású, folyamatosabb, segítőbb, a büntetés-végrehajtás sajátosságait és szakmai érdekeit jobban figyelembe vevő, főként megelőző jellegű felügyeleti tevékenység nyilvánult meg. Dr. Bárándy Péter igazságügy-miniszter úr, dr. Hankó Faragó Miklós politikai államtitkár úr a rendezvényeken történt megjelenéseken túl rendszeresen látogatott meg intézeteket, intézményeket, gazdasági társaságokat. A büntetés-végrehajtás közvetlen felügyeletét ellátó dr. Tari Ferenc főcsoportfőnök úr az országos parancsnokság vezetőivel napi munkakapcsolatot tartott és ugyancsak nagy számú ellenőrző-tájékoztató látogatást tett a büntetés-végrehajtási szerveknél;
- az Igazságügyi Minisztérium vezetése az év során több alkalommal erőteljesen képviselte a pénzügyi kormányzatnál a büntetés-végrehajtási szervezet érdekeit. Ennek eredményei (a korábbi éveknél jelentősen magasabb költségvetés, a soron kívüli pénzügyi támogatások) segítették a vezetői, irányítási tevékenységet;
- a vezetés és irányítást végző személyek tevékenységét célirányosabbá tették a 2003. évre vonatkozó egyéni teljesítmény-követelmények írásban történő meghatározása;
- a büntetés-végrehajtási szerveknél a korábbi éveknél **kisebb számban történt változás a vezetés, irányítást végző személyek körében.** A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságán a vezetők személyében (ideértve a főosztályvezetői szintig kinevezetteket) két változás történt. A Személyzeti és Szociális Főosztály vezetőjévé Mező László bv. ezredes, a Műszaki Beruházási és Vagyongazdálkodás Főosztály vezetőjévé Tomsics József bv. ezredes került kinevezésre. Két intézet (Szegedi Fegyház és Börtön, Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet) parancsnokai (Veszélka Vendel bv. dandártábornok, dr. Hézsely János bv. ezredes) vezetői beosztásának visszavonására került sor. A parancsnoki beosztásokba Csapó József bv. dandártábornokot, illetve Schméhl János bv. alezredest nevezték ki. Az intézményeket vezető személyek tekintetében egy esetben történt változás; dr. Lipták László bv. ezredes lett a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központ igazgatója. Egy gazdasági társaságnál (Nagyfa-Alföld Kft.) új ügyvezető igazgató; Borsi János bv. alezredes határozott időtartamra szóló megbízást kapott;

- a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága négy fontos beosztásban lévő vezetője (az év I. félévében az országos parancsnok általános helyettese és a biztonsági főosztályvezető, a II. félévben az országos parancsnok gazdasági helyettese és a gazdasági társaságok koordinációs főosztályvezetője) nappali angol nyelvoktatáson vettek részt. Így **jelentős teher hárult az országos parancsnokság több vezetőjére**, a helyettesítő személyekre, akik a kiesők feladatait végrehajtották. Az országos parancsnok távollévő gazdasági helyettesét Cséri Zoltán bv. ezredes, a Fejér Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka megbízással helyettesíti. Az intézet parancsnoki teendőit szintén megbízással Frank Tibor bv. ezredes látja el. Mindezek ellenére az év során érződött a vezetők távollétének hatása;
- a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága az év során **kiemelt feladatként kezelte a büntetés-végrehajtás zavartalan működésének biztosítását, az irányítási rendszer felülvizsgálatát és módosítását, a törvényességi követelmények betartását és betartatását, a fogvatartási körülmények javítását, az Európai Unióhoz történő csatlakozás előkészítését** a bv. szervek vonatkozásában, továbbá a személyi állomány felkészültségének, jövedelmi viszonyainak, munkahelyi körülményeinek és szociális helyzetének javítását. **A kiemelt feladatok szervezett és időarányos végrehajtását jól szolgálta a 2003. évben elsőként alkalmazott; az igazságügy-miniszter úr által előírtakat konkrét végrehajtási formában, határidőkkel, felelősökkel meghatározó országos parancsnoki intézkedés. A kiemelt feladatokkal kapcsolatos koncepciók, elgondolások az országos parancsnokság havi vezetői értekezletein, a kéthavonkénti országos parancsnoki, vezetői értekezleteken, továbbá a gazdasági társaságok ügyvezető igazgatói értekezletein megtárgyalásra kerültek.** A kiemelt feladatok tervezésébe, szervezésébe, végrehajtásába, ellenőrzésébe a bv. vezetői állományának észrevételeit, javaslatait, igényeit figyelembe vettük;
- a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának felsőszintű vezetése az év során **állománytáblázat változtatási javaslatot terjesztett fel, melyet Miniszter Úr jóváhagyott;**
- az év második felében olyan jogszabályi változások következtek be, amelyek indokoltá tették az országos parancsnokság jelenlegi szervezetének újbóli átgondolását. Így az államháztartásról szóló törvény módosítása, a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló kormányrendelet révén szükségessé válik az országos parancsnokság belső gazdálkodására, az intézetek, intézmények, gazdasági társaságok gazdálkodásának irányítására, ellenőrzésére, a közbeszerzések végrehajtására, továbbá a középirányítói jogkörbe tartozó bv. szervek költségvetési ellenőrzésére külön belső szervezeti egységek kialakítása. Az országos parancsnokság szervezetének újbóli áttekintését javasolták az évben az Igazságügyi Minisztérium részéről végrehajtott költségvetési felügyeleti ellenőrzést végzők is. További igényeket jelent a különböző pályázati lehetőségeket figyelő, pályázatokat kidolgozó, a nyertes pályázatok realizálásában résztvevő belső szervezeti egység, továbbá fogvatartotti klasszifikáció igényesebb, szervezettebb végrehajtása érdekében a központi megfigyelő belső szervezeti egység létrehozásának szükségessége.

Szervezeti változtatás szükséges a Büntetés-végrehajtás Központi Ellátó Intézménye esetében is. Ez utóbbira az országos parancsnokság már javaslatokat tett. Mindezek alapján az **országos parancsnokság vezetése már ez évben megkezdte egy új szervezeti rend elgondolásának kialakítását;**

- országos parancsnoki intézkedést adtam ki a bv. szervek regionális működtetésére vonatkozóan;
- a tárgyév során a vezetési, irányítási tevékenységek fontos részterülete volt az ellenőrzés. Eredményesen működött a mobil ellenőrzési alrendszer, az országos parancsnoki szemlék, a vezetői beszámoltatások havi rendszerességgel megtörténtek. Az igazságügy-miniszter úr iránymutatása szerint az országos parancsnokság vezetői növelték a munkaidőn túli időben, előzetes bejelentés nélkül végrehajtott ellenőrzéseik számát. Az átfogó szakterületi ellenőrzések vonatkozásában megállapítható, hogy azok hibafeltáró jellege nem állt arányban a ráfordított munkaidő, és egyéb kapcsolódó költségek mértékével;
- sikeres tevékenységnek értékelhető annak a feladatnak a végrehajtása, amely az új intézetek létesítésére alkalmas ingatlanok felmérését, az új intézetek létesítésének bv. szakmai, személyzeti, műszaki-technikai és egyéb követelményeit összegző írásos anyagok kidolgozását jelentette. Kiemelkedően sikeresnek ítéltető a PPP módszerrel építendő bv. intézet jogi, költségvetési-finanszírozási, lebonyolítási lehetőségeinek kidolgozása. Ez a munka jól szolgálta az ügyben döntést hozó személyek, testületek álláspontjának kialakítását;

Az IM Ellenőrzési Főosztály a Bv. Országos Parancsnokságán évközben végzett költségvetési felügyeleti ellenőrzéséről készített jelentésében több olyan megállapítást tett, amely a gazdálkodás területén mutatkozó vezetési, irányítási hiányosságokra mutat rá.

A büntetés-végrehajtási szervezet az elmúlt néhány évhez hasonlóan a 2003. évet is minimális határidőn túli tartozásállománnyal zárta úgy, hogy év közben nem volt határidőn túli köztartozása. Ez a vezetés, irányítás folyamatos monitoring tevékenységének, továbbá a kellő időben hozott megfelelő intézkedéseinek is köszönhető. A tartozások teljes mértékben történő kielégítéséhez döntően az járult hozzá, hogy a Kormány és az Igazságügyi Minisztérium az év során több alkalommal, jelentős összegben biztosított soron kívüli támogatást a büntetés-végrehajtási szervezet számára.

A személyi állomány juttatásai, szociális és fegyelmi helyzete

A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi költségvetése január 1-jével 226 új állás-hely rendszeresítésére adott lehetőséget. A 2003. évi állományszervezési táblázatok kialakításánál már a 7.746 státusszal (1.374 tiszt, 5.354 tiszthelyettes, 1.018 közalkalmazott) gazdálkodtunk. A fogvatartotti férőhelybővítés és az egyéb többletfeladatok személyzetigényét 2002-ben átmenetileg 226 álláshely zárolásával és átcsoportosításával tud-

tuk biztosítani, így a 2003. évi létszámfejlesztést teljes egészében a 2002. évben zárolt státuszok felszabadítására használtuk fel. **A belső tartalékok felmérésével, átcsoportosításával** oldottuk meg a Veszprém Megyei új Büntetés-végrehajtási Intézet 41 főnyi (5 tiszt, 35 tiszthelyettes, 1 közalkalmazott) létszámfejlesztési igényét. Mindemellett csak kis mértékben szintén **belső átcsoportosítással sikerült enyhíteni az egyes büntetés-végrehajtási intézetekben jelentkező szakmailag indokolt és halaszthatatlan létszám bővítési igényeket.**

A bv. intézetek/intézmények vezetői által 2003 novemberében előterjesztett állomány-szervezési táblázat módosítására vonatkozó javaslatok összesített létszámigénye 455 álláshely (75 tiszt, 344 tiszthelyettes, 36 közalkalmazott) volt. Kiemelkedően magas létszámigénye (104 státusz) a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetnek volt, amelynek azonban szabad státuszok hiányában csak 10%-át sikerült az intézet részére biztosítani.

A létszámgazdálkodás területén **a következő időszak kiemelt feladatai közé tartozik a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet létszámproblémáinak megoldása, a PHARE beruházás keretében Pécsen épülő regionális fiatalkorú bv. intézet mintegy 20 fős létszámigényének biztosítása.**

A 2003. év folyamán a személyi állomány illetményemelésben nem részesült. A hivatásos állomány tagjai részére **a reálbércsökkenés részbeni kompenzációjaként december hónapban átlagosan az előző havi rendszeres illetmény 20%-a került kifizetésre. A közalkalmazottak és a gazdasági társaságok munkavállalói egységesen 25 eFt egyszeri kereset kiegészítésben részesültek.** Június hónapban először az üdülési hozzájárulást a Nemzeti Üdülési Alapítvány által kibocsátott 40 eFt értékű csekk formájában biztosítottuk a hivatásos és a közalkalmazotti állomány részére. Május hónapban a ruházati utánpótlási illetmények kifizetése is megtörtént, a közalkalmazottak egységesen 33,6 eFt-ban, az egyenruhások állománycsoporttól függően 36 eFt és 64 eFt közötti összegben részesültek.

Az éves jutalmazási keretet a korábbi évekhez képest megemeltük, így a **2003. évben magasabb szintű jutalmazásra összesen 62 mFt-ot fordítottunk.** Az év során a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos-, közalkalmazotti-, valamint a gazdasági társaságok állományából összesen 607 fő (a teljes személyi állomány 7,5%-a) részesült magasabb szintű elismerésben, jutalomban. A korlátozott darabszámban adományozható „**Tauffer Emil Díj**”-ből négy, a „**Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett**” különböző fokozataiból összesen 108 db-ot adtunk át.

Annak ellenére, hogy a 2003. évben a személyzet jövedelmi viszonyai nem javultak – sőt kis mértékben romlottak is a 2002. évhez képest – az állomány-szervezési táblázatok feltöltöttsége tovább javult. **2003. december 1-jén országosan mindössze 77 álláshely volt betöltetlen, amellyel elértük a 99,01%-os feltöltöttséget.** Az állománycserélődés üteme stagnált, az év folyamán 602 fő távozásával szemben 827 munkatársat neveztünk ki. Tendencia továbbra is **az állomány fiatalodása (átlagéletkor 35,2 életév),** míg a nagy büntetés-végrehajtási tapasztalattal rendelkezők szakemberek száma folyamatosan csökken (a részletes adatokat a 2-5. táblázat mutatja be).

A 2003. évre meghatározott képzési, továbbképzési feladatokat a központi továbbképzési tervben foglaltak szerint hajtottuk végre. A szaktanfolyami képzés keretein belül bevezető-, alap-, közép- és felsőfokú bv. szakmai képzésben összesen 2.359 fő, központi továbbképzésben 1.625 fő vett részt. Büntetés-végrehajtási felügyelő képzésben 2003-ban 12 hallgató vett részt, illetve szerzett szakképesítést. A Rendőrtiszti Főiskola büntetés-végrehajtási szakán nappali és levelező tagozaton 25 fő végzett, akik tiszti beosztásba helyezése ebben az évben is gondot okozott, mert **a tiszti állománycsoport feltöltöttsége országosan megközelítette a 100%-ot.** A tiszthelyettesi állománycsoportból 2.056 munkatársunk nem rendelkezik érettségi bizonyítvánnyal, a tárgyévben 702 tiszthelyettes járt középiskolába, közülük 221 fő tett sikeres érettségi vizsgát.

A 2003. év kiemelkedő feladata volt **az új képzési rendszer bevezetésének előkészítése.** Az átalakítás kidolgozását a büntetés-végrehajtás oktatási szakembereinek bevonásával végeztük. Az év végére elkészült az új képzési rendszer bevezetéséről szóló országos parancsnoki intézkedés tervezete.

A büntetés-végrehajtás személyi állományának üdültetése az előző évek kialakult rendszere alapján történt, a korábbi lehetőségek köre nem változott. A BM üdülőiben 190, a büntetés-végrehajtás üdülőiben 198 család üdült, rekreációs üdültetésen 268 munkatársunk vett részt. Szlovákia és Lengyelország bv. szervezeteivel kötött szerződésekből foglaltak szerint a csereüdülések megtörténtek, ebben az üdülési formában 28 magyar család vett részt. Az idei évben is sor kerülhetett a bv-s gyermekek csereüdültetésére, Santovkán és Balatonlellén összesen 31 magyar és 35 szlovák gyermek táborozott.

Családalapítási támogatásra 2003-ban 25 mFt állt rendelkezésre. A bv. személyi állományából 195 fő nyújtott be igényt e támogatási formára, amelyből 106 fő (6 fő tiszt, 100 fő tiszthelyettes) a teljes keretet felhasználva részesült **kamatmentes kölcsönben.** A rendelkezésre álló segélykeretből 60 fő részesült egyszeri segélyben, összesen 4,141 mFt összegben. Az év folyamán **100 elhunyt büntetés-végrehajtási dolgozó, illetve nyugdíjas** esetében **temetési költségtérítést** 7,913 mFt összegben fizettünk ki.

A lakáscélú munkáltatói támogatásokra fordítható éves keretösszeget, valamint az egyéb pénzforrásokat a dolgozók szociális helyzetét és a kérelmek beérkezésének sorrendjét figyelembe véve használtuk fel. A 2003. évben **70 kérelemből 53 fő részesült munkáltatói kölcsön támogatásban, 105 mFt folyósítása valósult meg.**

Annak ellenére, hogy a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állományának túlnyomó többsége továbbra is felelősségteljesen, a feladat ellátását érintő előírásoknak megfelelően látta el feladatát, **a kezdeményezett fegyelmi-, és büntetőeljárások száma – csekély mértékben ugyan – de növekedett a korábbi évhez képest.** Továbbra is kiemelkedő figyelmet fordítottunk a fogvatartás törvényességét sértő, ezen belül is a korrupciós jellegű cselekmények visszaszorítására. E vonatkozásban fokozottan működünk együtt a Nemzetbiztonsági Hivatallal, a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatával és a katonai ügyészségekkel.

A szolgálati viszonyból eredő vétkes kötelelességszegések megalapozott gyanúja miatt a büntetés-végrehajtási szervezet **888 tagjával szemben indult fegyelmi eljárás,**

ami az állomány teljes létszámának 11,7%-át jelenti. Ezen belül 216 fő – az állomány 2,8%-ának – cselekménye volt olyan súlyú, hogy az büntetőeljárás megindítására is megalapozott gyanút szolgáltatott.

Bűncselekmény elkövetése 66 fővel szemben nyert bizonyítást, ami 12 esettel több a korábbi évben meghozott jogerős marasztaló ítéletek számánál. 67 ügy – bizonyíték, vagy bűncselekmény hiányában – megszüntetésre került már a nyomozás során. Még 83 büntetőeljárás van folyamatban.

Erőfeszítéseink ellenére a szolgálati jogviszonnyal összefüggő bűncselekmények között a **hivatali visszaélés és a vesztegetés** büntetettének megalapozott gyanúja miatt indult eljárások, és a kiszabott ítéletek száma is magasabb volt a 2002. évinél. A tárgyévben **öt főt marasztaltak el** a bíróságok jogerősen **hivatali visszaélés**, illetve **egy főt hivatali vesztegetés** miatt, és több eljárás még folyamatban van. **Az említett bűncselekmények elkövetőinek szolgálati viszonyát megszüntettük.**

A súlyja miatt ugyancsak kiemelten kezelt **hivatalos eljárásban történő bántalmazás** miatt indított ügyek számát tekintve csökkenés állapítható meg, de a marasztaló ítéletek száma itt is növekedett. Míg 2000-ben öt fővel, 2001-ben kettő fővel, 2002-ben három fővel, addig 2003-ban két fővel szemben jogerősen, és további négy fővel szemben nem jogerősen került sor a bűnösség megállapítására. **Jogellenes fogvatartás, vagy szabadság elleni bűncselekmény** a büntetés-végrehajtásnál azonban évek óta nem volt.

A katonai bűncselekmények közé tartozó eljárások száma nagyságrendileg nem változott a korábbi évhez képest. A **kötelességzegés szolgálatban** vétségének megalapozott gyanúja miatt indított ügyek száma harmadára csökkent, **a szolgálati feladat alóli kibúvás** ellenben ugyanilyen arányban emelkedett. A büntetés-végrehajtási munka során bekövetkezett rendkívüli esemény kapcsán elrendelt büntetőeljárások mindössze három esetben állapították meg az esemény bekövetkezésével összefüggő súlyosabb szolgálati kötelességzegést.

A fegyelmi eljárás alá vont 888 fő közül 151 fő ügye – többnyire fegyelemsértés, vagy bizonyíték hiányában – **megszüntetéssel zárult, 583 fő fenyítést kapott, 154 fővel szemben a fegyelmi vizsgálat még folyamatban van.**

A cselekmény tárgyi súlyára, az elkövetés körülményeire, valamint az elkövető szolgálati rendhez való viszonyulására tekintettel a parancsnokok **214 főnél** elegendőnek találták a fenyítés kiszabása nélküli **figyelmeztetés** alkalmazását. Az esetek túlnyomó többségében, **296 fővel szemben** a legenyhébb **feddés, vagy megrovás** fenyítést szabták ki, míg a **rendfokozatot, fizetési fokozatot, vagy a szolgálati beosztást** érintő fenyítést az eljárás alá vontak közül **42 fő** kapott. **Fegyelmi fenyítésként öt fő szolgálati viszonyát szüntették meg, közülük két főt lefokoztak.**

Lényeges változás a fegyelemsértések tárgyi megoszlásában nem történt, a cselekmények döntő többsége továbbra is a szolgálat ellátását szabályozó normák megsértésében – elsősorban késés, jelentési vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása, a szolgálati utasításban leírtak pontatlan, hiányos végrehajtása – merült ki.

A szolgálati viszonytal összefüggő szabálysértés fegyelmi eljárás keretein belül történő elbírálása 59 fő esetében történt, melynek során 33 fővel szemben elmarasztalással, 26 fővel szemben megszüntetéssel zárult a vizsgálat.

A biztonsági szaktevékenység

A szakterület részére engedélyezett létszámkeret feltöltöttsége országos átlagban problémamentessé vált, az utánpótlást folyamatosan biztosítani tudtuk. Az érintettek feladatra történő felkészítése központi és helyi oktatással, valamint módszertani képzéssel történt. A helyi oktatásokhoz az irányító szerv kötelezően feldolgozandó témákat jelölt ki. Az előírtak szerinti gyakorisággal, témaválasztással és résztvevői körrel szervezték a törzsfoglalkozásokat és a riasztási gyakorlatokat. Több intézet tartott az illetékes megyei rendőr-főkapitánysággal együttműködési gyakorlatot (Győr, Gyula, Szeged, Nagyfa, Baracska). Közös törzsvezetési gyakorlat volt Kecskeméten és önálló a Bv. Országos Parancsnokságon. Néhány bv. szervnél a tűzoltósággal közösen tartottak mentési gyakorlatot. Az állomány felkészítését célozta a BvOP által vagy közreműködésével szervezett továbbképzések, melyek az osztályvezetőkre, biztonsági vezetőkre, a csomagvizsgáló berendezéseket kezelőkre, a kutyavezetőkre, a fegyvermesterekre és a túsztárgyalókra terjedtek ki.

A szakterület munkáját érintő szabályozások közül a gyakorlati tapasztalatok alapján több módosításra került. Új rendelkezésként az akciócsoportok számára kiadott módszertani útmutató, a biztonsági ellenőrzésről, -szemlérlől, -vizsgálatról, az elektromos sokkolók alkalmazásáról, az események jelentéséről és a különleges biztonságú zárkáról, körletről rendelkező OP intézkedések, továbbá a törzsek együttműködéséről a rendőrséggel közösen kiadott együttes intézkedés jelent meg.

Az intézetek helyi szabályozásaiban a központi előírások változásai átvezetésre kerültek. A rendelkezések formái szempontból jók, tartalmilag alkalmasak a szakszerű munkavégzés elősegítésére. A kötelezően elkészítendő intézkedések, valamint a tartalom vonatkozásában az ellenőrzések többségében pozitív megállapításokat tettek.

A biztonsági szakfeladatok teljesítéséhez szükséges személyzet szervezése a sokrétű, összetett feladatok ellenére precízen történt. A bv.-nél lehetséges valamennyi (hivatali, hivatalitól eltérő, folyamatos, váltásos) munkarend alkalmazásával szervezték és teljesítették a szolgálatokat. Az őrzési, felügyeleti és ellenőrzési feladatok továbbra is igen nagy számú túszoigálat elrendelésével, teljesítésével voltak végrehajthatók. A Hszt. azon előírása, mely szerint túszoigálatot csak az állományilletékes parancsnok rendelhet el, a több objektummal rendelkező intézetek esetében igen körülményesen tartható be.

A büntetés-végrehajtási objektumok és anyagi javak őrzése folyamatos volt, támadás, rongálás, ill. ezek kísérlete nem fordult elő. Bv. szerv előtti és elleni tüntetés a novemberi halálesettel járó tüzet követően Zalaegerszegen volt, de erőszakos cselekmények nem történtek. A bejárat, illetve a főépület külső biztosítását a rendőrség látta el, a belső rend fenntartását a bv. erők garantálták. Szállító járművet támadás nem ért, nem volt intézetet érintő robbantással fenyegetés.

A fogvatartottak őrzésének, felügyeletének, tevékenységük irányításának terén továbbra is eredményesnek minősíthető az elvégzett munka. Súlyosnak minősülő rendkívüli események (terrorcselekmény, túszfogás, zendülés, kitörés, élet kioltása) nem következtek be. Egyes fogvatartottak, ill. szűk csoportjuk kísérletet tett tömeges demonstrációk szervezésére, de hatékony megelőző intézkedésekkel a szándék továbbvitelét, ill. a röplapterjesztést megakadályoztuk.

Az egyedi rendbontások, ellenszegülések, személyzet tagjai elleni támadások felszámolására, elhárítására esetenként **kényszerítő eszközöket** kellett alkalmazni, ezek között azonban nem volt fegyver, szolgálati kutya és elektromos sokkoló. Az ön- és közveszélyes magatartást tanúsító 60 fogvatartottal szemben **78 esetben kellett speciális biztonsági elkülönítő zárkába helyezést alkalmazni**. A zárkák használata a zalaegerszegi tüzesetet követően a vizsgálatok lezárásáig és a felülvizsgálatok megtörténteig fel lett függesztve.

A büntetnek minősülő **szökések számában kismértékű növekedés történt, de valamennyi fogvatartott rövid időn belül elfogásra került**. Ezek között több olyan volt, mely a közvéleményt hosszabb ideig foglalkoztatta (A Budapesti Fegyház és Börtönből nappal, bástyafalon keresztül történt szökés, a külkórházból történt szökések és a nagyfai négy fős szökés.). **A megszökött 12 személy közül hét főt a bv. erőknél – rövid időn belül – sikerült elfogni.**

Ki kell emelni, hogy a tárgyévben két esetben – bíróságra történő előállítás végrehajtása során – úgy szökött meg a fogvatartott, hogy az őt kísérő előállító személlyel szemben támadást intéztek. Egyik esetben a fogvatartott az élelmiszeres csomagját vágta az őrhöz, másik esetben meglökte őt, majd a hozzátartozói az őt nyakát hátulról megfogva elrántották. Mindkét esetben üldözés után az elfogások rövid időn belül megtörténtek.

A szökésekkel összefüggő cselekmények összehasonlító adatai: (eset/fő)

	2000	2001	2002	2003
előállítás (büntető)	12/10	7/0	7/0	0/17
– őrzött objektumból	4/5	3/5	3/5	3/6
– külső, vagy intézetén kívüli munkahelyről	13/13	3/3	4/4	2/2
– előállításkor	1/1	-	-	4/4
– szállításkor	-	1/1	-	-
szökési kísérlet	1/1	1/1	1/1	3/3
szökési előkészület	4/6	9/11	5/11	5/8
szökés (vétség)	-	-	108	16

A szállítási és előállítási feladatok igen jelentős nagyságrendűek voltak, ennek ellenére azokat sikerült szervezetten és pontosan végrehajtani, ennek során 70.563 fő fogvatartott kör- és célszállítását oldottuk meg, valamint 42.508 előállítást (bíróságra, ügyészségre, egészségügyi intézménybe) teljesítettünk. Előállítás 30 esetben maradt el, melyből csupán egy eset az, amely a büntetés-végrehajtás mulasztásaként történt.

Szállító jármű egyszer volt baleset részese, ennek során sérülés nem történt.

A fogvatartottak **munkáltatásának biztonsági feltételeiben** 2003-ban jelentősnek ítéltető előrelépésről nem lehet számot adni, mert továbbra is gondot jelentett, hogy a munkáltatható fogvatartottak számához képest kevés volt a munkáltatási felügyelők létszáma, valamint alacsony szintű volt a technikai ellátottság is. Az előzőek ellenére az e területen dolgozók eredményes munkát végeztek, mert biztonságot zavaró rendkívüli események ritkán történtek.

Technikai rendszereket érintő fejlesztés csak ott valósult meg, ahol állami beruházás, felújítás történt (Veszprém, Sopronkőhida). A működő rendszerek karbantartásához szükséges pénzüsszegeket az intézetek megkapták. Nagy értékű tárgyi eszközök vásárlására csak 15 mFt állt rendelkezésre, ezzel szemben az intézetek részéről folyamatosan növekvő igények jelentkeznek kamerákra, monitorokra, URH rádiókra. A csomagvizsgáló berendezések számát nem tudtuk növelni. A dologi kiadásokra rendelkezésre állt 77,8 mFt-ból löszereket, kényszerítő eszközöket, szolgálati állatokat vásároltunk. A lövedékálló mellények vásárlására fedezetet nem sikerült biztosítani.

A biztonság fenntartását célzó **együttműködés folyamatos és jó volt a Nemzetbiztonsági Hivatal, a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat és a rendőrség illetékes szerveivel.**

A kábítószer-kereső kutyák és vezetőik képzését, továbbképzését a **Vám- és Pénzügyőrség** iskolájának közreműködésével hajtottuk végre.

A védelmi tevékenység

A **honvédelmi, polgári- és katasztrófavédelmi** tevékenységet 2003-ban egyrészt a felkészítési tevékenység folytatása, az igazságügyi szervek (elsősorban a büntetés-végrehajtás intézetei és intézményei) felkészültségének ellenőrzése, a „VÉDELEM-2003” gyakorlatra való felkészülés és annak ágazati végrehajtása (koordinálása és részben irányítása) jellemezte.

Az igazságügyi tárca területén a védelmi tevékenységet szabályozó miniszteri rendeletek és utasítások módosítása, valamint egy utasítás esetében újra fogalmazása lehetővé tette a tevékenység kiterjesztését az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Rt.-re és a július 1-jétől megalapított Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelő és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Országos Hivatalára, illetve területi szerveikre.

A tevékenység anyagi-technikai bázisának szinten tartása és fejlesztése érdekében a pénzügyi lehetőségek függvényében a tárgyévben is tovább végeztük az esedékessé vált karbantartásokat és felújításokat, valamint a légzésvédő eszközök korszerűsítését. A fogvatartottak ellátásánál csak a mennyiségi kritériumot – teljes létszámra készletezés – tudtuk teljesíteni, minőségi előrelépést a felmerülő hatalmas költségek nem tettek lehetővé.

Az állomány oktatása, továbbképzése érdekében az új felszerelők vezető képzéseire rendszeresen megtartásra került polgári védelmi alapkiképzésük, középvezetői szinten pedig pótoltuk (a gazdasági vezetők kivételével) a 2002-ben elmaradt vezetői képzéseket.

A védelmi felkészülés kormányzati szintű átalakítása több éves előkészítő munkát követően 2003-ban megkezdődött. Ennek első megnyilvánulásai a nemzetgazdaság védel-

mi felkészítése és mozgósítása feladatainak, illetve a befogadó nemzeti támogatás egyes kérdéseinek kormányrendeletben történt szabályozása. Mindkét jogszabály közvetlenül érinti az igazságügyi tárcát, azon belül pedig elsősorban a büntetés-végrehajtás részére jelent konkrét szabályozási és operatív feladatokat 2004-ben.

A „VÉDELEM-2003” védelmi igazgatási rendszergyakorlatra történő felkészülés és az abban való részvétel során a büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények és gazdasági társaságok vezetése és gyakorló állománya bizonyította, hogy megfelelően felkészült a vele szemben támasztott követelmények végrehajtására. **Jelentős eredményként értékelhető, hogy sikerült az egész országra kiterjedően gyakoroltatni a védelmi igazgatás és szerveink együttműködését.** Az igazságügyi ágazat, azon belül a büntetés-végrehajtás tevékenységét a rendszergyakorlat vezetése és a megyei (fővárosi) védelmi bizottságok is eredményesnek ítélték.

A fogvatartás helyzete

A fogvatartottak létszáma 2003. december 31-én **16.507 fő, (2002. 17.838 fő) volt, 1.331 fővel kevesebb, mint a 2002. év végén (7,4%-os a csökkenés).** Az év elejétől a fogvatartottak létszáma folyamatosan növekedő (legnagyobb 2003. február 28-án 18.126 fő) majd folyamatosan csökkenő volt.

Az átlagos fogvatartotti létszám: 17.172 fő, ez 384 fővel kevesebb a 2002-es év átlagos létszámánál. A fogvatartottak létszámára vonatkozó adatokat a 9. sz. táblázat tartalmazza.

Az intézetek elhelyezhető fogvatartotti létszáma 11.326 fő (2002. 11.416 fő), a két egészségügyi intézményben 608 fő, összesen: **11.934 fő.**

Az intézetek elhelyezhető létszáma az egy évvel ezelőttihez képest csökkent 90 fővel.

Jelentősebb férőhely módosítások az év során:

BAZ Megyei Bv. Intézet	..20 fő
Győr-Moson-Sopron Megyei Bv. Intézet	..38 fő
Veszprém Megyei Bv. Intézet	..156 fő
Baracskai Országos Bv. Intézet	..-13 fő
Budapesti Fegyház és Börtön	..-171 fő
Sopronkőhidai Fegyház és Börtön	..-120 fő

A Budapesti Fegyház és Börtönben valamint a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben zajló átalakítási munkálatok miatt átmeneti férőhelyváltozás (csökkenés) volt.

A bv. intézetek (az egészségügyi intézmények kivételével) átlagos telítettségi mutatója 145% (2002. 157%) volt. A megyei bv. intézetek közül néhány kirívóan zsúfolt volt az év folyamán. Legmagasabb telítettségi átlagok voltak: Komárom-Esztergom Megyei (200%), Fővárosi Bv. (170%), Baranya Megyei (160%) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei (160%), bv. intézetekben.

Az előzetesen letartóztatottak száma 3.776 fő, az év folyamán folyamatosan csökkenő (2002. 4.329 fő) volt.

Az előzetes letartóztatás tartama átlagosan (jelenleg fogvatartásban lévőket vizsgálva) 7,3 hónap (2002. évben: 9,1 hónap volt), de jelentős azok száma, akik egy évet meghaladóan vannak előzetes letartóztatásban: 797 fő (2002. 1.363 fő volt). A 3.776 fő közül 296 fő olyan fogvatartott van, aki két évet meghaladóan van előzetes letartóztatásban. Az előzetesen letartóztatottak összetételét a 10. sz. táblázat tartalmazza.

Az elítéltek létszáma 12.464 fő (2002. 13.260 fő volt), a 2002. évi adathoz képest a csökkenés 796 fő.

Az elítéltek végrehajtási fokozatonkénti bontásban:

Felnőtt korúak:	Fegyház	3736 fő	3582 ffi	154 nő
	Börtön	7530 fő	7060 ffi	470 nő
	Fogház	510 fő	452 ffi	58 nő
	Pbh.+ kém. átv.	359 fő	336 ffi	23 nő
Fiatalkorúak:	Börtön	180 fő	176 ffi	4 nő
	Fogház	149 fő	148 ffi	1 nő
Összesen:		12464 fő	11754 ffi	710 nő
		100%	94%	6%

Az adatokból megállapítható, hogy az elítéltek zöme (61%) börtön fokozatú, és az elmúlt évekhez hasonlóan a férfiak-nők aránya változatlan. (94%-6%).

A fogvatartottak előélet szerinti megoszlását a 11. sz. táblázat tartalmazza. Összehasonlítva a 2002. évi adatokkal az arányokat, az tapasztalható, hogy az elítélt kategóriában a többszörös visszaesői arány ugyanolyan, az első büntényes elítéltek aránya csökkent (tavaly 53%), a visszaesők növekedtek (2002-ben 24%). Az elítéltek szabadságvesztés tartama szerinti megoszlását a 12. sz. táblázat tartalmazza. Az arányok hasonlóak, mint a múlt évben. A szabadságvesztés (a jelenleg töltött ítéletek alapján) átlagos tartama: 4 év 2 hónap.

A nem magyar állampolgárságú fogvatartottak számát és összetételét a 13. sz. táblázat tartalmazza, létszámuk 746 fő, ami a tavalyi adatokhoz képest 79 fős csökkenést jelent.

A büntetés-félbeszakítási kérelmek száma ez évben 1.390 db (2002. évben 1.633 db) ez kismértékű csökkenés.

A döntésre jogosult 242 fő esetében engedélyezte a megszakítást:

Rövidtartamú eltávozás jutalomban 953 fő elítélt részesült, 1.560 esetben. A jutalomban részesültek közül átmeneti csoportban van 53 fő, akik 102 esetben távozhattak az intézetből. A rövidtartamú eltá-

Miniszteri hatáskörben:	11 fő
Országos parancsnoki hatáskörben:	25 fő
Intézetparancsnoki hatáskörben:	206 fő
Összesen:	242 fő

vozásra bocsátottak közül egy fő nem tért vissza, ezzel megvalósította a fogolyszökés vétségét. Kimaradás jutalomban 277 fő (504 eset) részesült (ez a számadat 2002. évben 166 fő, 308 eset). A kimaradásra bocsátottak közül három fő nem tért vissza az intézetbe.

Súlyos beteg hozzátartozó meglátogatását 202 esetben engedélyezték (9 esetben felügyelettel), az eltávozó elítéltek közül három fő nem tért vissza, az engedélyezettek 1,5%-a.

Enyhébb végrehajtási szabályok hatálya alá 242 főt helyeztek, amelyből börtönfokozatú 193 fő, fogház fokozatú 49 fő. EVSZ hatálya alá tartozó elítéltek létszáma 2003. december 31-én 141 fő, négy fő esetében a bv. bíró megszüntette ezen szabályok alkalmazását. Az eltávozások száma 1.798, az eltávozottak minden esetben jelentkeztek a szabadságvesztés továbbtöltésére.

Súlyosabb, illetve enyhébb fokozatba helyezésre 329 elítélt esetében készült előterjesztés a bv. bírók felé, 24 alkalommal súlyosabb, 305 esetben enyhébb fokozatba javasolta átminősíteni az elítéltet a bv. intézet. A bv. bíró 314 esetben (15 súlyosabb, 299 esetben enyhébb) engedélyezte, 6 esetben pedig elutasította az enyhébb végrehajtási fokozatba helyezésre készített előterjesztést.

Átmeneti csoportba helyezésre 118 esetben tettek előterjesztést az intézetek. E csoportban 2003. december 31-én 140 fő volt.

A büntetés-végrehajtási intézetek előterjesztése alapján 208 fő esetében rendeltek el pártfogó felügyeletet.

A büntetés-végrehajtási intézetek által foganatosított előállítások (bírószágra, ügyészségre, szakértőhöz, közjegyzőhöz, orvosi szakrendelésre) **száma** ez évben is jelentős volt (**16.524 fő – 42.508 esetben**). A szállításba kerülő fogvatartottak száma 54.724 fő, célszállítással 15.839 fő mozgatása valósult meg.

A fogvatartottak foglalkoztatására továbbra is kiemelt figyelmet fordítottunk, a folyamatosan magas létszám ellensúlyozása érdekében.

Az informatikai szaktantermek számát a 2003. évben is sikerült újabb egységgel bővíteni, **jelenleg 14 intézetben van a kor követelményeinek megfelelő informatika szaktanterem**. Az itt folyó foglalkozásokon kívül 25 képzés valósult meg, melyen 299 fogvatartott szerzett bizonyítványt. A 2003. évben került sor első alkalommal az informatikai végzettséggel rendelkező fogvatartottak képzettségüknek megfelelő foglalkoztatására, Nagyfán 15 fő külső cég részére adatrögzítést végez.

A fogvatartottak képzésének, szabadidős programjainak bővítése érdekében több bv. intézet, képző és civil szervezet juttatta el programjavaslatait a Pályázat Előkészítő Alaphoz (PEA), mely projektek közül többet megvalósításra érdemesnek találtak. E programok kidolgozását a PEA anyagilag segíti, bírálásukat az Európai Közösség Szociális Alapja végzi.

A Munkaerő-piaci Alap Irányító Testülete (MAT) a 2003. évben nem írt ki pályázatot a bv. intézetekben fogva tartottak képzésére. A 2002. évben induló, a 2003. évben befejeződő 27 tanfolyamon 494 fogvatartott vett részt, 449-en eredményesen teljesítették a vizsgakövetelményeket.

Az intézetekben a 2003. évben a MAT által finanszírozott tanfolyamokon túl 32 munkaerőpiaci képzésben vehettek részt a fogvatartottak.

A 2003. évben összesen 889 fő fogvatartott szerzett valamilyen szakmából képzettséget.

Sikerként értékelhető, hogy minden végrehajtó intézetben működik általános iskola. A 2002/2003. tanévben 824 tanuló beiskolázására került sor, közülük 721 fő eredményesen zárta a tanévet, 185 tanuló fejezte be általános iskolai tanulmányait. A 2003/2004. tanévben 983 fogvatartott kezdte meg általános iskolai tanulmányait, mely a 2002/2003. tanévhez képest közel 20%-os emelkedést jelent.

A tárgyévben újabb két bv. intézetben, hét helyszínen indult középiskola. A **Fiatalkorúak Regionális Bv. Intézetében, Szirmabesenyőn kísérleti jelleggel digitális középiskolai képzés indult.** Így a tanulók számítógépes hálózaton kapott feladatok megoldásával készülnek fel a vizsgákra.

Összességében a 2002/2003. oktatási évben 2.653 fő részesült oktatásban, szakképzésben, tréning jellegű foglalkozásban. Közülük 1.705 fő szerzett szakképesítést, vagy növelte a befejezett iskolai osztályainak számát. Megszűnt az alacsonyabb költségű, betanított jellegű képzések ÁFA mentessége, ezért a meglévő anyagi keret felosztásakor drágább és ezért kevesebb tanfolyam indulhatott. **Jelenleg 1.774 főt iskoláztunk be** különböző oktatási, képzési programokba, a 2002/2003. tanév kezdetekor beiskolázott 2.038 főhöz képest. A Munkaerő-piaci Alap Irányító Testülete (MAT) finanszírozásában a 2002. évben induló, a 2003. évben befejeződő képzésekben 15 intézetben 27 tanfolyamon 494 fogvatartott vett részt, 449-en eredményesen teljesítették a vizsgakövetelményeket. A 2003. évre eljuttatott igényeinket várhatóan 2004. első felében hirdetik meg.

A 2003. évben lényeges fordulat következett be a kábítószer ellenes stratégia végrehajtásában, **első lépésben négy, majd további nyolc intézetben kábítószer prevenciók részleg létesült.** E részlegeken közel 200 fő elhelyezésére és kezelésére nyílik lehetőség.

Eredményként kell elkönyvelni, hogy a csökkenő fogvatartotti létszám mellett is emelni tudtuk a képzésben részesülők számát.

Az ügyészi vizsgálatok megállapításai szerint – egyes egyedi eseteket leszámítva – a büntetés-végrehajtás működése törvényes, a fogvatartottak jogai érvényesülnek. Ezt támasztják alá az Országgyűlési Biztosok Hivatalának megállapításai is. A panaszügyek vizsgálata során megállapítottuk, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek a jogszabályoknak megfelelően járnak el a fogvatartottak ügyeinek intézésében.

A fogvatartottak által elkövetett **fegyelmi események száma a 2002. évhez képest csökkent (9%).** Míg a bv. intézetekben 2002-ben 9.231 esetben alkalmaztak a fegyelmi vétségek elkövetőivel szemben fegyelmi felelősségre vonást, addig 2003-ban ez a szám 8.421 volt.

Az értékelt időszakban **40.659 esetben részesítették a fogvatartottakat jutalomban.** Ez az átlag fogvatartotti létszámmal számolva, ezer főre vetítve 2.367 jutalmazást jelent

Az egészségügyi tevékenység

A 2003. évben a személyi állomány és a fogvatartottak számára egyaránt változatlanul biztosított volt a jó színvonalú progresszív betegellátás. Nagy jelentőségű változást hozott a befogadás alkalmával végzett vizsgálatok kiterjesztése, az EKG és laborszü-

rés bevezetése, valamint az egyéb szűrőeljárások, kiemelten a HIV teszt anonim, önkéntes lehetőségének kínálata. Ugyancsak az elmúlt év **kiemelkedő eredményeként értékelhető az ÁNTSz és a büntetés-végrehajtás közegészségügyi együttműködéséről** szóló 30/2003. (VII. 18.) IM-ESzCsM **együttes rendelet megjelenése**, illetve az annak végrehajtására kiadott, **az ÁNTSz és a Büntetés-végrehajtási Szervezet együttműködéséről szóló megállapodás megkötése**. Ezen dokumentumok törvényes garanciát adnak az Európai Unió közegészségügyi előírásainak maradéktalan betartásához, miközben pontosan meghatározzák az érintett szervek kötelezettségeit és feladatait. Szintén a 2003. év sikere volt az IMEI feladatait és működését egységes szerkezetben megjelenítő 36/2003. (X. 3.) IM rendelet.

A személyi állomány tagjai teljeskörűen részesültek a többszintű, komplex egészségügyi szolgáltatásban, amelyhez hozzájárult a BM. Központi Kórház és Intézményei magas színvonalú közreműködése. Az írott megállapodás hiánya ellenére, az együttműködés a rendőrség egészségügyi szolgálatával is zavartalan volt. A szűrővizsgálatok szinte valamennyi intézetben ütemezetten zajlottak, általában megelőzve az erőnléti felméréseket. Az Egészségügyi Főosztály keretében működő II. fokú Egészségügyi Alkalmasságot Vizsgáló Bizottság előtt megjelentek száma évről évre csökken, köszönhetően az intézetek egyre szakszerűbb személyzeti tevékenységének. FÜV eljárást egyre fiatalabb korcsoportba tartozók kezdeményeznek. **A mozgásszervi rehabilitációs programokat mind többen igénylik**. A kötelező pszichikai alkalmassági vizsgálatok minden intézetben megtörténtek, a rekreációs keret kihasználtsága csaknem 100%-os.

A fogvatartottak körében az alapellátást igénybevevők aránya jelentős mértékben emelkedett. Az orvoshoz fordulást többségében krónikus megbetegedések indokolták. Növekedett az alternatív drog-, valamint fizioterápiás kezelésben részesülők száma is. A járó- és fekvőbeteg ellátásra továbbra is a bv. egészségügyi intézményeiben került sor, kivételt a sürgősségi esetek, illetve speciális szakszolgáltatások képeztek. **Az elhunytak száma 50, közülük 9 öngyilkosságot követett el. A suicid kísérletek miatt az IMEI-be utaltak mindössze 10%-a szorult krízis intervencióra.**

A közegészségügy-járványügy területén az ÁNTSz felügyeleti és ellenőrzési feladatának végrehajtásához a bv. intézetek elkészítették az objektumok, valamint az ott folyó tevékenységek listáját és megküldték az ÁNTSz illetékes intézetének. Az együttműködés kereteiben végzendő munka- és ellenőrzési tervek az ÁNTSz ajánlásainak figyelembevételével készültek el. Az év során befejezett beruházások és nagyobb volumenű felújítások jelentősen javították a higiénés körülményeket. **A járványügyi helyzet kimagaslóan jó volt. Fertőző betegség halmozódására vagy járványos előfordulására nem került sor**, amire régen nem volt példa. Az egyedi megbetegedések a korábbi évek adataival megegyezően jelentkeztek.

A bv. foglalkozás-egészségügyi szolgálata az elvárásoknak és a jogszabályi előírásoknak megfelelően hajtotta végre a feladatait.

A gyógyszerellátásra fordítható összeg 2003-ban – a pótkerettel együtt – 240 mFt volt. A Bv. Központi Kórház 63 mFt-ot, az IMEI 33 mFt-ot, Nagyfa 16,2 mFt-ot, az in-

tézetek egészségügyi osztályai pedig 125,6 mFt-ot költöttek. Az egy főre eső gyógyszerfelhasználás a Bv. Központi Kórházban 377 eFt, az IMEI-ben 141 eFt, Nagyfán 23 eFt, az alapellátásban pedig 7 eFt volt. Az áremelkedések okán, az ésszerű takarékoskodás ellenére, néhány intézet keretmódosításra szorult.

Nagy értékű tárgyi eszközök beszerzésére mindössze 20 mFt, fogyóanyagok és gyógyászati segédeszközök vásárlására 55 mFt állt rendelkezésre, de kis értékű tárgyi eszközökre és orvosi bútorokra központi forrás nem volt biztosítva.

Az egészségügyi személyzet tagjai közül 18 orvos és 53 szakdolgozó vett részt központi finanszírozású képzésben. Iskolarendszerű oktatásban húszan részesültek. A szakterület dolgozói számos (AIDS, drog, pszichiátriai témájú) kül- és belföldi konferencián képviselték a büntetés-végrehajtást.

A költségvetési gazdálkodás

A Büntetés-végrehajtás a 2003. évi tevékenységét a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvényben meghatározott pénzügyi feltételek mellett végezte.

A költségvetési törvény az államháztartás gazdálkodásának előző években már gyakorlott szigorítását, valamint a hatékonysági követelmények és a takarékosági szemlélet erősítését írta elő.

Így az elmúlt évben a költségvetés-politikai irányelveknek megfelelően a személyi állomány hivatásos tagjai és közalkalmazottai részére nem volt illetményfejlesztésre lehetőség, sőt a működési kiadásokon a Kormány döntésének megfelelően jelentős zárolás következett be.

A büntetés-végrehajtás **2003. évi eredeti költségvetési előirányzata 35.431,8 mFt volt**, amelyből a költségvetési támogatás 33.110,9 mFt-ot tett ki, ez a teljes összeg 93,44%-a. Az eredeti saját bevételi előirányzat 2.320,9 mFt volt (6,56%). A módosított előirányzat alapján a teljesítési adatok 38.139,4 mFt összegben várhatóak, amelyből a támogatás összege 34.332,4 mFt (90,6%), míg a saját bevételek összege 3.586,6 mFt (9,4%). A fentiekből megállapítható, hogy a bevételek jelentős növekedésének hatására a támogatás aránya mintegy 3%-kal csökkent az összes költségvetési előirányzathoz viszonyítva.

A 2003. évi eredeti előirányzat a 2002. évi eredeti előirányzathoz viszonyítva 35%-kal növekedett, amelynek oka, hogy a 2002. évben kapott 13.582,8 mFt többlettámogatás mintegy kétharmada a személyi állomány keresetnövekedését finanszírozta. Ennek megfelelően **a személyi juttatásokon 8,9%-kal, míg a dologi kiadásokon a 2002. év eredeti előirányzatához viszonyítva 5,7%-kal nőtt az előirányzat**. A személyi juttatás volumene a 2002-ben a közalkalmazottak részére jóváhagyott 50%-os béremelés áthúzó hatását mutatja. A felhalmozási kiadási előirányzat 6,2%-kal emelkedett.

Lakástámogatásra a 2002. évi előirányzathoz képest mintegy **20%-kal több állt rendelkezésre**, azonban ezzel a személyi állomány a kedvező kereskedelmi banki, államilag támogatott kamatok miatt nem élt, így ennek felhasználása csupán 41,4%-os.

A központi beruházások előirányzata a 2002. évi előirányzat 51,16%-ára esett vissza.

A gazdasági társaságok normatív támogatása a 2002-es 530,6 mFt-ról – 3,6%-kal – 511,7 mFt-ra csökkent.

A büntetés-végrehajtás költségvetési kiadási előirányzata az év során az eredeti költségvetéshez viszonyítva 2.707,5 mFt-tal növekedett, amely 7,64%-ot jelent.

A kormányzati hatáskörben végrehajtott, a költségvetési támogatást érintő módosítások az alábbiak voltak:

augusztus hónapban: **825,3 mFt** zárolása a Kormány – a 2003. évi gazdasági és pénzügyi folyamatok várható alakulásához kapcsolódó intézkedések végrehajtásáról szóló – 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján;

július hónapban: **3,05 mFt** emelés a nyelvpótlék miatt;

december hónapban: **254,0 mFt** a hivatásos állomány reálbér csökkenésének részbeni kompenzálására, a 3094/2003. (XII.03.) Korm. határozat alapján **36,7 mFt** a gázáremelésének kompenzációjára – a 2003. október 15-i földgáz áremelés 2003. évi közintézményi ellentételezésének végrehajtásáról szóló – 2344/2003. (XII.23.) Korm. határozat alapján. **298,2 mFt** az intézetek likviditási helyzetének javítására (a 2002. évi maradványból, a MEH által átutalva) – a központi költségvetési fejezetek és a társadalombiztosítási költségvetési szervek 2002. évi előirányzat-maradványairól szóló – 2253/2003. (X.15.) Korm. határozat alapján. **58,6 mFt**-ot saját kezdeményezésre a lakás-támogatásról átcsoportosítottunk kormányzati beruházásra.

Az augusztusban bekövetkező jelentős – a 2003. évi gazdasági és pénzügyi folyamatok várható alakulásához kapcsolódó – intézkedések végrehajtásával kapcsolatban hozott kormányhatározat 2,5%-os zárolást jelentett a büntetés-végrehajtás részére. Így az év hátralévő részében az intézetek többsége komoly takarékosági intézkedések meghozatalára kényszerült, és ennek eredményeként a fizetési határidőn túli számlaállomány csak lassan emelkedett.

Az év végén – a 2002-es évhez hasonlóan – a Kormány döntésének megfelelően maradvány átadásával 298,2 mFt-hoz jutott a büntetés-végrehajtás, ezért az intézeteknél a határidőn túli számlatartozások összegét minimális szintűre (33,87 mFt) tudtuk csökkenteni. Néhány esetben az intézet és a kincstári fiók közötti elszámolási nehézségek miatt maradt ki nem egyenlített számla – annak ellenére, hogy a pénzügyi fedezet rendelkezésre állt –, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön pedig a Kft. tartozása miatt nem tudott határidőben fizetni.

Az átadott pénzből – kisebb mértékben mint a 2002. évben – az intézetek raktári készletek feltöltésére is volt lehetőség és 110 mFt-ot használtunk fel a személyi állomány ruházati korszerűsítésének 2004. évi kiadásaira.

A személyi juttatások kiemelt módosított előirányzata az eredeti előirányzathoz képest 2003 végére – az év végi reálkereset-csökkenés kompenzációra biztosított előirányzati több-

let ellenére – a 270 mFt-os zárolás hatására 99,54%-ra csökkent. Az előirányzat szintje miatt a 2002. évihez hasonló többletjuttatás kifizetésére nem volt lehetőség és a jutalmazási kezeket is korlátozni kellett a rendszeres személyi juttatás 2,3%-os szintjén. Az üdülési hozzájárulást üdülési csekk formájában fizettük ki, személyenként 40 eFt-os összegben.

Összességében az előirányzat az előző évekhez viszonyítva lényegesen kedvezőtlenebbül alakult.

A dologi kiadások kiemelt módosított előirányzata év közben az eredeti előirányzathoz képest 5,42%-kal növekedett. Az előirányzatot a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat miatti zárolásból 417,4 mFt érintette, ezért az év utolsó időszakában nehézségek adódtak az intézetek, intézmények dologi kiadásainak finanszírozásában. Kérésünknek megfelelően az Igazságügy-miniszter Úr kezdeményezte a Pénzügyminiszter Úrnál a büntetés-végrehajtás elismert többlet-dologi kiadásainak növelését. A Kormány erre az év végén 298,2 mFt-ot biztosított. Az előirányzat még a gázár-emelkedés kompenzációja miatt is emelkedett.

Összességében megállapítható, hogy az előirányzat a büntetés-végrehajtás dologi kiadásait a takarékosági intézkedések, valamint a fogvatartotti létszám csökkenése miatti kiadás-csökkenés hatására a szükségletek minimális szintjén fedezte.

A felhalmozási előirányzatok közül a felújításra fordított összeg év közben 46,2 mFt-tal emelkedett, amely 12,3%-os növekedést jelent.

A központi beruházások előirányzata év végére a 2002. évi maradványok miatt 1.202 mFt-ról 1.653 mFt-ra, míg az **intézményi beruházások** előirányzata 5,79%-kal, összesen 27,8 mFt-tal emelkedett.

A 2003. év beruházási feladatait az alábbi tényezők determinálták:

- a költségvetési törvényben biztosított előirányzatok nagysága,
- a 2072/1998. (III. 31.) számú, a büntetés-végrehajtás intézetrendszerének hosszú távú fejlesztéséről szóló, valamint a 2147/2002. (V. 10.) számú, a büntetés-végrehajtás fejlesztési programjáról szóló kormányhatározatokban meghatározott feladatok,
- a felügyeleti szintű döntésekhez kapcsolódó kiemelt feladatok,
- az intézetek, intézmények és az országos parancsnokság szakterületei által jelzett igények.

A fejezeti kezelésű kormányzati beruházásokban biztosított előirányzat új beruházások elindítását nem, csupán a már megkezdett építkezések folytatását, illetve befejezését tette lehetővé.

A 2072/1998. (III. 31.) és a 2147/2002. (V. 10.) számú Korm. határozatokban meghatározott feladatoknak megfelelően – a 2003-as feladatok közül – a **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bv. Intézet „B” objektumában** már 2002. évben kialakításra került a Fiatalkorúak Regionális Intézete.

Befejeződött a **Veszprém Megyei Bv. Intézet** építése, az új 214 fő befogadóképességű intézet átadására 2003. június 26-án került sor. A generálkivitelező ZÁÉV Rt.-vel a beruházás pénzügyi lezárása megtörtént. Az intézet bekerülési költsége – mely tartalmazza a telek árát, az építési-, hír-biztonságtechnikai berendezések, informatikai eszközök és az első felszerelés költségét is – 2,747 Mft volt. Az épületegyüttes csapadékvíz elvezetése –

amely az intézet rendeltetésszerű működését nem akadályozza – még nem megoldott, de a lehetőségek egyeztetése, engedélyeztetése az illetékes hatóságokkal, illetve magánszemélyekkel folyik.

A PHARE program keretén belül megkezdtük a Pécssett létesítendő, 50 fő fiatalkorú fogvatartott férőhelyű regionális intézet megvalósítását. A **Baranya Megyei Bv. Intézetben** kialakításra kerülő körlet építésének előkészítése során február hónapra – az országos parancsnokság szakfőosztályaival és az intézettel történt folyamatos egyeztetésekkel – elkészült az épület vázlatterve, és az engedélyezési terv alapján az alap tenderdokumentáció angol és magyar nyelven. Szerződést kötöttünk a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságával előzetes régészeti feltárási munkálatok végzésére, és megkezdődött a biztonságtechnikai, valamint az első felszerelési lista összeállítása. A 2004. évi felhalmozási előirányzatok felosztása során különös tekintettel kell lenni a pécsi Papnövelde utcai – eredeti elképzelések szerint a beruházás részét képező – két ingatlan felújítására, átépítésére.

Folytatódott az 1997-ben a **Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben** megkezdett épület rekonstrukció. Az I-es körlet felújítási munkáit előminősítéses közbeszerzési eljárás nyertesként a ZÁÉV Rt. végzi. A felújítás kivitelezési költsége 443,852 mFt, befejezési határideje 2004. június 30. A kivitelező 2003. év végére a szerződésben vállalt ütemezést meghaladó készültséget ért el.

A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézet** férőhelybővítésének tervezésére a közbeszerzési pályázat kiírását előkészítettük. Az intézettel egyeztetett kialakítási elképzelések megvalósításának előzetes számítások szerinti 2,3 MFt-os költségigénye ugyanakkor messze meghaladja a vonatkozó kormányhatározatban előírt 0,66 MFt előirányzatot. A többletforrások biztosításának szükségességét a felügyeleti szervünk felé jeleztük.

A büntetés-végrehajtás intézetrendszerének hosszú távú fejlesztésének egyik eleme a **Komárom-Esztergom Megyei Bv. Intézet** 30 férőhellyel történő bővítése. A jelenlegi helyen az intézet férőhelyeinek növelését – amely a kialakult problémákat csak kis mértékben orvosolja – a városi önkormányzat nem támogatja, az engedélyezési eljárások során ezt az álláspontját érvényesíteni fogja. Az önkormányzat tájékoztatása szerint a város központjához közeli, de külterületi ingatlan hajlandó térítésmentesen átadni egy új 200-250 fő befogadóképességű intézet építésének céljára. Az ingatlan kiválasztása megtörtént, az átadás-átvételi eljárás megkezdődött. Egy ilyen mérvű beruházás – a veszprémi építkezés adatai alapján – a következő években mintegy 2,7-2,9 MFt előirányzatot igényel.

A költségvetési források hiánya miatt a kormányhatározatokban meghatározottaktól eltérően nem készült, illetve nem kezdődött el:

- **Északkelet-Magyarországon** az elítélt nők elhelyezésére 100 fős férőhely kialakítása,
- a Baracskai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet **martonvásári alegységének** átalakítása, bővítése,
- az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet **solti alegységének** bővítése,
- a **Nagyfai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet** bővítése,
- a büntetés-végrehajtás **egészségügyi egységei** elhelyezési körülményeinek és tárgyi eszközeinek fejlesztése.

Ugyanakkor a Bács-Kiskun Megyei Bv. Intézet Wéber Ede utcai objektuma területén befejeződött az **anya és fogvatartása alatt született gyermeke együttes elhelyezésére szolgáló körlet építése**. A 2002. november 8-tól 2003. július 31-ig tartó építkezés bekerülési költsége tervezéstől az első beszerzésig 178 mFt volt. Az épület 20 db WC-vel, mosdóval, egy zárkaággal és egy gyermekággal valamint pelenkázó asztallal felszerelt, illetve bebútorozott lakózárkát, valamint a szükséges egészségügyi és szociális helyiségeket foglalja magába.

A Budapesti Fegyház és Börtönben megkezdődött a körszállítási feladatok ellátására új kibővített körlet kialakítása, a jobb csillag III. szárnyában. A beruházás várható bekerülési költsége 611,286 mFt, szerződés szerinti befejezési határideje 2004. május 15. Az eredeti szerződött összeg változása jelentős részét a vezetői döntés alapján beépítendő „vandálbiztos” berendezési tárgyak és a tervezett fajansz termékek közti árkülönbözet teszi ki.

A PPP eljárással megvalósítandó 700 fő befogadóképességű intézettel kapcsolatos előkészítő munkák közül kiemelkedett a vonatkozó kormányhatározat tervezetének előkészítése és szükséges közigazgatási egyeztetése, a lehetséges építési helyszínek felmérése, az építési és működtetési feltételek dokumentációjának összeállítása, valamint a börtön project előzetes pályáztatása.

Az építkezés helyszínének kiválasztásához mintegy 31 – KVI, önkormányzatok, cégek és magánszemélyek által felajánlott – ingatlant vizsgáltunk meg.

A börtön project előkészítése során a piaci viszonyokat felmérő, modell értékű pályázat került kiírásra. A megállapított ajánlattételi határidőre 11 cég és cégcsoport adta be ajánlatát, egy cég pedig szándéknyilatkozatot nyújtott be.

Az eljárás a büntetés-végrehajtás részére hasznos és eredményes volt, az alábbi következtetések mellett:

- a dokumentációban célszerű előre meghatározott részletes feltételek mellett ajánlatot kérni, de a vállalkozói csoportokkal való technikai és pénzügyi egyeztetés elkerülhetetlen, a Közbeszerzési törvény előírásainak maradéktalan betartása mellett,
- a project kivitelezésére és finanszírozására a feltételek a hazai vállalkozói piacon rendelkezésre állnak,
- a várható költségeket; mint becsült project költségeket tekintve az eljárás megindításához a Kormány állásfoglalása és garanciája szükséges,
- a beérkezett ajánlatok száma és jellege alátámasztja azt a következtetést, hogy az eljárás módjának kiválasztása során részletesen meg kell vizsgálni a közzététellel induló tárgyalásos eljárás alkalmazásának feltételeit.

A büntetőeljárásról szóló törvény módosításából adódó 2005-től jelentkező fogvatartotti létszámnövekedéssel kapcsolatos **feladatok** (az előzetesen letartóztatott 30, illetve legkésőbb 60 nap után kizárólag bv. intézetben tartható fogva) **végrehajtása** érdekében a rendőrség által felajánlott fogdákat felmértük és egy rendőrségi objektum (Gyorskocsi utca) átvételére tettünk javaslatot. Az objektum felújítása szükséges.

Az intézetek, intézmények és az országos parancsnokság szakterületei által jelzett **igények messze meghaladták a költségvetési törvényben a büntetés-végrehajtás részére biztosított felhalmozási célú előirányzatokat.**

Nem volt biztosítható 2003-ban a biztonsági berendezések, a speciális biztonsági csoportok, a fogvatartottak szállítási és ételmezési eszközeinek beszerzése illetve pótlása.

Az informatikai eszközök avultsága növekedett, a működő szoftverek továbbfejlesztése megtorpant. A működéshez legszükségesebb orvosi készülékek, műszerek beszerzése a felmerülő szükségletek töredékét elégítette ki.

Az intézetek mintegy 3,5 MFT-os felhalmozási előirányzat-igénye egyrészt a többéves alulfinanszírozottság miatti beruházás és karbantartás elmaradásokból, másrészt a túlszűfolt-ság okozta fokozott igénybevételből adódott.

Tekintettel arra, hogy a kért források nem álltak rendelkezésre, az említett problémák 2003-ban tovább növekedtek.

A Kincstári Vagyon Igazgatósággal 1998-ban megkötött **vagyonkezelési szerződés** tételes felülvizsgálatát és a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalását 2002-ben kezdtük meg, a szerződés-módosítás a 2003. január 1-i ingatlan állapotnak megfelelően, **2003. április 8-án került aláírásra.**

A bv. ingatlanállománya a 2003. évben nem gyarapodott.

A bíróságokkal és a bv. kft-vel közös ingatlanok vagyonkezelési, illetve tulajdonjogának rendezéséhez szükséges intézkedéseket megtettük.

Megkezdődött a Budapest VI., Paulay Ede u. 23. szám alatti ingatlan, a Vác-Mária-udvar sertéstelep, valamint a Doboz-Szanázúgban található üdülő értékesítése, és lépéseket tettünk a Veszprém, Vár u. 19. szám alatti büntetés-végrehajtási épületrész **vagyonkezelői jogának bírósági vagyonkezelésbe adása** érdekében.

A bv. lakáskonceptiójának elkészítése során továbbfejlesztettük a 2002. évi elképzeléseket a – a büntetés-végrehajtási szervezet rendelkezése alatt álló lakások bérletéről szóló 17/1994. (IX. 29.) IM rendelet módosítására kiadott – 16/2002. (X. 17.) IM rendelet és – az állam tulajdonában és a büntetés-végrehajtási szervek kezelésében lévő lakások, valamint a nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítéséről szóló 22/1995. (XII. 29.) IM rendelet módosítására kiadott – 17/2002. (X. 17.) IM rendeletek rendelkezéseire figyelemmel.

A szállásdíjak, az albérlési díjak vonatkozásában az IM rendelet tervezete, a bv. lakások bérletére, valamint értékesítésére vonatkozó IM rendeletek módosításának tervezete elkészült.

Az OTP Bank Rt. a munkáltatói kölcsönök folyósítása során felszámításra kerülő kezelési költség mértékét 2003. augusztus 1-től kezdődően a korábbi 3%-ról 1,5%-ra, 2003. október 1-től kezdődően – kérelmünkre – 1%-ra csökkentette. A kezelési költség csökkentését a 2004. januárban esedékes törlesztő részletől kezdődően visszamenőlegesen is érvényesítik.

Fontos feladatként kezeltük 2003. évben a **bv. áttérését a Központosított Illetményszámfejtési Rendszer (KIR) alkalmazására**, amelynek során az Illetményszámfejtési Osztály 2003. április 15-tel átkerült a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság szervezetébe. A KIR az év során jelentős hibahányaddal működött úgy, hogy esetenként alapvető egyezőségek nem teljesültek, ezért év közben felmerült a rendszer alkalmazásának megszüntetése is.

2003-ban tovább folytatódott **a személyi állomány egyenruházatának korszerűsítése** azzal, hogy az év végén a Legfelsőbb Bíróság döntésének megfelelően szükségessé vált a 2002, 2003. évben ruházatra visszatartott összeg kifizetése.

A minisztérium iránymutatásának megfelelően a fogvatartottak ruházatának, ágy- és zárka-felszerelésének beszerzését decentralizáltuk.

A személyi állomány élet- és munkakörülményeinek javítása érdekében az év végén jutalmazási többlet előirányzatot biztosítottunk az intézetek részére, illetve az FRDÉS és a Kormány közötti megállapodásnak megfelelően a hivatásos állomány havi illetményének átlagosan 20%-át kitevő juttatás kifizetését kiterjesztettük a közalkalmazottra és a gazdasági társaságok munkavállalói állományára 25 eFt/fő összegben.

A fentiekén túl az év végén a bv. gazdasági társaságainak és azok kapcsolatainak bevonásával akciós vásárlási lehetőséget biztosítottunk a személyi állomány részére.

A fogvatartottak részére 2002-ben megkezdett közérzetjavító intézkedéseket fenntartottuk, azonban szükséges lenne az élelmezési norma jelentősebb emelése, majd inflációkövető szintentartása.

A büntetés-végrehajtás a 2003-as költségvetési évet a 2002-es év végén kapott többletforrás áthúzódó kedvező hatásával kezdte, azonban az év közben bekövetkező zárolások és áremelkedések miatt a helyzet folyamatosan romlott.

Az év során ezen túl fény derült több olyan építészeti problémára is, amely életveszélyes helyzetet teremtett, és amelynek megoldása feltétlenül szükséges volt.

Megállapítható, hogy az év végén biztosított többlet előirányzat, a fogvatartotti létszám fokozatos csökkenése, az intézetek és az országos parancsnokság átgondolt takarékosági intézkedései következtében a büntetés-végrehajtás a 2003. évet nehéz körülmények között ugyan, de eredményesen zárta.

Ezzel együtt a büntetés-végrehajtás alulfinanszírozott és az intézetek, intézmények állapota folyamatosan romlik. A feladatok jogszabályi változások miatti bővüléséből adódó költségvetési igények elfogadtatása és következetes érvényesítése több esetben meghaladta a lehetőségeinket.

A gazdasági társaságok működése

A büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai 2003. évben 4.858 fő fogvatartott munkáltatásával végezték gazdálkodási tevékenységüket. A munkáltatott létszám 7,1%-kal alacsonyabb a 2002. évi adatnál, ugyanakkor 5,2%-kal magasabb a 2001. évinél.

A munkáltatás növelése terén kiemelkedő teljesítményt ért el a Duna Papír, a Sopronkőhidai az Ábránd Ágynemű és a Pálhalmi Agrospeciál Kft.

Jelentős létszámcsökkenés a BuFa Kft-nél mutatkozott (231 fő, 38,2%-kal csökkent), ennek oka, hogy a társaság olyan bér munka lehetőségeket veszített el (pl. IBM), melyeket nem tudott más szerződésekkel pótolni.

A társaságoknak a fogvatartottak munkáltatásából származó – a gazdálkodási szférában sajátos – többletköltségei növekedtek, azonban az ennek ellentételezésére biztosított költségvetési előirányzat eredeti összege 530,6 mFt volt, melyből a kormányzat 13,3 mFt-ot elvont. Ennek eredményeképpen a bv. társaságok az állami feladat költségterhei-

nek folyamatosan növekvő mértékét kényszerülnek elszámolni, ami természetesen kedvezőtlenül hatott az eredményességükre.

A büntetés-végrehajtási gazdasági társaságok gazdálkodásukat tekintve összességében a velük szemben felállított kettős követelményrendszernek ez évben is megfeleltek: a fogvatartottak munkáltatását megfelelő szinten biztosították, ugyanakkor összességében pozitív eredménnyel, várhatóan 109,2 mFt összegű nyereséggel zárják a gazdálkodási évet.

Ez jelentősen elmarad a 2002-ben realizált eredménytől, annak mintegy 40,0%-a, de **meghaladja az elfogadott üzleti tervekben prognosztizáltakat** (annak több mint kétszerese). Az eredmény 2002-től való elmaradása elsősorban a ráfordítások növekedéséből adódott (133 mFt-tal), a bevételek csökkenése mellett. A nettó árbevétel 176 mFt-os csökkenését részben kompenzálta a túlnyomórészt mezőgazdasági támogatások terven felüli alakulása, így összességében a bevételek 27 mFt-tal csökkentek.

A társaságok által tervezett árbevétel 99%-os teljesítési szinten realizálódott.

A költségvetési támogatások összege a tervezettnél összességében 25,5%-kal magasabb a 2002. évinél. A mezőgazdasági támogatások folyamatosan változnak, így nehezen tervezhetőek is. A társaságok ráfordításai a tervezettnél magasabb szinten alakultak.

A jóváhagyott, módosított üzleti tervekben veszteséges gazdálkodást két társaság tervezett, azonban előreláthatóan három társaság – a NOSTRA, a Sopronkőhidai, valamint az Állampusztai Kft. – lesz kénytelen veszteséget elszámolni. A december hónapban kalkulált, várható eredmények a gazdasági év teljes lezárásával még módosulhatnak!

Az ipari és a mezőgazdasági tevékenységű társaságok üzleti tervei, igen eltérő arányokat mutattak. Az ipari társaságok összességében pozitívabb várakozással voltak a 2003. évi gazdálkodás alakulását tekintve, míg a mezőgazdasági társaságok tervezését az évek óta tartó aszály, és egyéb bizonytalansági tényezők motiválták.

Az üzemi eredmény szintje a társaságok alaptevékenységének tényleges eredményességét mutatja, amelyet negatív irányban befolyásolnak a pénzügyi folyamatok, valamint a nem várt, rendkívüli gazdasági események pozitív, vagy negatív eredményei. A büntetés-végrehajtás gazdasági társaságainak összesített mérleg szerinti eredménye alacsonyabb az üzemi eredménynél. Ez elsősorban a pénzügyi műveletek negatív eredményéből, vagyis a kölcsönök, hitelek kamataiból adódik.

A társaságok eredményének reális megítélésében figyelembe kell venni **külső tényezőként a tőlük független okokból bekövetkező** minimálbér törvényileg előírt emelését, illetve az állami támogatás csökkenését, amely együttesen 333,3 mFt többletráfordítást jelentett.

A beruházások szempontjából a 2003. év – néhány társaság számára – kiemelkedő év volt. **A legjelentősebb befejezett és folyamatban lévő beruházások** a következők voltak: a tököli Duna Papír Kft. 400 mFt értékű, tissue-papír feldolgozására alkalmas gép beszerzése, a Pálhalmi Agrospeciál Kft. összességében 480 mFt értékű géppark fejlesztése, az Annamajori Kft. (79,7 mFt) és az Állampusztai Kft. (84,6 mFt) mezőgazdasági gépberuházásai.

A társaságok helyzetét mind az alapító, mind az alapító képviselője 2003-ban is fokozott figyelemmel kísérte. A folyamatos működőképesség fenntartása, az eredményes gaz-

dálkodás, a dolgozók szociális helyzetének segítése érdekében számos intézkedés valósult meg. Ennek keretében közvetlen pénzügyi támogatásban részesítettük a társaságokat a munkaviszonyban lévők részére fizetendő kereset-kiegészítés részbeni megtérítésével (27,8 mFt). Racionalizálásra került az Állampusztai Kft. tevékenysége a nagyfai fióktelep kiválásával. Szorosabb beszámoltatási kötelezettség alá került a különösen nehéz gazdasági helyzetben lévő Sopronkőhidai Kft. és Nagyfa-Alföld Kft.

A büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai a feladataikat a nehezebb körülmények ellenére is eredményesen oldották meg.

Az eredmények sok belső ellentmondás, évek óta tartó és a 2003. évben belépő megoldatlan probléma és nehézségek mellett születtek, ezt a nyereségesség csökkenő méréke is jelzi.

Az objektív feltételrendszer, a jogi környezet, az üvegzeber törvény rendelkezései, valamint annak részeként a közbeszerzési törvény változása a gazdasági társaságok piaci működését korlátozták és a gazdaságban bekövetkező tendenciák nehezítették a tevékenységüket. Továbbra is megoldatlan problémaként jelentkezett a társaságok túlnyomó többségének forráshiánya, ebből adódóan a fejlesztési lehetőségek beszűkülése.

A szervezési és funkcionális tevékenység

A korábbi évhez képest nagymértékben **megnöttek a pályázatkezeléssel**, ennél kisebb mértékben, de számottevően a **kutatásszervezéssel kapcsolatos feladatok**. Elmondható, hogy a növekedést nemcsak az ügyiratok átlagos számának megszorodása, hanem a pályázatkezeléssel kapcsolatos feladatok újszerűsége is jelentette.

A **nemzetközi kapcsolatok** területén az idei évben is jelentős szerepet töltött be a szerződéses tapasztalatcsere, a megállapodásokon alapuló ki és beutazások szervezése Szlovákiába és Lengyelországba. A nem szerződésen alapuló kiutazások során összesen 120 fő 230 napra utazott 12 európai országba, illetve Kanadába és Izraelbe. A beutazások alkalmával 16 európai országból és Kanadából összesen 186 fő 297 napra tett látogatást Magyarországon.

Az év során három nagyléptékű **nemzetközi rendezvény** megrendezésére került sor. 2003. november 17-19. között megrendezett 12. Kriminálexpón szervezetünk önálló nemzetközi konferenciával és a kiállítási térben saját standdal vett részt. A konferencia „**Az uniós csatlakozás büntetőügyi kérdései Magyarországon és a többi EU-tagjelölt országban**” címet viselte, melyen a magyar résztvevők mellett 15 ország 27 szakembere vett részt. Az Alsó-szász Igazságügy Minisztériummal és az Alsó-szász Politikai Képzési Központtal közösen 2003. június 21-28. között rendeztük meg „Az Európai Unió bővítésének hatása a közép-kelet-európai büntetés-végrehajtásra” című nemzetközi konferenciát, melyen hét ország szakemberei vettek részt. 2003. május 8. és 11. között Pilisszentkereszten Öreg Fiúk Nemzetközi labdarúgó bajnoksága került megrendezésre, melyen hét ország büntetés-végrehajtási dolgozóiból álló csapata vett részt.

Kiemelt feladatként kezeltük az idei évben a PHARE 2002/000-315.02.02 számú, a „**Börtönkörülmények javítása fiatalokú fogvatartottak jobb reszocializációja érdekében**” cí-

mű projekt lebonyolítását. A twinning alprogram tevékenységei 2003. áprilisával megkezdődtek, az év végére lezajlott valamennyi klasszifikációs és rehabilitációs képzés, és megindult a klasszifikációs kézikönyv kidolgozása. Az alprogram 2004 áprilisában kerül lezárásra. A program másik részét képező beruházás, a Baranya Megyei Bv. Intézet területén kialakítandó 50 fő fiatalkorú fogvatartott elhelyezésére szolgáló új épület kivitelezése folyamatban van.

Tovább folytatódott a Holland Külügyminisztérium MATRA programja támogatásával megvalósuló „**A magyar bv. professzionalizálása**” című, a bv. intézetek állománya részére szervezett oktatási program.

A bv. kodifikációs tevékenysége során 25 IM rendelet, illetve más tárcával közös rendelet kiadásában közreműködtünk. Ezek közül 11 a büntetés-végrehajtást érintette.

A tárgyévben **92 országos parancsnoki intézkedés kiadására**, valamint **három együttműködési megállapodás** megkötésére került sor.

2003-ban is tovább folytattuk azt a gyakorlatot, hogy az országos parancsnoki intézkedések kiadása előtt a fogvatartottakat érintő témákban megkértük a Legfőbb Ügyészség véleményét.

Tovább növekedett az **államigazgatási egyeztetés** során megküldött jogszabályok száma. Az év során 166 jogszabály tervezetet véleményeztünk közigazgatási egyeztetés keretében.

Erősödött az a tendencia, hogy növekszik **a személyi állomány tagjai által indított munkaügyi perek száma. A fogvatartottak esetében pedig a személyiségi jogi perek kerülnek előtérbe.**

A büntetés-végrehajtás munkavédelmi tevékenységének jogi területén kiemelendő, hogy a kockázátértékelés tárgyévben – egy bv. szerv kivételével – megtörtént. Az intézkedési tervek – nyolc bv. szerv kivételével – elkészültek. A tervekben felsorolt hiányosságokat 2004. évben kell megszüntetni.

A 2003. évben **258** legalább három nap munkaképtelenséget meghaladó **munkabaleset** történt, amely összesen **4.580 munkaképtelen napot** jelentett.

A balesetek száma a 2002. évhez viszonyítva 2003-ban 33,6%-kal emelkedett és ez 17,9%-os növekedést jelent a munkaképtelenséget jelentő napok esetén.

A büntetés-végrehajtási alaptevékenység törvényes működésének támogatására kialakított **informatikai rendszerek** a folyamatos és hibamentes működés biztosításával az elvárások szerint üzemeltek, biztosították a bv. szervezet információ áramlási igényeit. A szakterület munkatársai az év folyamán a feladatokat a fejlesztési stratégia keretében, a költségvetési források keretein belül a munkatervi feladatok végrehajtásával az elvárható gondossággal és felkészültséggel tették.

A kiemelt beruházás keretében – közbeszerzési eljárás lefolytatásával – a **Veszprém Megyei Bv. Intézetben új, integrált, korszerű informatikai és telekommunikációs rendszer került átadásra** az év folyamán.

A költségvetési források keretein belül a bv. szervezet informatikai rendszerei működőképességének biztosítása érdekében az év folyamán egy intézet részére szereztünk be kor-

szerű központi számítógépet, négy intézetben koordináltuk a kielégítő villámvédelmi megoldást biztosító fejlesztéseket az informatikai hálózatok védelme érdekében. **Kiemelt figyelmet fordítottunk a szoftver jogtisztaság biztosítására.** A szükséges és elégséges szoftver környezet biztosítás érdekében csatlakoztunk a Kormányzati Microsoft Nagyvállalati Szerződéshez. Az év során beszerzett eszközök csak a BvOP-n fizikailag használhatatlanná vált gépek cseréjére voltak elegendők.

A Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Informatikai és Társadalmi Kapcsolatok Hivataltól kapott támogatásból a Bv. Oktatási Központ informatikai kabinetje elavult gépparkját kicseréltük.

A Miniszterelnöki Hivatallal együttműködve előkészítettük a BvOP kapcsolódását az Egységes Kormányzati Gerinchálózathoz. A kormányzati együttműködés keretében az OITH-val adatcsere megállapodást készítettünk elő, az együttműködés műszaki feltételeit pontosan meghatároztuk. Az év folyamán megkezdtük a gazdasági információs rendszer korszerűsítésének előkészítését.

A bv. szervek **ügykezelésének fő feladata** 2003. évben is az érkező és elküldésre kerülő adathordozók nyilvántartása, az érkezett iratok legrövidebb idő alatt a címzettnek való szolgáltatása volt. 2003-ban az ügyirat-forgalom nem növekedett a 2002-es évihez viszonyítva.

A 2003. évben 14 tüzeset történt. Tüzesetek következtében sajnálatos módon egy ember életét veszítette, valamint összesen 39,74 mFt kár keletkezett. A tűzvédelmi oktatások előírt rendszerességgel megtartásra kerültek, azonban a dokumentálás még mindig nem egységes és előírás szerinti. Az elektromos és villámvédelmi szabványossági felülvizsgálat során megállapított hiányosságok megszüntetésére az intézkedési tervek elkészültek, de költségvetési keret hiányában a hibák csak részben kerültek kijavításra.

A bv. szervek területén dolgozó **környezetvédelmi megbízottak és energetikusok** nagy része nem rendelkezik szakirányú végzettséggel. Munkájukat döntő többségben kapcsolt munkaköri feladatként látják el.

A bv. szervek szennyező forrásainak és szennyezett területeinek felmérésére az országos számba vételhez szükséges bejelentő lapok kitöltésére az Országos Környezeti Kármentesítési Program Igazságügyi Minisztérium alprogramja keretében megállapodást kötöttünk a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériummal. A KvVM a feladatok elvégzésére utófinanszírozással 3 mFt-ot biztosított. A végzett munkáról készített jelentés és a kitöltött adatlapok elfogadásra kerültek. A megkezdett feladatok folytatására a KvVM-el újabb megállapodást kötöttünk, mely alapján 4 mFt-ot biztosít előfinanszírozással a bv. részére.

A bv. szervek többsége a hulladék-gazdálkodással, veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítménnyel kapcsolatos feladataikra egyre nagyobb hangsúlyt fordított a tárgyév során.

A 2003. év során a bv. szerveknél a **meddőenergia elszámolásra való áttérés** még mindig nem teljes körűen történt meg. Több bv. szerv meddőenergia forgalma miatt jelentős felárat, valamint a lekötött teljesítmény túllépés miatt büntetést fizetett ki.

A fogvatartotti sajtókérélmek intézése során **érvényesült a sajtó- és a véleménynyilvánítás szabadsága. Elkészült az IM honlapján belül a büntetés-végrehajtási szervezet honlapja.** Ennek frissítése folyamatos feladatokat jelentett. Ez tovább bővül az „üvegseb-törvény” végrehajtásából fakadó teendőkkel.

Fontosnak tekintettük a személyi állományt érintő események megörökítését, a **Hírlevél** és a **Sportkiadvány** megjelentetésével.

A büntetés-végrehajtási szervezet szakmai és tudományos folyóiratában – **Börtönügyi Szemle** – a korábbi évekhez viszonyítva jelentős számban kerültek publikálásra a büntetés-végrehajtás szakmai feladataival és az Európai Uniós csatlakozással kapcsolatos tanulmányok.

A **Börtön Újság** tartalmában és szerkezetében változások történtek. Ennek megfelelően több helyszíni riport készült a vidéki bv. intézetek életéről, főként kiemelkedő kulturális eseményekről. A munkaügyi központok folyamatosan küldték az állásajánlatokat és esetenként tájékoztató anyagokat, amelyek megjelentek az újságban.

Igyekeztünk választ adni a sajtó részéről nagy érdeklődést kiváltó olyan kérdésekre, mint az új börtönfejlesztési program, a magántőke bevonásának lehetősége, uniós szabályok, stb. A média együttműködésének eredményeként **a büntetés-végrehajtás általános megítélése kedvezően alakult a 2003. évben**, amit az Igazságügyi Minisztérium vezetőinek gyors reagálása is elősegített.

A kutatásszervezés, a kutatási kérelmek ügyintézése kapcsán 2003-ban 250 kérelmet kaptunk, ami nagyarányú növekedést jelent az előző évekhez képest. A BvOP Szakkönyvtárának állománya 2003-ban 230 könyvvel és mintegy 300 szakdokumentummal gyarapodott.

Az ellenőrzési tevékenység

A büntetés-végrehajtásnál a korábbi évekhez hasonlóan a 2003. év során is rendszeres, és fontosságának megfelelően kezelt ellenőrzési munka folyt. Ellenőrzési rendszerünk és tevékenységünk alapjait a múlt évben továbbra is – a büntetés-végrehajtási szervezet szakmai felügyeleti ellenőrzéséről szóló – 4/1999. (IK 11.) IM utasítás és – a központi, a társadalombiztosítási és a köztestületi költségvetési szervek kormányzati, felügyeleti, valamint belső költségvetési ellenőrzéséről szóló – 15/1999. (II. 29.) Korm. rendeletben meghatározottak jelentették, mivel ez utóbbit felváltó, a belső ellenőrzés nemzetközi standardok szerinti szabályait tartalmazó új rendelet csak novemberben jelent meg, és előírásait 2004. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ellenőrzési tevékenységünk elmúlt évi alakulásában meghatározó szerepet játszott a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága költségvetési középírányítói szervvé történt minősítése. 2003. január 1-től kezdődően a parancsnokság, megosztott jogkörben ugyan, de négy év kihagyást követően újra felhatalmazást kapott a bv. intézetek és intézmények költségvetési gazdálkodásának ellenőrzésére.

A parancsnokság középírányítói jogkörébe utalt 38 bv. szerv költségvetési ellenőrzéseinek lebonyolítása – létszám bővítés nélkül – az Ellenőrzési és Vizsgálati Főosztály kizárólagos feladatkörébe került. Így az elmúlt év elejétől a főosztály két funkciót látott el, szakmai és költségvetési ellenőrzési szervezetként egyaránt működött. Az IM Ellenőrzési Főosztályával egyeztetett terv alapján az Ellenőrzési és Vizsgálati Főosztály három költségvetési ellenőre a 2003. évben 24 bv. szervben végzett ellenőrzést, a felügyeleti szervtől kapott visszajel-

zés szerint is nagy szakmai hozzáértéssel. Az ellenőrzési jogosultság biztosítására vonatkozó felügyeleti döntés megalapozottságát az eddigi tapasztalatok is bizonyították, mivel az ellenőrzések során felszínre került hiányosság megszüntetésére tett vezetői intézkedések már egy év alatt is jelentős javulást eredményeztek a büntetés-végrehajtáson belül folyó gazdálkodási tevékenység szabályosságában.

A szakmai ellenőrzésekre vonatkozó 2003. évi tervet, és az év közben elrendelt egyéb ellenőrzéseket a Parancsnokság végrehajtotta úgy, hogy a főosztályokat terhelő egyéb feladatok végrehajtásában nem volt fennakadás. A főosztályok munkatársai 2003-ban 623 alkalommal folytattak le a bv. szerveknél szakmai ellenőrzést, melyből 224 átfogó-, 184 téma- és 215 célellenőrzés volt.

Az év során a parancsnokság maradéktalanul eleget tett a 4/1999. (IK 11.) IM utasításban előírt felügyeleti ellenőrzést megelőző átfogó szakterületi ellenőrzési kötelezettségének. Ilyen típusú ellenőrzés 14 intézetben történt, intézetenként 16-17 féle szakterületi tevékenységet három évre visszamenőően vizsgálva. Az ellenőrzések lezárásának eddigi gyakorlata azonban az év során módosult, mivel a belső ellenőrzésről szóló új kormányrendeletre való áttérés miatt – ami megszüntette az eddig három évenként, egy időben történő, közös szakmai és költségvetési felügyeleti ellenőrzési kötelezettséget – a 14-ből 9 intézet átfogó szakmai ellenőrzését már a parancsnokság zárta le. Az átfogó szakmai ellenőrzések lezárására – ugyancsak négy év kihagyás után – visszakapott jogkör egyrészt lehetővé tette a büntetés-végrehajtás belső szakmai ellenőrzési rendszerének ismételt zárttá válását. Ezzel az ellenőrzés kezdete és vége közötti idő jelentős szűkülését, másrészt kedvezően hatott a párhuzamosan végzett ellenőrzések rendszerből való kiiktatására. A jogkör év közben történt visszaadása kiemelkedően jó alapokat nyújt egy, a korábbinál hatékonyabban működő belső szakmai ellenőrzési rendszer kialakításához.

Az intézetekben, intézményekben és a gazdasági társaságokban folyó vezetői munka ellenőrzése a 2003. évben is kiemelt figyelmet kapott. A helyszíni ellenőrzések esetszáma, a parancsnoki értekezleteken végrehajtott rendszeres beszámoltatások, valamint a parancsnokság értekezletein havonta megtárgyalt – a kft-k ügyvezető igazgatói által készített – írásos beszámolók száma alapján kijelenthető, hogy a bv. szervek első számú vezetőinek országos parancsnoki felügyelete az év során mindvégig folyamatos volt.

A főosztályok által lefolytatott ellenőrzéseket vizsgálva jelentős emelkedés mutatható ki a fogvatartotti ügyek intézéséért felelős szakterület helyszíni ellenőrzéseinek esetszámában, de a korábbi évhez képest a személyzeti, az informatikai, a védelmi, továbbá a munka-, a tűz-, és a környezetvédelmi feladatok helyi ellátása is többször volt ellenőrizve a központi szerv részéről 2003-ban. Az év során továbbra is rendszeresek voltak az ún. „mobil” ellenőrzések. Ilyen típusú ellenőrzést a Parancsnokság 84, míg a helyi vezetők a központi lag meghatározott irányelvek alapján több mint hétezer alkalommal végeztek.

A bv. szervek vezetői által végrehajtott helyszíni ellenőrzések számában jelentős – átlagosan közel 64%-os – növekedés mutatható ki a 2002-es évhez képest. Lényegesen (49%-kal) több helyszíni célellenőrzés történt a fogvatartotti ügyek intézésére, kezelésére irányulóan, de a növekedés kivétel nélkül minden szaktevékenységnél kimutatható. A cél-

lenőrzésekkel párhuzamosan a korábbi évnél nagyobb figyelmet szenteltek a vezetői ellenőrzés fontos eszközének tartott **beszámoltatások** tervezésére és végrehajtására is. E téren átlagosan 19%-os növekedés mutatható ki összbüntetés-végrehajtási szinten.

Az államháztartásról szóló törvény elmúlt évi módosítása, továbbá a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendeletben leírt új rendszer-, és eljárási szabályok szükségessé teszik valamennyi költségvetési szerv, így a büntetés-végrehajtás eddigi ellenőrzési rendszerének gyökeres átalakítását. Az eddigiekhez képest merőben új alapokon nyugvó, eddig nem ismert ellenőrzési típusok bevezetését kötelezővé tevő jogszabályi előírások végrehajtási feltételeinek megteremtése, az új ellenőrzési rendszer kialakítása és működtetésének beindítása komoly kihívást jelent számunkra. Az átállást elősegítő elmúlt évi központi intézkedések ellenére még számos, rövid időn belül végrehajtandó feladat áll előttünk.

Összefoglalás

A büntetés-végrehajtási szervezet a 2003. évben, jogszabályok és belső rendelkezések, valamint az Igazságügy-miniszter Úr által a 2003. február 3-án megtartott értekezleten meghatározott fő feladatok figyelembe vételével végezte munkáját. Tevékenységében voltak ugyan feszültségek, felmerültek hiányosságok és hibák, de az éves munka összességében eredményesnek ítélnélhető.

Kiemelkedő eredménynek tekinthető, hogy mindvégig sikerült kezelni a zsúfoltságból eredő feszültségeket.

A súlyosnak ítélnélhető események száma kismértékben nőtt a 2002. évhez viszonyítva. A büntetés-végrehajtási szervek működésében jelentős zavarok nem voltak.

A fogvatartottak ellátása javult, oktatási-, képzési lehetőségeik szélesedtek. Erősödött a törvényben meghatározott jogintézmények kihasználtsága, a bánásmód összességében humánusabbá vált.

A személyzet döntő többsége továbbra is tisztességesen látta el feladatát. A büntetés-végrehajtási szervezet részére biztosított létszámhelyek feltöltöttsége szinte teljessé vált, a fluktuáció tovább csökkent, lényeges utánpótlási gondjaink nem voltak.

Jelentős eredmény az is, hogy – az elmúlt néhány évhez hasonlóan – a 2003. évet is minimális határidőn túli tartozásállománnyal zártuk és az év közben nem volt határidőn túli köztartozásunk.

Az 2003. év során végzett tevékenység megfelelő alapot szolgáltathat a 2004. évi feladatok színvonalas végzéséhez.

Dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy

1. sz. táblázat

Személyzet létszáma (2003. december 31.)

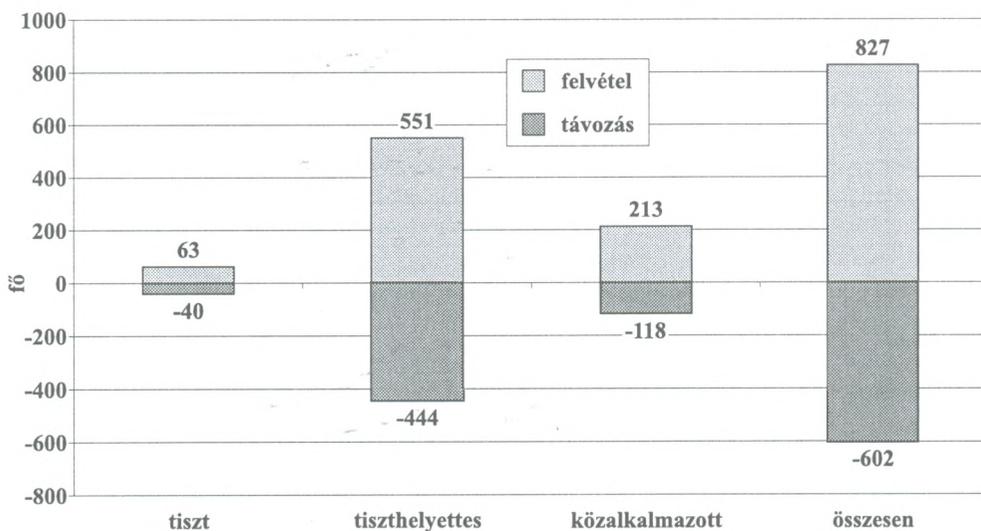
		Tiszt	Tiszthelyettes	Közalkalmazott	Összesen
Intézetek	Rendszeresített	1245	4743	1018	7006*
	Tényleges	1084	4671	1182	6937
	Eltérés	-161	-72	+164	-69
Kft.-k	Rendszeresített	129	611	0	740**
	Tényleges	108	570	0	678
	Eltérés	-21	-41	0	-62
Mindösszesen	Rendszeresített	1374	5354	1018	7746
	Tényleges	1192	5241	1182	7615
	Eltérés	-182	-113	+164	-131
Feltöltöttség	98,31%				

* Az intézeteknél a fentiekén kívül 138 fő részmunkaidős közalkalmazott is dolgozik

** A kft.-knél a fentiekén kívül 869 polgári munkavállalót alkalmaznak

2. sz. táblázat

Felvételek és távozások 2003-ban

Új felszerelők (2003. január 1.–2003. december 31.)

		Férfi	Nő	Összesen	%	
Intézetek, intézmények	Tiszt	33	23	56	7,8	87,3
	Tiszthelyettes	414	39	453	62,7	
	Közalkalmazott	66	147	213	29,5	
	Összesen	513	209	722	100,0	
Gazdasági társaságok	Tiszt	7	0	7	6,7	12,7
	Tiszthelyettes	91	7	98	93,3	
	Közalkalmazott	0	0	0	0,0	
	Összesen	98	7	105	100,0	
Mind- összesen	Tiszt	40	23	63	7,6	100%
	Tiszthelyettes	505	46	551	66,6	
	Közalkalmazott	66	147	213	25,8	
	Összesen	611	216	827	100,0	

**Testülettől távozók jogcím szerinti megoszlása
(2003. január 1.–2003. december 31.)**

	Tiszt	Zászlós, tiszthelyettes	Köz- alkalmazott	Összesen	%
Elhunyt	0	5	1	6	1,0
Más fegyveres szervhez áthelyezve	2	4	0	6	1,0
Nyugállományba helyezve felső korhatárral	3	0	0	3	0,5
Nyugállományba helyezve egészségügyi okok miatt	6	76	0	82	13,6
Nyugállományba helyezve közös megegyezéssel	8	41	0	49	8,1
Nyugállományba helyezve átszervezéskor létszám felettivé válás miatt	0	0	0	0	0,0
Nyugállományba helyezve megfelelő foglalkoztatási lehetőség hiányában	0	0	0	0	0,0
Nyugállományba helyezve lemondás miatt	0	0	0	0	0,0
Szolgálati viszonya megszűnt próbaszolgálatból	7	155	0	162	26,9
Szolgálati viszonya megszűnt egészségügyi okból alk. miatt	3	27	1	31	5,1
Szolgálati viszonya megszűnt átszervezéskor létszám felettivé válás miatt	0	0	0	0	0,0
Szolgálati viszonya megszűnt felmentéssel	2	0	0	2	0,3
Szolgálati viszonya megszűnt képzési követelmény nem teljesítése miatt	0	5	0	5	0,8
Szolgálati viszonya megszűnt választás miatt	0	0	0	0	0,0
Szolgálati viszonya megszűnt közös megegyezéssel	9	107	0	116	19,3
Szolgálati viszonya megszűnt lemondás miatt	0	14	0	14	2,3
Szolgálati viszonya megszűnt lefokozás miatt	0	6	0	6	1,0
Szolgálati viszonya megszűnt méltatlanná válás miatt	0	4	0	4	0,7
Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt	0	0	116	116	19,3
Összesen	40	444	118	602	100,0

**Testülettől távozóak jogcím szerinti megoszlása
(1997. január 1.–2003. december 31.)**

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Elhunyt	6	14	4	8	1	9	6
Más fegyveres szervhez áthelyezve	41	51	27	2	1	3	6
Nyugállományba helyezve felső korhatárral	11	4	4	2	1	3	3
Nyugállományba helyezve egészségügyi okok miatt	178	110	207	183	133	113	82
Nyugállományba helyezve közös megegyezéssel	251	180	144	84	52	53	49
Nyugállományba helyezve átszervezéskor létszám felettivé válás miatt	2	1	13	15	0	0	0
Nyugállományba helyezve megfelelő foglalkoztatási lehetőség hiányában	16	9	2	0	0	0	0
Nyugállományba helyezve lemondás miatt	2	2	1	0	0	0	0
Szolgálati viszonya megszűnt próbaszolgálatból	116	99	88	201	180	159	162
Szolgálati viszonya megszűnt egészségügyi okból alk. miatt	3	4	40	57	52	24	31
Szolgálati viszonya megszűnt átszervezéskor létszám felettivé válás miatt	0	1	1	5	2	1	0
Szolgálati viszonya megszűnt felmentéssel	0	0	0	2	0	2	2
Szolgálati viszonya megszűnt képzési követelmény nem teljesítése miatt	0	1	11	1	2	5	5
Szolgálati viszonya megszűnt választás miatt	0	0	0	1	0	1	0
Szolgálati viszonya megszűnt közös megegyezéssel	121	73	115	116	99	93	116
Szolgálati viszonya megszűnt lemondás miatt	57	62	60	48	31	21	14
Szolgálati viszonya megszűnt lefokozás miatt	0	1	4	2	7	12	6
Szolgálati viszonya megszűnt méltatlanná válás miatt	6	6	6	1	2	2	4
Közalkalmazotti jogviszonya megszűnt	155	140	220	210	165	185	116
Összesen	965	758	947	938	728	686	602

**Büntetés-végrehajtási dolgozók életkor szerinti megoszlása
(2003. december 31.)**

	25 év alatt	26-30 év között	31-40 év között	41-50 év között	51-55 év között	55 év felett	Összesen	Megoszlás (%)
Tiszt	33	239	440	366	88	26	1192	15,7
Zászlós, tiszthelyettes	845	1697	2146	534	19	0	5241	68,8
Közalkalmazott	89	127	235	340	228	163	1182	15,5
Összesen	967	2063	2821	1240	335	189	7615	
Megoszlás (%)	12,7	27,1	37,1	16,2	4,4	2,5	100,0	

Bűnügyi helyzet (2003. január 1.–2003. december 31.)

		indított ügy összesen	megszün- tetve	nyomozati szakban	bírói szakban	ügyészi megrovás, ill. ítélet
A fogvatartás tör- vényességét sértő bűncselekmények	Hivatali visszaélés büntette	34	21	8	0	5
	Vesztegetés büntette	9	4	4	0	1
	Bántalmazás hivatalos eljárásban	27	9	12	4	2
	Jogellenes fogvatartás	0	0	0	0	0
	Szabadság elleni bűncselekmény	0	0	0	0	0
	Egyéb	0	0	0	0	0
	Összesen	70	34	24	4	8
Katonai bűncselekmények	Kötelességszegés szolgálatban	37	10	6	0	21
	Szolgálati feladat alóli kibúvás	28	6	7	0	15
	Jelentési kötelezettség megszegése	5	0	0	4	1
	Szolgálati visszaélés	0	0	0	0	0
	Parancs iránti engedetlenség	4	0	1	1	2
	Szolgálati tekintély megsértése	5	1	2	0	2
	Előjárói bűncselekmények	5	2	2	1	0
	Szolgálati közeg elleni erőszak	0	0	0	0	0
	Szökés	0	0	0	0	0
	Bujtogatás	0	0	0	0	0
	Egyéb	5	1	2	0	2
	Összesen	89	20	20	6	43
Egyéb szolgálati viszonyal összefüggő bűncselekmények	Szolgálati titoksértés	0	0	0	0	0
	Közbizalom elleni bűncselekmény	5	0	0	0	5
	Fogl. körében elköv. veszélyeztetés	0	0	0	0	0
	Lopás	0	0	0	0	0
	Sikkasztás	3	2	0	0	1
	Csalás	12	0	12	0	0
	Hütlenné kezelés	0	0	0	0	0
	Hanyag kezelés	0	0	0	0	0
	Ittas járművezetés	0	0	0	0	0
	Egyéb	12	3	6	0	3
	Összesen	32	5	18	0	9
Nem szolgálati viszonyal összefüggő bűncselekmények	Személy elleni bűncselekmény	1	0	1	0	0
	Közlekedési bűncselekmény	4	0	3	0	1
	Vagyon elleni bűncselekmény	6	0	3	0	3
	Köznyugalom elleni bűncselekmény	5	2	2	0	1
	Egyéb	9	8	11	0	6
	Összesen	25	8	11	0	6

Fegyelmi helyzet (2003. január 1.—2003. december 31.)

Fegyelmi vétségek	Indított fegyelmi	Megszüntette	Fegyelmi folyamatban	Kiszabott fenyítés
Későbbi szabadítás	0	0	0	0
Korábbi szabadítás	2	0	2	0
Jogtalan fogvatartás	2	0	0	2
Bánásmód szabályainak megsértése	38	19	14	5
Fogvatartott elhelyezését, ellátását sértő cselekmény	1	0	0	1
Elítélttel való tiltott kapcsolat	14	6	4	4
Elítélt magáncélú igénybevétele	2	0	0	2
Kényszerítőeszköz jogellenes használata	1	0	0	1
Késés	95	6	14	75
48 órát meghaladó jogtalan távollét	8	1	3	4
Szolgálati kötelezettség megszegése	511	63	82	366
Jelentési kötelezettség megszegése, elmulasztása	38	2	14	22
Ellenőrzési kötelezettség megszegése	29	2	3	24
Gondatlan fegyverkezelés	4		0	4
Tiszteletadás elmulasztása	2	1	0	1
Öltözködési szabályok megsértése	2	0	0	2
Egyéb fegyelmi vétség	80	25	18	37
Fegyelmi vétség összesen	829	125	154	550
Szabálysértés összesen	59	26	0	33
Fegyelmi vétségek mindösszesen	888	151	154	583

Fogvatartottak létszáma (fő)

	1997. dec. 31.	1998. dec. 31.	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	2001. dec. 31.	2002. dec. 31.	2003. dec. 31.
Előzetesen letartóztatott	3660	3909	4114	4105	4263	4329	3776
Elítélt	9408	10171	10800	11201	12755	13260	12464
Kényszergyógykezelt	165	173	181	173	194	192	184
Elzárásra beutalt	172	113	15	60	63	57	83
Összesen	13405	14366	15110	15539	17275	17838	16507
Változás az előző évhez képest (%)	2,5	7,2	5,2	2,9	10,1	3,3	-7,5

Telítettségi adatok

Büntetés-végrehajtási intézetek összbefogadó képessége	11 326 fő
Fogvatartottak létszáma (2003. dec. 31.)	16 507 fő
Telítettség (2003. dec. 31.)	145%
Fogvatartottak átlagos létszáma (2003.)	17 172 fő
Átlagtelítettség (2003.)	151%

Előzetesen letartóztatottak összlétszáma (2003. december 31.)

	Elsőfokú ítéletig				Nem jogerősen elítéltek				összesen	%
	Felnőtt korú		Fiatalkorú		Felnőtt korú		Fiatalkorú			
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő		
Köztörvényes	2601	202	170	3	726	44	28	2	3776	100
Állam elleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2601	202	170	3	726	44	28	2	3776	100

Előzetesen letartóztatottak megoszlása a fogvatartás tartama szerint (2003. december 31.)

Tartam	Elsőfokú ítéletig		Nem jogerősen elítéltek		összesen	%
	felnőtt korú	fiatalkorú	felnőtt korú	fiatalkorú		
3 hónapig	736	65	83	2	886	23
3–6 hónap	696	40	64	1	801	21
6–9 hónap	436	24	85	5	550	15
9–12 hónap	318	20	99	9	446	12
1–1,5 év	318	13	178	5	514	13
1,5–2 év	170	11	98	4	283	7
2 év felett	129	0	163	4	296	9
Összesen	2803	173	770	30	3776	100

Elítéltek előélete (2003. december 31.)

	Életkor	Fő	%
Első büntényes	14–17 évig	39	0,3
	18–24 évig	1560	12,5
	25–29 évig	1270	10,0
	30–39 évig	1528	12,2
	40–49 évig	879	7,2
	50–59 évig	360	3,0
	60 évnél idősebb	98	0,8
	Összesen	5734	46,0
Visszaeső, különös visszaeső	14–17 évig	5	0
	18–24 évig	603	4,8
	25–29 évig	1017	8,2
	30–39 évig	1404	12,0
	40–49 évig	650	5,0
	50–59 évig	209	1,7
	60 évnél idősebb	53	0,3
	Összesen	3941	32,0
Többszörös visszaeső	14–17 évig	0	0
	18–24 évig	129	1,0
	25–29 évig	447	3,6
	30–39 évig	1289	10,4
	40–49 évig	703	5,6
	50–59 évig	192	1,4
	60 évnél idősebb	29	0
	Összesen	2789	22,0
Mindösszesen		12464	100,0

**Elítéltek ítéletidő szerinti megoszlása
(2003. december 31.)**

	Fő	%
1 hónapig	10	0,1
1–6 hónap	715	6,0
6–12 hónap	1853	15,0
1–2 év	2396	19,0
2–3 év	1851	15,0
3–5 év	2266	18,0
5–10 év	2428	19,0
10 év felett	730	6,0
Életfogytiglan	215	1,9
Összesen	12464	100,0

Idegen állampolgárságú fogvatartottak létszáma

	1998. dec. 31.	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	2001. dec. 31.	2002. dec. 31.	2003. dec. 31.
Összes fogvatartott (fő)	14 366	15 110	15 539	17 275	17 838	16 507
Idegen állampolgárságú fogvatartott (fő)	623	729	807	874	825	746
Idegen állampolgárságú fogvatartottak aránya (%)	4,3	4,8	5,2	5,6	4,6	4,5

**Idegen állampolgárságú fogvatartottak megoszlása
(2003. december 31.)**

	fő	%
Fegyház	89	12,0
Börtön	144	19,0
Fogház	12	1,6
Kényszergyógykezelt	3	0,4
Előzetesen letartóztatott	498	67,0
Összesen	746	100,0

A büntetés-végrehajtást engedéllyel elhagyók

	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Büntetés-félbeszakítás	1390	1148	242
Ebből			
– miniszteri hatáskörben	60	49	11
– országos parancsnoki hatáskörben	208	183	25
– intézetparancsnoki hatáskörben	1122	916	206
EVSZ alá soroltak eltávózása			1798
Egyéb rövid tartamú eltávózás			1560
Kimaradás			504
Súlyos beteg hozzátartozó meglátogatása, hozzátartozó temetésén való részvétel			208
Összesen			4312

Enyhébb végrehajtási szabályok közé helyezés

	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Börtön	202	9	193
Fk. Börtön	0	0	0
Fogház	51	2	49
Összesen	253	11	242

Súlyosabb fokozatba helyezés

	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Fegyház	0	0	0
Börtön	13	0	14
Fk. Börtön	0	0	0
Fogház	10	10	0
Fk. Fogház	1	0	1
Összesen	24	10	15

Enyhébb fokozatba helyezés

	Előterjesztve	Elutasítva	Engedélyezett
Fegyház	86	12	74
Börtön	218	0	224
Fk. Börtön	1	0	1
Fogház	0	0	0
Fk. Fogház	0	0	0
Összesen	305	12	299

Fogvatartottak által elkövetett súlyosabb események
(2003. január 1.–2003. december 31.)

Intézet	szökés	szökés előkészülete	szökési kísérlet	szökés vétsége	közveszélyokozás, gyújtogatás	kábítószer-előtalálás	engedély nélküli eltávozás	öngyilkosság
Állampusztá		1/1		3		1/1		
Nagyfa	2/5			1				
Baracska	2/2					1/1		1/1
Pálhalma		1/1		3		2/3		
BFB	1/1	1/1	1/1	1				1/1
Fk. Tököl					2/6			1/1
Márianosztra			1/1	1	2/2			
Sátoraljaújhely								
Sopronkőhida					1/1			
Szeged				1		2/4		2/2
Kalocsa								
Vác					1/1			
Fővárosi Bv. I.		2/5				3/3		1/1
Debrecen								
Esztergom								
Győr				1				
Gyula				2				
Miskolc					2/2			
Pécs								
Szolnok					1/1			
Kaposvár								1/1
Szekszárd								
Székesfehérvár						1/1		
Veszprém	2/2				1/1			
Zalaegerszeg				1				
KEI								
Kecskemét			1/1					1/1
Balassagyarmat								
Eger				1				
Szombathely								
Nyíregyháza						1/1		
Bv. KK	2/2			1				
IMEI						1/1		
Összesen	9/12	5/8	3/3	16	10/14	12/15	0	9/9

16. sz. táblázat

A fogvatartottak elhalálozása a halálokok szerinti csoportosításban

	2000.	2001.	2002.	2003.
öngyilkosság	8	11	1	9
szív- és keringési	30	23	20	20
légzőszervi	1	7	0	4
daganatos	15	11	18	15
emésztőrendszeri	0	0	2	1
egyéb: égési baleset	0	0	0	1

17. sz. táblázat

Fogvatartottak betegforgalmi adatai (esetszám)

	2002.	2003.
járóbetegellátás az intézetben	163 145	171 212
járóbetegellátás nem bv. eü. intézményben	10 272	10 342
fekvőbetegellátás az intézetben	4 361	4 537
fekvőbetegellátás bv. eü. intézetben	7 361	7 872
fekvőbetegellátás nem bv. eü. intézetben	377	478

18. sz. táblázat

Fogvatartotti kérelmek, beadványok (2001–2003)

	2001.	2002.	2003.
Bf	93	78	110
Panasz	127	190	207
Átszállítás	145	196	144
Bírósági megkeresés	65	58	81
Kegyelmi kérvény	0	12	0
Időigazolás	0	5	0

19. sz. táblázat

**A személyi állomány FÜV minősítése (2001–2003)
[végső minősítés szerint]**

	2001.	2002.	2003.
Alkalmas	35	25	12
Alkalmatlan	15	13	9
Ht. szolgálatra alkalmatlan	191	116	100
Rokkant	14	11	5
Nem rokkant	227	143	117

20. sz. táblázat

**A személyi állomány eü. alkalmasságának II. fokon történő
elbírálása (2001–2003)**

	2001.	2002.	2003.
Alkalmatlan	43	20	19
Alkalmas	240	210	168
Összesen	283	230	187

21. sz. táblázat

A személyi állomány gyógyüdülése (2001–2003)

	2001.	2002.	2003.
Hévíz	180	180	180
Gyula	90	79	96
Igal	372	363	256

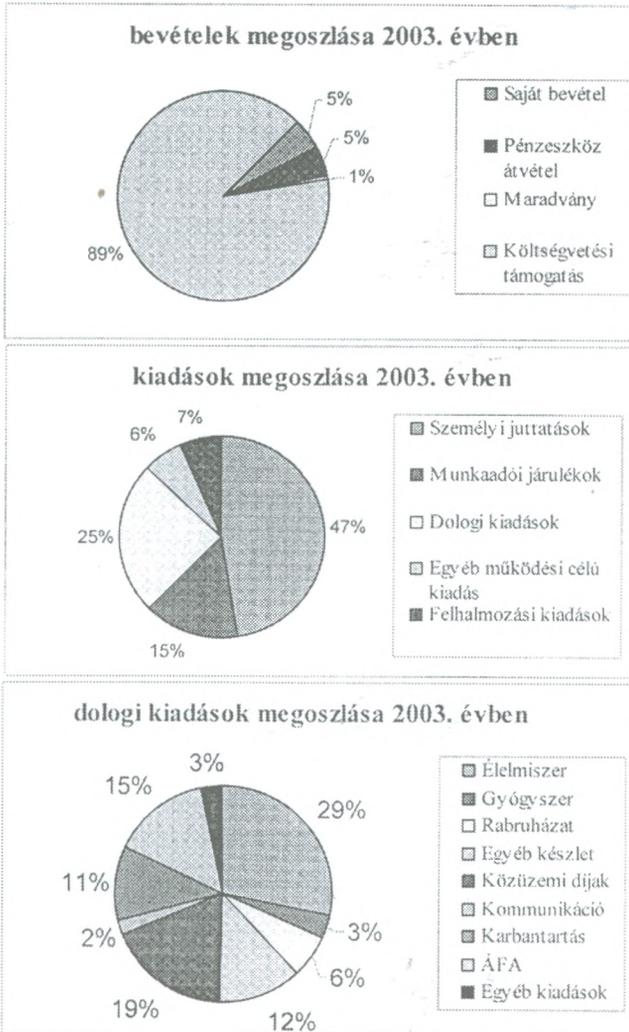
Kimutatás a Büntetés-végrehajtás 2003. évi kiemelt előirányzatainak alakulásáról

Megnevezés	2002. évi eredeti előirányzat	2003. évi eredeti előirányzat	2002. évi módosított előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi módosított 2002. évi módosított-hoz képest	
					(ezer forint)	(%)
Személyi juttatások	9 619 400	18 104 900	16 545 358	18 021 539	108,9	99,5
Munkaadókat terhelő járulékok	2 928 800	5 540 100	5 436 536	5 599 634	103,0	101,1
Dologi és egyéb folyó kiadások	7 518 100	8 833 300	8 806 740	9 312 498	105,7	105,4
Ellátottak pénzbeli juttatásai	2 700	2 700	3 098	3 550	114,6	131,5
Egyéb működési célú támogatás	2 162 000	1 890 000	2 197 525	2 417 288	110,0	127,9
Felhalmozási kiadások	855 800	1 060 800	4 609 113	2 509 551	54,4	236,6
– Felújítás	375 200	375 200	384 812	421 498	109,5	112,3
– Intézményi beruházási kiadások	380 600	480 600	805 521	508 404	63,1	105,8
– Egyéb intézményi felhalm. kiad.			31 929	12 397	38,8	
– Egyéb központi beruházás			3 231 275	1 377 760	42,6	
– Lakástámogatás	80 000	100 000	80 000	41 415	51,8	41,4
– Lakásépítés / Kölcsön	20 000	105 000	75 576	148 077	195,9	141,0
Törvény szerinti kiadások összesen	23 086 800	35 431 800	37 598 370	37 864 060	100,7	106,9
Költségvetési támogatás	21 142 000	33 110 900	33 639 872	34 057 032	101,2	102,9
Intézményi működési bevételek	1 135 200	1 199 800	1 378 924	1 575 330	114,2	131,3
Pénzeszköz átvétel TB-től	809 600	941 100	847 058	1 015 800	119,9	107,9
Egyéb pénzeszköz átvétele	0		1 506 242	746 618	49,6	
Egyéb bevételek	0	180 000	226 274	469 280	207,4	260,7
Törvény szerinti bevételek összesen	23 086 800	35 431 800	37 598 370	37 864 060	100,7	106,9

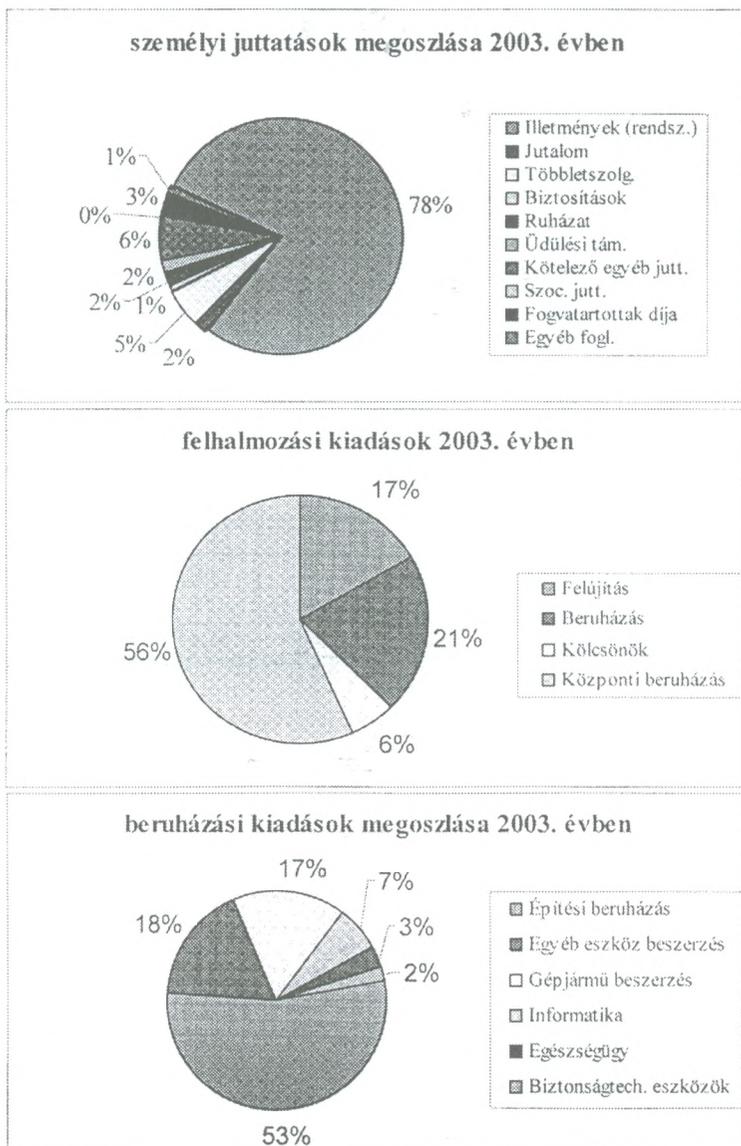
A bv. intézetek, intézmények eredeti és módosított előirányzatai 2003. évben

Intézet/ intézmény	2002. évi eredeti előirányzat										2002. évben történt módosítások																
	Személyi juttatások	Dologi és egyéb nyolc kiadások	Ellátottak p. h. b. ell. juttatásai	Intézményi beruházás	Kiadás összesen	Intézm. működ. bevétel	TB bevétel	Felhal. bevétel	Összes Int. bevétel	Kötelezettségi támogatás	Módosított személyi juttatások	Módosított dologi módosítás	Egéb m. k. cél. p. átadás módosítás	Módosított p. h. b. ell. jutt.	Módosított intézm. beruh.	Módosított felújítás	Módosított egyéb felhal. kiad.	Módosított kiadás	Módosított int. m. k. bevétel	Módosított TB-áll. átvétel p.	Egéb m. k. cél. át.	Egéb r. h. cél. p. át.	Módosított bevétel	2002. évi maradvány	Módosított támogatás		
Állampolgári Orsz. Bv. Intézet	800 466	298 862	300	1 000	1 100 628	45 200	0	0	45 200	1 055 428	780 016	346 707	0	710	3 220	1 040	1 131 693	61 828	9 751	3	71 582	79	1 060 032		1 060 032		
Bács-Kiskun M. Bv. Intézet	380 631	197 130	30	500	538 291	32 000	0	0	32 000	506 291	380 264	163 679	0	30	4 850	4 275	553 098	32 600	620	0	32 620	5 685	514 793		514 793		
Balassagyarmati Fegyhb. és Börtön	484 009	186 677	100	500	671 286	32 500	0	0	32 500	638 786	498 521	207 022	0	100	5 260	5 240	716 143	37 600	6 300	0	43 900	80	672 163		672 163		
Barcskai Orsz. Bv. Intézet	753 888	440 737	500	1 000	1 196 125	95 000	0	0	95 000	1 101 125	751 005	470 985	0	500	4 521	13 779	1 240 790	119 000	2 558	0	121 558	3 182	1 116 050		1 116 050		
Baranya Megyei Bv. Intézet	235 122	72 100	10	500	307 732	4 500	0	0	4 500	303 232	234 659	77 890	0	10	5 800	5 600	323 959	6 900	1 604	0	8 504	7	315 448		315 448		
Békés Megyei Bv. Intézet	220 901	67 648	20	500	289 069	8 000	0	0	8 000	281 069	218 761	75 855	0	20	500	3 450	298 586	12 700	1 000	0	13 700	850	284 036		284 036		
BAZ Megyei Bv. Intézet	589 180	213 448	100	1 000	803 728	15 000	0	0	15 000	788 728	621 502	240 641	5 700	100	8 500	6 400	882 843	20 000	5 000	0	25 000	473	857 370		857 370		
-Jé ügyi Megfgy. és Elmegy. Int (MEI)	427 825	66 600	0	500	494 925	0	291 000	0	291 000	203 925	406 825	101 181	0	0	500	7 000	515 506	547	291 000	62	291 609	881	223 016		223 016		
-Budapesti Fegyhb. és Börtön	1 204 644	725 960	120	1 000	1 931 670	90 000	0	0	90 000	1 841 670	1 161 264	738 415	0	420	33 732	46 632	1 980 483	90 000	0	12 685	0	102 685	27 099	1 850 690		1 850 690	
Budapesti Fegyhb. és Börtön összesen	1 632 469	792 586	128	1 500	2 426 596	90 000	291 000	0	291 000	2 045 596	1 568 089	839 614	0	420	34 232	53 632	2 485 989	90 547	291 000	12 747	0	394 294	27 980	2 073 715		2 073 715	
Bv. Központi Ellátó Intézmény	314 432	370 000	0	15 500	699 932	60 000	0	15 000	75 000	624 932	277 075	1 110 060	0	0	108 090	45 061	1 540 286	252 736	110 000	15 000	377 736	769	1 161 781		1 161 781		
Fejér Megyei Bv. Intézet	218 595	72 490	10	500	291 595	12 000	0	0	12 000	279 595	224 525	80 410	0	10	500	2 300	307 745	13 900	2 100	0	16 000	205	291 540		291 540		
-Bv. Központi Kórház (Tököl)	495 894	190 000	0	500	686 394	0	488 000	0	488 000	198 394	493 876	195 026	0	0	18 201	2 399	709 402	0	488 000	0	488 000	0	221 402		221 402		
-Fiatalokrák Bv. Intézet	856 115	425 860	100	1 000	1 283 075	33 000	0	33 000	1 250 075	837 876	442 293	15 304	100	1 047	31 165	0	1 327 189	40 328	8 212	0	48 540	21 014	1 257 635		1 257 635		
Fiatalokrák Bv. Intézet összesen	1 352 009	615 860	100	1 500	1 969 469	33 000	488 000	0	488 000	1 448 469	1 331 156	637 319	15 304	100	19 248	33 464	2 036 591	40 328	488 000	8 212	0	536 540	21 014	1 479 837		1 479 837	
Fővárosi Bv. Intézet	1 518 292	691 390	150	1 500	2 211 332	132 000	0	132 000	2 079 332	1 534 164	731 380	0	150	10 576	24 647	11 448	2 312 365	132 000	7 500	0	139 500	2 783	2 170 802		2 170 802		
Győr-Ménfőcsanak M. Bv. Intézet	198 186	58 231	20	500	256 937	6 500	0	0	6 500	250 437	207 108	68 736	0	20	500	0	276 364	6 500	2 500	0	9 000	94	267 270		267 270		
Hajdú-Bihar Megyei Bv. Intézet	259 088	127 722	10	500	387 320	23 000	0	0	23 000	364 320	263 228	135 119	0	10	500	36 005	454 862	25 132	2 400	0	27 532	19 290	388 040		388 040		
Heves Megyei Bv. Intézet	224 728	58 645	10	500	283 883	5 000	0	0	5 000	278 883	236 865	71 020	0	10	18 126	932	326 962	6 978	2 004	0	8 982	543	317 437		317 437		
Bv. Továbbk. és Rehab. Központ (Igal)	89 415	56 500	0	500	146 415	30 000	0	0	30 000	116 415	90 203	61 736	0	0	500	7 000	159 439	32 842	0	0	32 842	2 424	124 173		124 173		
Bv. Továbbk. és Konf. Központ (Pilis)	71 005	65 500	0	500	137 005	45 000	0	0	45 000	92 005	72 771	67 535	0	0	500	3 000	143 806	46 500	0	0	46 500	235	97 071		97 071		
Jász-Nagykőrös M. Bv. Intézet	248 505	89 525	20	200	338 250	11 000	0	0	11 000	327 250	264 410	92 886	0	20	1 069	0	358 385	14 113	1 800	0	15 913	1 262	341 210		341 210		
Kalocsai Fegyhb. és Börtön	446 302	126 231	20	500	573 053	20 000	0	0	20 000	553 053	450 405	149 644	0	20	550	14 500	615 119	23 571	4 378	0	27 949	44	587 126		587 126		
Komárom-Esztergom M. Bv. Intézet	189 613	49 439	20	500	239 572	2 400	0	0	2 400	237 172	199 331	59 364	0	20	500	5 600	264 815	2 400	1 000	0	3 400	416	260 999		260 999		
Márianosztrai Fegyhb. és Börtön	540 618	234 030	60	500	775 208	31 500	0	0	31 500	743 708	539 726	264 080	0	60	500	13 200	817 566	33 867	6 107	0	39 974	84	777 508		777 508		
Nagyfai Orsz. Bv. Intézet	587 269	228 271	250	1 000	816 790	40 000	15 000	0	55 000	761 790	618 983	269 114	0	250	5 600	3 200	897 149	40 000	15 000	30 530	1 600	87 130	3 853	806 164		806 164	
Pálhalmi Orsz. Bv. Intézet	1 064 140	614 756	100	1 000	1 679 996	80 000	0	0	80 000	1 599 996	1 068 780	696 188	0	150	17 600	13 500	1 756 218	124 500	15 000	0	139 500	15	1 896 703		1 896 703		
Sátoraljaújhelyi Fegyhb. és Börtön	529 187	148 877	20	500	678 584	31 000	0	0	31 000	647 584	536 796	181 933	0	20	2 560	5 020	726 329	45 944	8 120	0	54 064	6 044	666 221		666 221		
Somogy Megyei Bv. Intézet	226 423	87 855	20	500	314 798	15 000	0	0	15 000	299 798	221 610	101 000	0	20	500	11 079	334 209	15 000	3 362	0	18 362	4 277	311 570		311 570		
Sopronkőhídi Fegyhb. és Börtön	726 195	276 635	90	1 000	1 003 920	60 000	0	0	60 000	943 920	728 602	339 924	0	180	1 349	2 600	1 071 655	72 000	14 549	0	86 549	1 076	984 030		984 030		
Szabolcs-Sz. Bereg M. Bv. Intézet	241 272	105 935	20	500	347 727	21 000	0	0	21 000	326 727	243 514	116 331	0	20	500	1 500	361 865	24 200	2 000	0	26 200	28	335 637		335 637		
Szegedi Fegyhb. és Börtön	1 069 210	474 810	300	1 000	1 545 320	55 000	0	0	55 000	1 490 320	1 028 803	504 208	0	300	1 327	9 491	1 618 129	55 000	7 419	0	62 419	4 385	1 551 325		1 551 325		
Tolna Megyei Bv. Intézet	195 735	54 060	30	500	250 325	5 000	0	0	5 000	245 325	214 523	61 016	0	30	744	0	276 313	7 827	1 500	0	9 327	118	266 888		266 888		
Váci Fegyhb. és Börtön	335 169	200	1 000	1 034 929	45 500	0	0	45 500	989 429	739 563	361 119	0	200	1 000	21 970	1 123 852	52 700	9 760	0	62 460	1 575	1 059 817		1 059 817			
Vas Megyei Bv. Intézet	218 620	70 542	30	500	289 692	14 000	0	0	14 000	275 692	225 232	76 159	0	30	7 664	1 000	310 085	15 800	1 700	0	300	17 000	4 368	287 917		287 917	
Veszprém Megyei Bv. Intézet	292 120	57 830	20	200	350 170	2 000	0	0	2 000	348 170	270 715	103 471	0	20	200	0	374 406	11 044	7 000	0	18 044	376	355 962		355 962		
Zala Megyei Bv. Intézet	206 510	51 465	20	500	258 495	4 500	0	0	4 500	253 995	206 688	56 633	0	20	510	14 390	277 241	8 500	2 000	0	6 500	39	270 652		270 652		
Bv. Szervezet Oktatási Központja	104 336	23 400	0	200	127 936	2 000	0	0	2 000	125 936	102 157	31 196	0	0	298	1 904	135 555	2 823	0	0	2 823	339	132 393		132 393		
Bv. Intézet/Intézmény összesen:	16 927 831	7 374 276	2 700	38 100	24 342 107	1 108 600	794 000	15 000	1 917 600	22 424 507	17 023 750	8 847 985	21 004	3 580	267 894	364 779	11 448	26 540 410	1 484 130	794 000	289 221	16 903	2 584 254	113 992	23 842 164		23 842 164
Bv. Országos Parancsnokság	1 177 869	1 459 024	0	442 500	11 089 693	91 200	147 100	85 000	403 300	10 686																	

A büntetés-végrehajtás 2003. évi költségvetés főbb tételeinek megoszlása

A büntetés-végrehajtás 2003. évi költségvetés főbb tételeinek megoszlása

Fogvatartottak iskolai végzettség szerinti megoszlása (2003. okt. 10.)

	férfi		nő		összesen	
	fő	%-ban	fő	%-ban	fő	%-ban
Analfábéta	162	1,03	54	5,20	216	1,28
Általános iskola 1. osztály	26	0,16	16	1,54	42	0,25
Általános iskola 2. osztály	98	0,62	13	1,25	111	0,66
Általános iskola 3. osztály	126	0,80	18	1,73	144	0,86
Általános iskola 4. osztály	258	1,63	33	3,18	291	1,73
Általános iskola 5. osztály	299	1,89	32	3,08	331	1,97
Általános iskola 6. osztály	618	3,91	42	4,05	660	3,92
Általános iskola 7. osztály	644	4,08	49	4,72	693	4,12
Általános iskola 8. osztály	8034	50,86	507	48,84	8541	50,74
Általános iskola 9. osztály	19	0,12	0	0,00	19	0,11
Általános iskola 10. osztály	40	0,25	1	0,10	41	0,24
Gyógypedagógiai intézmény	36	0,23	1	0,10	37	0,22
Ipari iskola	3714	23,51	101	9,73	3815	22,66
Középiskola	771	4,88	71	6,84	842	5,0
Technikum	657	4,16	60	5,78	717	4,26
Középiskola + ipari iskola	13	0,08	0	0,00	13	0,08
Főiskola	179	1,13	32	3,08	211	1,25
Egyetem	102	0,65	8	0,77	110	0,65
Összesen	15796	100,00	1038	100,00	16834	100,00

Bv. gazdasági társaságok elítelt -foglalkoztatásának várható éves adatai

	Átlagos állományi létszám (fő)			Átlag munkadíj (Ft/fő/hó)		
	2002.	2003. terv	2003. várható	2002.	2003. terv	2003. várható
Duna-Mix Kft.	325,2	324,8	325,6	12 092	15 153	14 672
Ábránd-Ágynemű Kft.	413,7	430,0	421,0	10 991	13 761	13 218
Kalocsai Konfekcióipari Kft.	239,2	220,0	221,3	9 865	11 103	11 223
Nagyfa-Alföld Kft.	467,0	439,0	407,0	10 753	13 613	13 313
Ipoly Cipőgyár Kft.	348,5	350,0	350,0	13 739	16 416	17 137
Bufa Kft.	604,0	400,0	373,0	8 868	12 500	12 064
Sopronkőhidai Kft.	355,4	407,0	388,4	13 577	17 056	17 544
Duna Papír Kft.	247,6	298,0	285,3	11 785	16 499	13 825
Nostra Kft.	215,3	200,0	204,0	11 310	15 750	13 902
Bv. ipari társaságok összesen	3215,9	2068,8	2975,6	11 252	14 667	14 228
Állampusztai Kft.	707,8	640,0	625,0	9 007	8 737	9 067
Annamajori Kft.	480,5	450,0	426,2	12 061	13 881	14 453
Pálhalmi Agrospeciál Kft.	827,5	853,0	831,2	12 615	15 000	15 000
Bv. mezőgazd. társaságok összesen	2015,8	1943,0	1882,4	11 216	12 678	12 906
Bv. társaságok mindösszesen	5231,7	5011,8	4858,0	11 238	13 896	13 716

A Nagyfai Mezőgazdasági Kft. 13. társaságként 2002. november 29. - 2003. június 18. között technikai jelleggel működött.

2002-ben (1 hónap alatt) a foglalkoztatott fogvatartottak átlagos statisztikai állományi létszáma 67 fő, átlagmunkadíja: 12076 Ft/fő/hó. 2003-ban (fél év alatt) a foglalkoztatott fogvatartottak átlagos statisztikai állományi létszáma 92 fő, átlagmunkadíja: 11774 Ft/fő/hó.

Bv. gazdasági társaságok 2003. évi várható nettó árbevételének megoszlása

Megnevezés	Belföldi értékesítés nettó árbevétele					export értékesítés nettó árbevétele	összesen	bv. szervezetten belüli értékesítés aránya
	bv. szervezetten belül			külső szervezetek felé				
	bv. intézetek, intézmények, BvOP felé		bv. társaságok felé	közbeszerzéssel, PHARE pr.	egyéb módon			
	közbeszerzéssel	egyéb módon						
	(ezer Ft)							
Duna-Mix Kft.	0	85 163	2 657	0	133 688	0	221 508	39,6
Ábránd-Ágynemű Kft.	8 444	36 271	0	0	235 985	500	281 200	15,9
Kalocsai Konfekcióipari Kft.	25 370	1 287	16 667	372 054	85 083	0	500 461	8,7
Nagyfa-Alföld Kft.	9 538	885	9	0	178 894	0	189 326	5,5
Ipoly Cipőgyár Kft.	0	27 000	3 100	181 500	838 400	330 000	1 380 000	2,2
Bufa Kft.	0	1 906	0	76 544	223 750	33 800	336 000	0,6
Sopronkőhidai Kft.	0	2 033	48 710	0	253 585	0	304 328	16,7
Duna Papír Kft.	404	2 487	178	0	261 931	0	265 000	1,2
Nostra Kft.	0	1 050	607	0	38 692	80 031	120 380	1,4
Ipari társaságok összesen	43 756	158 082	71 928	630 098	2 250 008	444 331	3 598 203	7,6
Állampusztai Kft.	0	22 200	670	0	764 130	0	787 000	2,9
Annamajori Kft.	0	1 304	0	0	538 273	0	539 577	0,2
Pálhalmi Agrospeciál Kft.	28 572	59 314	14 943	0	1 595 110	0	1 697 939	6,1
Mezőgazd. társaságok összesen	28 572	82 818	15 613	0	2 897 513	0	3 024 516	4,2
Bv. társaságok mindösszesen	72 328	240 900	87 541	630 098	5 147 521	444 331	6 622 719	6,1

Dr. Bökönyi István bv. vezérőrnagy szóbeli kiegészítő jelentése

Hölgyeim és Uraim!

Tisztelettel köszöntök mindenkit, aki berendeltként, meghívottként, előljáróként megjelent a büntetés-végrehajtási szervezet 2003. évi munkáját értékelő, 2004. évi feladatait meghatározó országos értekezleten.

Köszöntöm büntetés-végrehajtási kolléganőimet, kollégáimat.

Külön köszöntöm:

- Theodor von Maanen urat, előcsatlakozási tanácsadót, a Holland Királyság Büntetés-végrehajtási Szervezetének nyugállományú tagját, aki az elmúlt évtől kezdve hazánkban tartózkodva segíti a magyar büntetés-végrehajtás felkészülését;
- Aradi Zsolt urat, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetőjét;
- dr. Balla Béla rendőr ezredes urat, a BM RSZV SZ vezetőjének műveleti helyettesét;
- dr. Bencze József pénzügyőr vezérőrnagy urat, a Vám- és Pénzügyőrség rendészeti főigazgatóját;
- dr. Bukovics István vezérőrnagy urat, a BM Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Stratégiai, Minőségbiztosítási és Tudományszervezési Főosztály vezetőjét;
- dr. Horváth József rendőr dandártábornok urat, az Országos Rendőr-főkapitányság Hivatala vezetőjét;
- Katona Béla ezredes urat, a Nemzetbiztonsági Hivatal védelmi igazgatóját;
- dr. Tóth Rudolf mérnök dandártábornok urat, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság parancsnok-helyettesét;
- dr. Vókó György urat, a Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztály vezetőjét

Tisztelettel köszöntöm a Büntetés-végrehajtási Szervezetet felügyelő Igazságügyi Minisztérium megjelent vezetőit, elsősorban:

- Jenőfi György gazdasági helyettes államtitkár urat;
- dr. Tari Ferenc urat, az Igazságügyi Minisztérium főcsoportfőnökét, aki a büntetés-végrehajtási szervezetet közvetlenül felügyeli..

Megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel köszöntöm dr. Bárándy Péter igazságügy-miniszter urat, értekezletünk előljáróját.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

2003. december 5-étől kezdődően a 32 büntetés-végrehajtási intézet, a 7 intézmény, a 12 gazdasági társaság, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság vezetői érté-

kelték – pontosabban önértékeltek – a 2003. évben végzett munkát. Az önértékelésnél a következő két fő kérdésre kellett választ adni:

- a büntetés-végrehajtási tevékenység összességében megfelelt-e 2003-ban a jogszabályokban, belső rendelkezésekben előírtaknak;
- végrehajtotta-e a büntetés-végrehajtási szervezet azokat az iránymutatásokat, feladatokat, amelyet az igazságügy-miniszter úr a 2003. február 3-ai értékelő, feladatmeghatározó értekezleten szóban, majd azt követően írásban is meghatározott részünkre.

Az intézetek, intézmények, gazdasági társaságok parancsnokai, igazgatói, főigazgatói, ügyvezető igazgatói az általuk vezetett szervek írásos önértékelő, önmaguk számára feladatokat javasoló jelentéseiket elkészítették, részemre felterjesztették. Ugyanilyen jelentéseket készítettek az országos parancsnokság általam vezetett vezetői, az általános, a szervezési, a gazdasági helyetteseim, a Személyzeti és Szociális Főosztály, továbbá az Ellenőrzési és Vizsgálati Főosztály vezetője is.

Mindezen jelentések összegzése a **Jelentés a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2003. évi össztevékenységének önértékeléséről és javaslat a 2004. évi fő feladatokra** című dokumentum, amely 30 írott oldalon, 11 fejezetben tartalmazza elmúlt évi munkánk lényeges elemeit. A jelentés 12. fejezetében javaslatokat tettünk azokra a fő feladatokra, melyeket mi fontosnak tartottunk ez évi munkánkat, szolgálatunkat illetően. Az írásos rész után 33 táblázatban összegeztük az elmúlt évre általunk legjellemzőbbnek tartott adatokat, tényeket.

Ezen írásos jelentést nyomtatott formában és CD lemezen is az összes jelenlévő megkapta és megismerhette. Ezért én kiegészítő jelentésemben, az írott összegzés egyes adatainak, tényeinek, információinak, következtetéseinek magyarázata, vagy mint ahogy azt az elmúlt évben tettem, nagyobb sikereink és jelentősebb hibáink, kudarcaink kiemelése helyett, **arról teszek jelentést előljáróinknak, adok tájékoztatást a berendelt, meghívott személyeknek, hogy hogyan láttak, miként értékelték, minősítettek bennünket külföldi szervezetek, illetve egyes hazai állami vagy civil szervezetek.**

2000-től kezdődően hazánknak az Európai Unióhoz történő csatlakozási felkészítéséről évente egy átfogó értékelést készít az Európai Bizottság. 2001-ben és 2002-ben az értékelések kitértek a magyar büntetés-végrehajtásra. Elkészült a **2003. szeptember végi állapotot tükröző jelentés**, amelyet a 2002. évi jelentéssel együtt jelentettek meg. A kibővített Unió felé című stratégiai dokumentumban.

A 2002. évi értékelés a következőket tartalmazza:

„A magyarországi börtönök továbbra is zsúfoltak, de ennek ellenére színvonaluk megüti a nemzetközi mércét. A vizsgált időszakban a régi épületek modernizációja és kibővítése, valamint egy új büntetés-végrehajtási intézmény létesítése révén javulás történt ezen a téren. A hosszú távú kormányprogram végrehajtása alapján további beruházások vannak folyamatban, melyek a magyarországi börtönök elhelyezési viszonyainak tovább javítását célozzák.” (Politikai és polgári jogok c. rész 20. oldal 5. bek.)

A 2003. évi csatlakozási felkészítésről szóló Európai Bizottsági jelentés nem tesz említést a büntetés-végrehajtási szervezetről, bár több fejezet (pl. 1. Közigazgatási és igazság-

ügyi kapacitás, 24. Bel- és igazságügyi együttműködés, emberi jogok) arra lehetőséget adtak volna. Ezt felfoghatnánk úgy is (mivel a jelentés kritikai részei főként azokat a területeket érintik, ahol „további intézkedéseket” tart szükségesnek az Európai Bizottság, és ahol „az elmaradt vagy hiányos előkészületek komoly aggodalmakat keltenek” a csatlakozás nézőpontjából), hogy a magyar büntetés-végrehajtás már teljesen felkészült hazánknek az Európai Unióhoz történő csatlakozására.

Úgy gondolom, a helyes felfogás az, ha a 2002. évi jelentés tartalmát tartjuk irányadónak. Több fontos feladat adódik még az Európai Unió börtönügyi ajánlásainak megvalósítása terén, különös tekintettel az Európai Parlament 1998. december 17-ei, az Európai Unión belüli fogvatartási körülményekről szóló határozatára. Az említett határozat többek között felszólítja a tagországokat, hogy „ne tétlenkedjenek a félig vagy teljesen nyitott intézetek, intézetrészek létrehozása, működtetése terén”, vagy „sokféle munka-, képzési-, kulturális-, sportlehetőségeket kell a fogvatartottak számára biztosítani”, továbbá, hogy „a börtönökben intézkedéseket kell hozni a kábítószer fogyasztás visszaszorítására.”

Másrészt az Európai Bizottság 2003. évi monitoring jelentése több területen számunkra is tartalmaz feladatokat, még akkor is, ha azok nem is a szűkebb értelemben vett büntetés-végrehajtási szaktevékenységhez tartoznak. Így számunkra is fontosak és jelentősek például az mezőgazdasággal, az élelmiszerbiztonsággal, az esélyegyenlőséggel, a munkahelyi egészség és biztonság, az anti-diszkriminációval, az oktatással és képzéssel, a távközléssel és információs technológiákkal, a regionális működtetéssel, a környezetvédelemmel, adatvédelemmel, a kábítószer elleni küzdelemmel, a belső pénzügyi ellenőrzéssel, a korrupció elleni fellépéssel összefüggő feladatok.

A Kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetések megelőzésére létrehozott európai bizottság (CPT) elnöke és négy tagja 2003. május 31. és június 4. közötti időszakban látogatta meg (pontosabban ellenőrizte) a magyar büntetés-végrehajtást. Az ellenőrző személyek tájékoztatást kértek a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága vezetőitől, és ellenőrzést végeztek a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet II. és III. sz. objektumaiban.

A CPT a következő fontosabb ajánlásokat, észrevételeket tette a 2003. november 7-én kelt jelentésében:

- „a CPT azt az ajánlást teszi, hogy a magyar hatóságok erőteljesen folytassák erőfeszítéseiket a büntetés-végrehajtási intézetek zsúfoltságának leküzdésére. Ezzel kapcsolatban kívánatos, hogy figyelembe vegyék különösen az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a büntetés-végrehajtási intézetek zsúfoltságáról és a büntetés-végrehajtási népesség inflálódásáról szóló R(99)22. ajánlásában megfogalmazott alapelveket és intézkedéseket,”
- „a küldöttséghez érkezett néhány állítás a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet III. számú egységében a fogvatartottaknak a személyi állomány általi bántalmazására vonatkozóan. Egyes állítások arra vonatkoztak, hogy az örök verik a fogvatartottakat a fegyelmező részlegben (az állítások szerint az állítólagos helytelen magatartás miatti retorzióként), továbbá a szóbeli gyalázkodást és a tiszteletlen vagy provokatív magatartás más formáit említették: az is egyértelmű volt, hogy a fogvatartottak félték, vagy vona-

kodtak nyíltan beszélni a küldöttséggel erről a témáról. Ezen kívül, a személyzet-fogvatartott kapcsolatok inkább formálisnak és távolságtartónak tünnek azzal, hogy a személyi állomány a fogvatartottakkal való érintkezését a szigorú minimumra szorítja,”

- „a CPT azt az ajánlást teszi, hogy a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet vezetése egyértelműen hozza a III. számú egység őrszemélyzetének a tudomására, hogy a fogvatartottak testi bántalmazása és szóbeli sértegetése, továbbá a fogvatartottakkal szembeni tiszteltlen vagy provokatív magatartás más formája elfogadhatatlan, és súlyos fellépést von maga után. A fogvatartottakkal szemben csak az előírt fegyelmi eljárásokkal összhangban lehet eljárni. A CPT azt az ajánlást teszi, hogy a magyar hatóságok vizsgálják felül a Budapesti Büntetés-végrehajtási Intézetben, és különösen a III. számú egységben szolgálatot teljesítő személyi állomány képzési szükségleteit, a fenti észrevételekre tekintettel,”
- „a korábbi ajánlásokkal összhangban, a magyar hatóságok tegyék intenzívebbé a fogvatartottaknak szóló tevékenységi programok fejlesztésére irányuló erőfeszítéseiket. Első lépésként kívánatos, hogy azon előzetes fogvatartásban lévőek számára, akik a nap nagyobb részében általában a zárkájukban vannak bezárva, engedélyezzenek zárkájukon kívüli társas időszakokat, (természetesen, azon biztonsági kockázatok értékelésétől függetlenül, amelyeket az egyes konkrét fogvatartottak jelenthetnek) továbbá a nyomozás érdekeinek fenntartásával. Javítsák a meglévő közösségi helyiségek (pl. fitness-szobák) kihasználtságát. Teljesen használják ki az intézetben rendelkezésre álló tereket (pl. a II. számú egység fogvatartotti körleteinek széles folyosóit; a III. számú egységben a liftek mellett lévő tágas pihenőket), a megfelelő biztonsági átalakítások után. Kiemelt prioritást biztosítsanak a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet II. számú egysége tervezett újjáépítésének. A tevékenységi programok bővítéséhez a (ór és szakember) személyi állomány növelése és/vagy átcsoportosítása lehet szükséges a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben.”

Az Amerikai Egyesült Államok Külügyminisztériuma Demokrácia, Emberjogi és Munkaügyi Hivatalának a 2003. évi vallásgyakorlatáról szóló jelentése megemlíti, hogy Magyarországon börtönlelkészi szolgálat működik, amelynek tevékenysége biztosítja a fogvatartottak vallásgyakorlását.

2003. mácius 4-én az Országgyűlés Alkotmány- és Igazságügyi Bizottsága kihelyezett ülést tartott a Budapesti Fegyház és Börtönben. dr. Vastagh Pál úr, a bizottság elnöke az ülés összefoglalójában a következőket mondta:

„Megállapíthatjuk, hogy a büntetés-végrehajtás az elmúlt időszakban kilépett hazai elszigeteltségéből, hiszen az európai uniós csatlakozásunk felkészülését nyomon követő és értékelő országjelentésekben többször konstatálták azokat a tényeket, amelyeket már korábban is jól ismertünk, nevezetesen, hogy **ez egy túlzásfolt, anyagi nehézségekkel küszködő, személyi problémákkal is terhelt intézményrendszer.**

Ugyanezen a bizottsági ülésen **dr. Kádár Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság tagja** így nyilatkozott:

„A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával kialakult korrekt partneri viszony arra mutat, hogy az illetékes szervezetek és testületek felismerték, mennyire fontos a bünte-

tés-végrehajtási szervezet, és általánosságban a rendvédelmi szervek civil megfigyelése egyrészt a rendvédelmi rendszer humánus működésének, másrészt demokratikus legitimitációjának szempontjából. Ezt a felismerést és az ennek nyomán kialakult együttműködést az utóbbi időszak egyik legfontosabb, legkedvezőbb fejleményének tartjuk.”

A Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztályának vezetője 2003. május 7-én a következő összegző megállapításokat tette a fogvatartottakkal kapcsolatos bánásmód törvényességi vizsgálatáról szóló jelentésben:

„Megállapítható, hogy a fogvatartottakkal való bánásmód – a vizsgálat során feltárt eseti hibáktól, hiányosságoktól, valamint a helyenként előforduló helytelen gyakorlattól eltekintve – hazánkban megfelel a nemzetközi egyezményekben megfogalmazott elvárásoknak, valamint a hatályos jogszabályokban előírtaknak.

Tisztelt Miniszter Úr, Hölgyeim és Uraim!

A külföldi és hazai külső – nem igazságügyi minisztériumi – értékeléseket számba véve, az a következtetés vonható le, hogy azok reálisan, a mi önértékelésünktől nem eltérően jellemezték 2003. évi tevékenységünket, és mutattak rá aktuális feladatainkra.

Önértékelésünket összegezve megállapítható, hogy a büntetés-végrehajtási szervezet a 2003. évben a jogszabályok és belső rendelkezések, valamint az igazságügy-miniszter úr által a 2003. február 3-án megtartott értekezleten meghatározott fő feladatok, az év során kapott minisztériumi iránymutatások alapján végezte munkáját. Tevékenységünkben voltak feszültségek, tapasztalhatóak voltak hiányosságok, előfordultak hibák. Ugyanakkor a büntetés-végrehajtási szervek működésében **jelentős zavarok nem voltak, a személyzet döntő többsége tisztességesen látta el feladatát.**

Nagyobb problémáktól mentesen kezeltük az intézeteink zsúfoltságából eredő feszültségeket. Az elmúlt évekhez hasonlóan a 2003. évet is minimális határidőn túli tartozásállománnyal zártuk, és nem volt határidőn túli köztartozásunk. Mi úgy ítéljük meg, hogy a 2003. évi munkánk egyik jó alapja lehet a 2004. évi szolgálatellátásunknak.

Kiegészítő jelentésem végén szeretnék köszönetet mondani az igazságügy-miniszter úrnak, a felügyeleti tevékenységet végző más személyeknek, akik kiemelkedő figyelmet tanúsítottak, nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak számukra. Ez nem szerviliségből vagy udvariasságból eredő köszönet, hanem olyan tényekből fakadó erkölcsi kötelesség, mint a 2002. évi 21 milliárdos éves költségvetésnek a 2003. évben 34 milliárdra történt növelése, vagy az évközben és év végén kapott pénzügyi támogatások, a nagyobb számú elismerések és jutalmak, az állományról történt gondoskodáshoz nyújtott segítség.

Szeretnék továbbá köszönetet mondani az intézeteink, intézményeink, gazdasági társaságaink elhelyezkedése szerinti önkormányzatoknak, a bíróságoknak, ügyészségeknek, ügyvédi kamaráknak, a rendőrség, a Nemzetbiztonsági Hivatal, a BM Rendvédelmi Szervek, a BM Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Vám- és Pénzügyőrség, a Magyar Honvédség azon szervezeteinek és személyeinek, akik velünk együttműködtek és segítettek bennünket.

Az együttműködésnek számtalan példáját lehetne említeni. Így a kiemelten veszélyes fogvatartottak előállításaihoz kapott rendőri segítséget, a titkosszolgálati információkat, ame-

lyek birtokában fogolyszökéseket, tömeges ellenszegüléseket előzhettünk meg, a tüzeset-inknél a tűzoltói tevékenységet, vagy a Magyar Honvédségtől kapott, az ottani használatból kivont több 10 millió forint értékű anyagok átvételét.

Tisztelt Miniszter Úr, Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Önértékelő jelentésünk tartalmát, a továbbiakban országos parancsnoksági vezetőársam jelentései egészítik ki. Tekintettel arra, hogy 2003-ban Csóti András bv. dandártábornok úr általános helyettesem nappali angol nyelvoktatáson vett részt, és őt az elmúlt év során dr. Huszár László bv. dandártábornok úr szervezési helyettesem helyettesítette, úgy a saját, mint a helyettesített szakterületekről dr. Huszár bv. dandártábornok úr tesz kiegészítő jelentést.

Dr. Huszár László bv. dandártábornok jelentése

Tisztelt Miniszter Úr! Hölgyeim és Uraim!

Csóti András tábornok úr távollétében, az általam felügyelt szakterületek mellett, az országos parancsnok általános helyettesének irányítása alá tartozó területekről is szólni kívánok kiegészítő jelentésemben. A teljesség igénye nélkül, e szakterületek működésének főbb tapasztalatait összegezve. Előre bocsátva, hogy a szóban forgó szakterületek munkáját összességében eredményesnek tartom. Nem utolsó sorban azért, mert az adott feltételek között **sikerült biztosítani a büntetés-végrehajtás törvényes, biztonságos és zavartalan működését.**

Rátérve a biztonsági szaktevékenységre, őszintén el kell mondani, hogy továbbra is csak jelentős túlszolgálat elrendelésével voltak végrehajthatók az őrzési, felügyeleti és ellenőrzési feladatok. Az engedélyezett létszámkeret között azonban a utánpótlást folyamatosan biztosítani tudtuk.

Az intézetek, tapasztalatunk szerint, a szükséges gondossággal és az előirt gyakorisággal szervezték a törzsfoglalkozásokat és a riasztási gyakorlatokat. Több intézet – így Győr, Gyula, Szeged, Nagyfa s Baracska – az illetékes megyei rendőr-főkapitánysággal tartott együttműködési gyakorlatot. Kecskeméten közös, a Bv. Országos Parancsnokságon önálló törzsvezetési, néhány helyen pedig a tűzoltósággal közös mentési gyakorlat szerveztek. Általában jól szolgálták az állomány felkészítését a továbbképzések is, amelyek személyi köre az osztályvezetőktől, biztonsági vezetőktől kezdve kiterjedt a csomagvizsgáló berendezéseket kezelőkre, a kutyavezetőkre, a fegyvermesterekre és a túsztárgyalókra. **Az ellenőrzések során többségében pozitív megállapításokat tehattünk.**

A gyakorlati tapasztalatok alapján e szakterület szabályozása több helyen módosult. Ezek között említhető a többi közt az akciócsoportok számára kiadott módszertani útmutató, a biztonsági ellenőrzésről, a különleges biztonságú zárkáról, körletről rendelkező OP intézkedés is.

A büntetés-végrehajtási objektumok őrzése folyamatos volt. A fogvatartottak őrzése, felügyelete terén összességében eredményes munkáról adhatok számot. E tekintetben nem következett be súlyosnak minősülő rendkívüli esemény. Bár egyes fogvatartottak, vagy ezek szűk csoportja kísérletet tett demonstrációk szervezésére, hatékony megelőző intézkedésekkel sikerült megakadályoznunk e szándék gyakorlati véghezvitelét.

Az egyedi rendbontások, vagy a személyzet tagjai elleni támadások elhárítására olykor kényszerítő eszközöket kellett alkalmazni, de ezek között nem volt fegyver, szolgálati kutya és elektromos sokkoló. Az ön- és közveszélyes magatartást tanúsító fogvatartottakat 78 esetben kellett speciális biztonsági elkülönítő zárkába helyezni. Ez az intézkedés – főként a fogvatartottak befogadását megelőző egészségügyi vizsgálatok alaposágát illetően – a gyakorlatban olykor újabb, megválaszolandó kérdéseket vetett föl.

A csomagvizsgáló berendezések számát 2003-ban nem tudtuk növelni. Technikai rendszereket érintő fejlesztés lényegében csak ott valósult meg, ahol állami beruházás történt (Veszprém, Sopronkőhida).

Folyamatos volt a biztonság fenntartását célzó együttműködés a Nemzetbiztonsági Hivattal, a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatával és a rendőrség illetékes szerveivel. A védelmi felkészülés kormányzati szintű átalakítása, több éves előkészítő munkát követően, 2003-ban megkezdődött. A „VÉDELEM-2003” védelmi igazgatási rendszergyakorlatban való részvétel is bizonyította az állomány felkészültségét. Az igazságügyi ágazaton belül a büntetés-végrehajtás tevékenységét az illetékes védelmi bizottságok is eredményesnek ítélték. A szűkebb értelemben vett védelmi tevékenység anyagi-technikai bázisának szinten tartása érdekében 2003-ban – a pénzügyi lehetőségek függvényében – elvégeztük az esedékes karbantartásokat és felújításokat. Minőségi előrelépést azonban a fogvatartottak ellátásánál a felmerülő hatalmas költségek nem tettek lehetővé.

Bár a büntetettnek minősülő szökések száma kismértékben nőtt, a közvélemény számára is megnyugtató lehet, hogy valamennyi szökött fogvatartottat gyorsan elfogtak. Az állomány számára pedig személyes siker, hogy 12 személy közül hetet épp a büntetés-végrehajtásnak sikerült rövid időn belül kézre kerítenie.

A fogvatartottak munkáltatásának biztonsági feltételeiben 2003-ban jelentős előrelépésről nem tudok számot adni, ugyanakkor e területen dolgozók eredményes munkáját az a tény is fémjelzi, hogy biztonságot zavaró rendkívüli esemény ritkán történt.

Az intézet ideiglenes elhagyásával történő lehetőségek kihasználása során kedvező tapasztalatokat szereztünk. Az elmúlt évben 242 főt helyeztek enyhébb végrehajtási szabályok hatálya alá. (2003. december 31-én 141 fő elítélt tartozott az. EVSZ hatálya alá.) Az eltávozások száma 1798, az eltávozottak minden esetben jelentkeztek az intézetben a szabadságvesztés továbbtöltésére. **A gyakorlat a büntetőpolitikai szemléletváltást is igazolja.**

A rövidtartamú eltávozás jutalomban 1560 esetben részesült 953 elítélt közül mindössze egy fő nem tért vissza, ezzel a fogolyszökés vétségét megvalósítva. Kimaradás jutalomban az év során 277-en részesültek, 504 esetben. (Egy évvel korábban 166 személyről, s 308 esetről szolt a statisztika). Súlyos beteg hozzátartozó meglátogatását 202 esetben engedélyezte az illetékes parancsnok, az eltávozó elítéltek közül három fő (1,5%) nem tért időben vissza.

Igen jelentős nagyságrendűek voltak az elmúlt évben a szállítási és előállítási feladataink is, amelyeket szintén eredményesen oldottunk meg. A nagyságrend érzékeltetésére elég arra utalni, hogy 70563 fő fogvatartott pontos kör- és célszállításáról kellett gondoskodnunk. **Egy év alatt nem kevesebb, mint 42508 előállítást teljesítettünk.** Előállítás mindössze 30 esetben maradt el, amelyből csupán egy eset az, amely a büntetés-végrehajtás mulasztásaként könyvelhető el.

Joggal lehetünk büszkék arra, hogy ma már a **büntetés-végrehajtás gyakorlatához szervesen hozzá tartozik az oktatás szervezése is.** Jól tükrözi ezt a statisztika. Minden végrehajtó intézetben működik általános iskola. A 2002/2003. oktatási évben 2653-en részesültek oktatásban, 889 fogvatartott szerzett valamilyen szakmából képzettséget. A 2003/2004. tanévben 983 fogvatartott kezdte meg általános iskolai tanulmányait. Ez közel 20%-os emelkedést jelent

Újabb két bv. intézetben indult középiskola. **Szirmabesenyőn**, a Fiataikorúak Regionális Bv. Intézetében, **kísérleti jelleggel digitális középiskolai képzés indult**. A tanulók itt számítógépes hálózaton kapott feladatok megoldásával készülhetnek fel a vizsgákra.

Ki kell térnem arra is, hogy a Munkaerő-piaci Alap Irányító Testülete finanszírozásában, 15 intézetben 27 tanfolyamon 494 fogvatartott vett részt a 2003. évben befejeződött képzésekben, s 449-en eredményesen teljesítették a vizsgakövetelményeket.

A szervezési tevékenységről kissé részletesebben szólva, elmondhatom, hogy a korábbi évhez képest nagymértékben megnöttek a pályázatkezeléssel, a kutatásszervezéssel, és a tájékoztatással kapcsolatos feladatok.

Nemzetközi kapcsolatainkban **továbbra is jelentős szerepet töltött be a szerződéses tapasztalatsere**. A nem szerződésen alapuló kiutazások keretében összesen 120 munkatársunk utazott szakmai tapasztalatszerzés végett 12 európai országba, illetve Kanadába és Izraelbe. A viszonyosság alapján 16 európai országból, valamint Kanadából összesen 186 külföldi büntetés-végrehajtási szakember tett látogatást Magyarországon.

Az év nagyléptékű nemzetközi rendezvényei között külön is meg kell említeni a 2003. novemberében megrendezett 12. Kriminálexpót, amelynek sikeréhez szervezetünk önálló nemzetközi konferenciával és a kiállítási térben saját standdal is hozzájárult. „Az uniós csatlakozás börtönügyi kérdései Magyarországon és a többi EU-tagjelölt országban” című konferencián a magyar résztvevők mellett, 15 ország 27 szakembere vett részt.

Kiemelt feladatként kezeltük a „Börtönkörülmények javítása fiatalok fogvatartottak jobb reszocializációja érdekében” című a PHARE projekt lebonyolítását. **A twinning alprogram tevékenységei már 2003. áprilisával megkezdődtek**, s az év végére lezajlott valamennyi **klasszifikációs és rehabilitációs képzés**. A program részét képező beruházás a Baranya Megyei Bv. Intézet területén kialakítandó 50 fiatalok fogvatartott elhelyezésére szolgáló új épület kivitelezése. Folytatódott, és a résztvevők beszámolója szerint igen hasznosnak bizonyult, a Holland Külügyminisztérium MATRA programja támogatásával megvalósuló „**A magyar bv. professzionalizálása**” című, a bv. intézetek állománya részére szervezett oktatási program is.

Tevékenyen részt vettünk a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló új törvény tervezetének kidolgozásában, szakmai előkészítésében is. E törvényjavaslat várhatóan 2004-ben kerül a parlament elé. A kodifikációs tevékenység során 25 IM rendelet, illetve más tárcával közös rendelet kiadásában szintén közreműködtünk. Ezek közül 11 közvetlenül érintette a büntetés-végrehajtást. Az év során nem kevesebb, mint 166 jogszabály tervezetet véleményeztünk.

Itt szeretnék kitérni arra, hogy a törvényes működés támogatására kialakított **informatikai rendszer** megítélésem szerint az elvárások szerint üzemelt. A szervezet informatikai rendszerei működőképességének biztosítása során kiemelt figyelmet fordítottunk a szoftver jogtisztaság biztosítására. A szakterület munkatársai munkatervi feladataikat az elvárható gondossággal és felkészültséggel hajtották végre. Külön is meg kell említeni a Veszprém Megyei Bv. Intézet új, integrált, korszerű informatikai és telekommunikációs rendszerének átadását. A Miniszterelnöki Hivattalal együttműködve **előkészítettük a BvOP kapcsolódását az Egységes Kormányzati Gerinchálózathoz**.

Az egészségügyi tevékenységet érintve, örömmel nyugtáztam, hogy 2003-ben a személyi állomány és a fogvatartottak számára egyaránt változatlanul biztosított volt a magas színvonalú betegellátás.

Kedvezően értékelem azt is, hogy 2003. évben **lényeges fordulat következett be a kábítószer ellenes stratégia végrehajtásában**, első lépésben négy, majd további nyolc intézetben létesült kábítószer prevenció részleg.

Jelentős és pozitív változást hozott az intézeti befogadás alkalmával végzett **alaposabb szűrővizsgálatok** kiterjesztése, az EKG és az egyéb szűrőeljárások, s kiemelten a HIV teszt anonim és önkéntes lehetősége. Komoly előrelépés az IMEI feladatait egységes szervezetben szabályozó 36/2003. (X. 3.) IM rendelet, valamint az ÁNTSz és a büntetés-végrehajtás közegészségügyi együttműködéséről szóló IM-ESzCsM együttes rendelet megjelenése, az együttműködési megállapodás megkötése. Az év során befejezett beruházások jelentősen javították a higiénés körülményeket.

Továbbra is élénk érdeklődést tanúsított az írott és az elektronikus sajtó a büntetés-végrehajtás tevékenysége iránt. Tájékoztatósi munkánkban a növekvő elvárásoknak igyekeztünk eleget tenni. Bizonyára ez is közrejátszott abban, hogy **2003-ban kedvezően alakult a büntetés-végrehajtás megítélése**.

A konkrét ügyekkel kapcsolatos eseti sajtókérélmek intézésén túl, választ adtunk olyan közérdeklődésre számot tartó kérdésekre is, mint az új börtönfejlesztési program, a magántőke bevonásának lehetősége, avagy az uniós szabályok és követelmények érvényesülése. Tapasztalataink szerint, a fogvatartotti sajtókérélmek intézése során **érvényesült a sajtó- és a véleménynyilvánítás szabadsága**, ugyanakkor - a személyhez fűződő jogok védelme érdekében - a garanciális szempontokat is szem előtt kell tartanunk. Az iménti követelmény természetesen a fogvatartottaknak szóló Börtön Újság szerkesztése során is érvényesül. A fogvatartottak **társadalmi reintegrációját** a többi közt azzal segítette a lap, hogy rendszeresen megjelentette a munkaügyi központok állásajánlatait, tájékoztató anyagait.

Elkészült 2003-ban a büntetés-végrehajtási szervezet honlapja is, amely az IM honlapjának részeként, 2004-ben **tartalmilag is bővül az „Üvegseb” törvény végrehajtásából eredő új kormányzati feladatokkal**. Az intézetek ezzel kapcsolatos teendőit, így a közérdekű adatszolgáltatás kereteit, határidejét országos parancsnoki intézkedés szabta meg.

Végül, de nem utolsó sorban, szeretnék röviden kitérni arra, hogy 2003-ban, a büntetés-végrehajtási szervezet folyóiratában, a Börtönügyi Szemlében is láthatóan megnőtt az Európai Unió csatlakozással kapcsolatos publikációk száma. Az élénkülő szakmai érdeklődés a kutatási kérelmek számának növekedésén is lemérhető. Nyilván való, hogy a korszerűsödő büntetés-végrehajtási szervezet előtt álló sokrétű feladatok jobb szakmai megalapozását e műhelyvíták is elősegítik.

Cséri Zoltán bv. ezredes jelentése

Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Értekezlet!

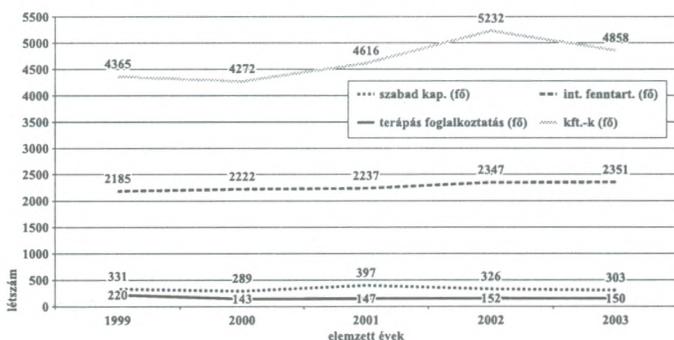
A büntetés-végrehajtás 2003. évi össztevékenységének értékeléséről szóló jelentés részletesen foglalkozik a költségvetési és vagyongazdálkodással, valamint a gazdasági társaságok tevékenységnek bemutatásával, ezért a szóbeli kiegészítésben csupán a három fő terület vonatkozásában néhány fontosnak tartott feladatra és adatra szeretném ráirányítani a figyelmet, annak érdekében, hogy a büntetés-végrehajtás előző évi tevékenységéről nagyobb felbontású képet kapjunk.

A gazdasági társaságok tevékenységével kapcsolatban a bv. kft.-k által munkáltatott fogvatartottak létszámát mutatja az 1. tábla, amelyen jól látható, hogy a társaságoknál 7,1%-os visszaesés tapasztalható a munkáltatás terén. Ezzel együtt a társaságok eredményessége is csökkent. Míg 2002-ben a 13,3%-os foglalkoztatás növelés többletterheit a társaságok számára részben ellensúlyozta a költségvetési támogatás létszamarányos elosztása, addig 2003. évben a támogatás költségárányos elosztásának bevezetésével a foglalkoztatásban egy – a piaci viszonyok között természetes – visszarendeződés indult meg a reálisan foglalkoztatható létszám felé. (2. sz. tábla)

Amíg 2002-ben a ténylegesen munkát végzők számát mutató dolgozói létszám aránya az állományi létszámhoz viszonyítva csupán 67,1%-ot mutatott, addig 2003-ban ez a mutató a 2002. évet megelőző évekhez hasonlóan alakult. Ez azt jelenti, hogy a társaságok a fogvatartottak munkaidejét hatékonyabban használták ki.

1. sz. tábla

Munkáltatott fogvatartottak átlagos állományi létszámának alakulása

2. sz. tábla

	foglalkoztatott fogvatartottak átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	foglalkoztatott fogvatartottak átlagos dolgozói létszáma (fő)	dolgozói/állományi létszám aránya (%)
1999.	4 365	3 164	72,5
2000.	4 272	3 215	75,3
2001.	4 616	3 372	73,1
2002.	5 232	3 509	67,1
2003.	4 858	3 475	71,5
öt év átlaga	4 669	3 347	71,7

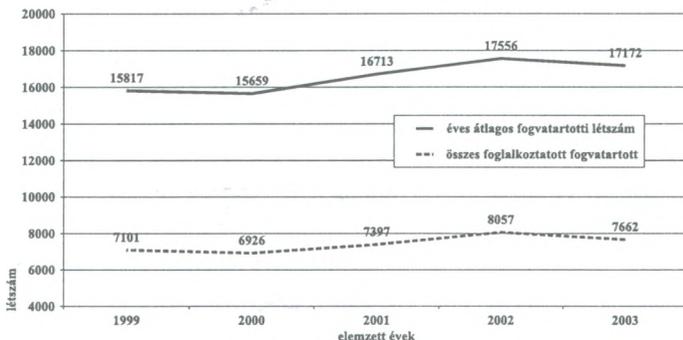
Azonban fontosnak tartom megjegyezni, hogy noha a társaságok működését befolyásoló gazdasági helyzet alakulása, és a költségvetési támogatások folyamatos szűkülése továbbra is a csökkenő foglalkoztatás irányába kényszeríti a társaságokat, a büntetés-végrehajtási kft.-k fő feladata ezután is az elítélt foglalkoztatás kell hogy maradjon.

A büntetés-végrehajtásnál munkáltatott fogvatartottak létszámának alakulását ábrázoló 3. táblán látható, hogy az intézet fenntartásában tevékenykedő fogvatartotti létszám kisebb mértékű emelkedést, míg a szabad kapacitás hasznosítása során munkáltatott létszám 7%-os csökkenést mutat.

Fontos tényező, hogy a munkáltatásban résztvevő fogvatartottak létszáma egyenes arányban változott 1999 óta a fogvatartottak létszámának változásával, tehát kimondható, hogy a fogvatartotti létszám növekedése vagy csökkenése is hatással volt a munkáltatásba bevont létszámra.

3. sz. tábla

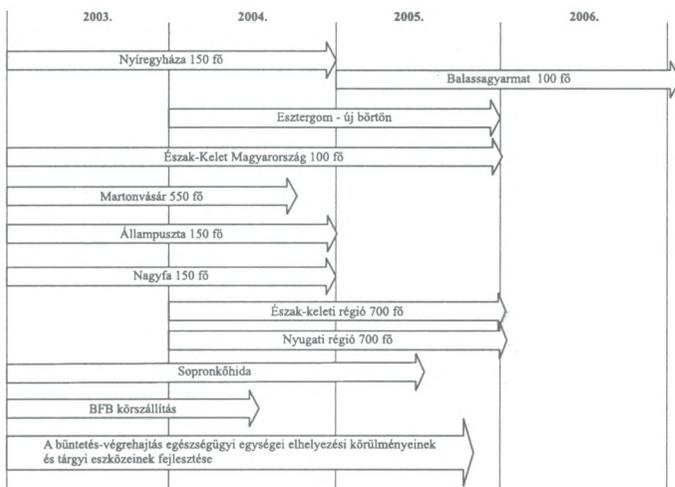
A munkáltatás arányának alakulása a fogvatartotti átlagléttszámhoz viszonyítva

4. sz. tábla

A büntetés-végrehajtási intézetrendszer tervezett fejlesztésének aktuális feladatai

a 2072/1998.(III.31.) és a 2147/2002.(V.10.) kormány határozatok szerint

Az Európai Unióba lépés küszöbén a büntetés-végrehajtás előtt álló, szintén fontos feladat a büntetés-végrehajtás intézetrendszerének hosszú távú fejlesztéséről szóló valamint a büntetés-végrehajtás fejlesztési programjáról szóló kormányhatározatokban megfogalmazott beruházások végrehajtása, melyek teljes megoldást nem jelentenek a fogvatartottak elhelyezése terén jelentkező problémákra, de a zsúfoltságot csökkentenék és enyhítenének a helyenként áldatlan állapotokon.

A Kormányhatározatok szerint 2003-ban **Északkelet-Magyarországon** az elítélt nők elhelyezésére 100 férőhelyet a fiatalok fogvatartottak részére pedig ugyanitt illetve **Dél-Magyarországon** kellett volna új férőhelyek kialakítását megkezdeni.

El kellett volna indítani a **Nagyfai Országos Büntetés-végrehajtási Intézetnek**, a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetnek**, a Baracska Országos Büntetés-végrehajtási Intézet **Martonvásári alegységének**, és az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet **Solti alegységének** bővítését, átalakítását.

Lényeges feladat lett volna a büntetés-végrehajtás **egészségügyi egységei** elhelyezési körülményei és tárgyi eszközei fejlesztésének megkezdése is.

A felsorolt beruházások – telekvásárlás, tervezési, bontási, építési és felújítási munkák – elkezdéséhez 2003 évben mintegy 4300 mFt-ra lett volna szükség.

A költségvetési törvényben ezzel szemben a büntetés-végrehajtás fejezeti kezelésű kormányzati beruházásaira 1202,0 mFt volt biztosítva, amely a kormányhatározatokban meghatározott új feladatok elindítására nem, de a folyamatban lévő központi beruházások befejezésére és továbbviteléhez elegendő volt.

Így befejeződhetett a **Veszprém Megyei Bv. Intézet** építése, elkezdődött a fiatalokúakat fogva tartó regionális intézet megvalósítása a PHARE program keretén belül, folytatódott az 1997-ben a **Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben** megkezdett épület rekonstrukció és, a **Budapesti Fegyház és Börtönben** a körszállítási feladatok ellátására új kibővített körlet kialakítása valamint a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézet** férőhelybővítésének tervezésére a közbeszerzési pályázat kiírását előkészítettük.

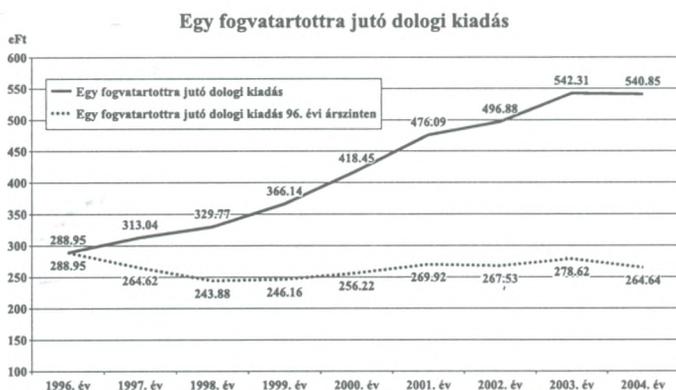
A költségvetési törvényben meghatározott takarékos gazdálkodás már az eredeti költségvetési előirányzatok jóváhagyásánál érezte hatását, azonban az év közben a 2003. évi gazdasági és pénzügyi folyamatok miatt a támogatási előirányzatot érintő 2,5%-os elvonás következett be, amely az év második felében komoly takarékosági intézkedések meghozatalára kényszerítette, úgy az intézeteket, mint az országos parancsnokságot.

Az elemzés során szükséges kiemelni, hogy a fogvatartotti létszám az előző év ütemének megfelelően emelkedett

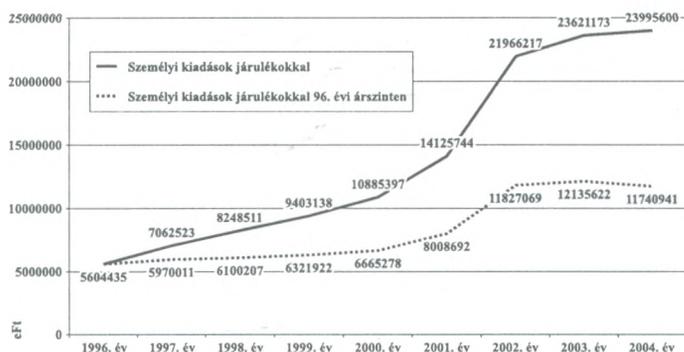
5. sz. tábla

februárig, majd folyamatosan csökkent, így az átlagléttség az előző évi szint alatt alakult.

Az egy fő fogvatartottra jutó dologi előirányzat mind nominálértéken mind, pedig reálértéken emelkedett (5. tábla). Ennek ellenére az **intézetek alulfinanszírozottsága nem szűnt meg**, és a hosszú ideje

Személyi kiadások járulékkal

tartó lemaradást nem sikerülhet ilyen rövid idő alatt behozni. Az előzőekben már szoltam a beruházásokról, azonban nem esett szó a meglévő ingatlanok karbantartásáról, amelynek végrehajtása az öregedő épületeken feltétlenül szükséges. E feladat kiadásai évről évre tovább nehezítették az intézetek helyzetét.

Segítségét a dologi kiadások vonatkozásában csak az elmúlt évek végén már gyakorlattá vált, a PM által biztosított többletforrások jelentettek, amely hatékony és jól felhasználható volt, de a problémákat csak időlegesen oldotta meg és az előirányzatot bázis szinten nem emelte. A grafikon azt is bemutatja, hogy a 2004. évi dologi előirányzat nominális csökkenése jelentős, és reálértéken pedig a 2001. év előtti időszakra esik vissza az eredeti előirányzat figyelembe vételével.

A személyi juttatásokra az év elején jóváhagyott előirányzathoz viszonyítva, amely a közalkalmazotti állomány illetményemelésének áthúzóó hatásai miatt magasabb az előző évitől – a reálkeresetek kompenzációjára biztosított előirányzat figyelembevétele mellett – év végére a biztosított összeg 0,5%-kal esett vissza. Az elvonások hatására a 2002-ben jutalmazásra fordított – rendszeres személyi juttatásra vetített – 7%-os kifizetés 2003-ban csak 2,3%-ot tett ki (6. sz. tábla).

A 2004. évi tervezés során már 1,4%-kal, majd a költségvetési törvény megjelenését követően ismét jelentősen mintegy 380,6 mFt-tal csökkent a büntetés-végrehajtás költségvetése. Tekintettel a kijelölt pénzügyminiszter úr által bejelentett újabb lehetséges elvonásokra, az intézetek költségvetését terhelő előző évitől magasabb inflációs hatásra és az általános forgalmi adó emelkedésére, igen nehéz, rendkívül takarékos év elé néz a büntetés-végrehajtás 2004. évben, ezért minden felelős vezetőre az eddigieknél is több gazdálkodási irányítási feladat hárul.

Kérem, hogy a fentiekben ismertetett helyzetelemzés ne szegje kedvét senkinek és az előző évben az önök munkája során tapasztalt racionális munkavégzés – amelynek eredménye lehetővé tette, hogy a büntetés-végrehajtás jelentős számlatartozás nélkül, eredményesen zárja a 2003. évet – folytatódjon a 2004. évben is.

Köszönöm a figyelmüket és hogy meghallgattak!

Gyenge-Bíró István bv. alezredes jelentése

Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Elöljáróim, Munkatársaim!

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 2001. júliusi módosítását követően a **büntetés-végrehajtási szervezet munkaerő-piaci helyzete megerősödött**. Hatására a 2003. év során az állományszervezési táblázatok feltöltöttsége tovább javult. 2003. december 1-jén országosan mindössze 77 álláshely volt betöltetlen, mindemellett az állománycserélődés üteme normalizálódott. Ezzel megteremtődtek az oktatási rendszer stratégiai módosításának alapjai.

A felsőfokú végzettséghez kötött szolgálati beosztásokba kinevezettek szinte kivétel nélkül mind megfelelnek a képesítési követelményekben meghatározottaknak. E kategóriában az esetlegesen megüresedő álláshelyekre egyébként többszörös túljelentkezés mutatkozik.

A korábbi évek magas fluktuációja miatt azonban jelentős elmaradás halmozódott fel a zászlósok és a tiszthelyettesek középiskolai, valamint ugyanezen állománycsoport büntetés-végrehajtási szakmai végzettsége terén. Szintén 2003. december 1-jei felmérés szerint **az 5.207 tiszthelyettesből 2.120 fő nem rendelkezik középiskolai végzettséggel (érettségivel), illetve 642 fő megfelelő bv. szakmai képesítéssel**. A Hszt., valamint a kapcsolódó miniszteri rendelet szakiskolai végzettség esetén egyes munkakörökben felmentést ad ugyan a középiskolai végzettség megléte alól, de 186 tiszthelyettesünk így sem felel meg a minimum követelményeknek.

A helyzetet értékelve halaszthatatlannak tarjuk, hogy képzési elmaradásainkat pótoljuk, oktatási rendszerünket korszerűsítsük. Erre tekintettel az év során szakmai előterjesztést készítettünk a büntetés-végrehajtás személyi állománya állami és szakmai oktatási (képzési, továbbképzési) rendszerének átalakítására.

Az új oktatási rendszert 2004 szeptemberében tervezzük elindítani. Bevezetésének feltételül az alap- és középfokú szakmai képzés terén feltorlódott elmaradások pótlását, valamint az állománycserélődés mértékének szinten tarását, lehetőség szerinti csökkentését jelöltük meg.

Álláspontunk szerint jelentős **áttörést eredményezhet a Büntetés-végrehajtási Szakközépiskola alapítása**, amely működése során a zászlósokra és tiszthelyettesekre vonatkozó általános, illetve szakmai követelmények előírásai szerint felkészítené a hallgatókat a szolgálati beosztások ellátására, és egyben az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítést adna. Mindemellett ellátná a bv. szervek személyi állománya teljes körű vizsgáztatását.

A szakközépiskola alapításával lehetővé válna az iskolarendszerű képzés indítása és az, hogy a személyzet hallgatói jogviszony alapján vegyen részt a képzésben. Az oktatási intézmények jelenlegi támogatási rendszerére figyelemmel, lehetőség nyílna pályázatokon való részvételre, így a költségvetési előirányzaton túl **az Oktatási Minisztériumi és az uniós tá-**

mogatásokra is pályázhatnánk. Az iskolaalapítás egyrészt garancia lenne a jogszabályok szerinti működésre, másrészt emelné a büntetés-végrehajtási szakma presztízsét is.

A képzés újszerűségét, hatékonyságát nem annyira a forma, mint inkább a tartalom megváltoztatásában látjuk, hiszen **a most működő rendszerhez képest kiemeltebb szerepet kapna a gyakorlati képzés.** Nagy hangsúlyt kívánunk fektetni arra, hogy az egyén az elméletben tanultakat a gyakorlatban minél hatékonyabban tudja alkalmazni.

Az új oktatási rendszerre való áttérés összbüntetés-végrehajtási feladat, ezért kérem tisztelt vezetőtársaimat, hogy munkájuk során támogassák stratégiai célkitűzéseink megvalósítását.

Miniszter Úr, jelentem befejeztem.

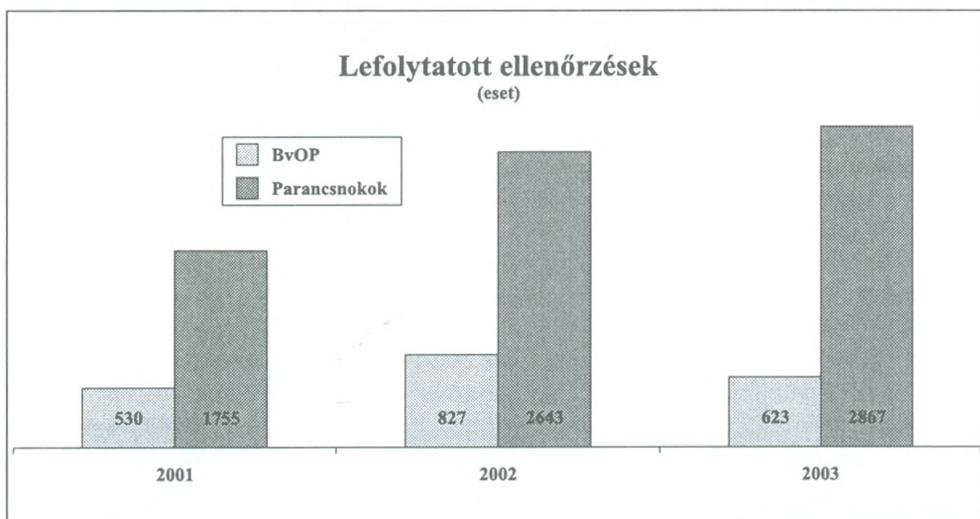
Csorba György bv. ezredes jelentése

Tisztelt Miniszter Úr ! Hölgyeim és Uraim!

Hozzászólásomban az elmúlt évben végzett ellenőrzési tevékenységről szeretnék az önértékelő jelentéshez kiegészítéseket tenni.

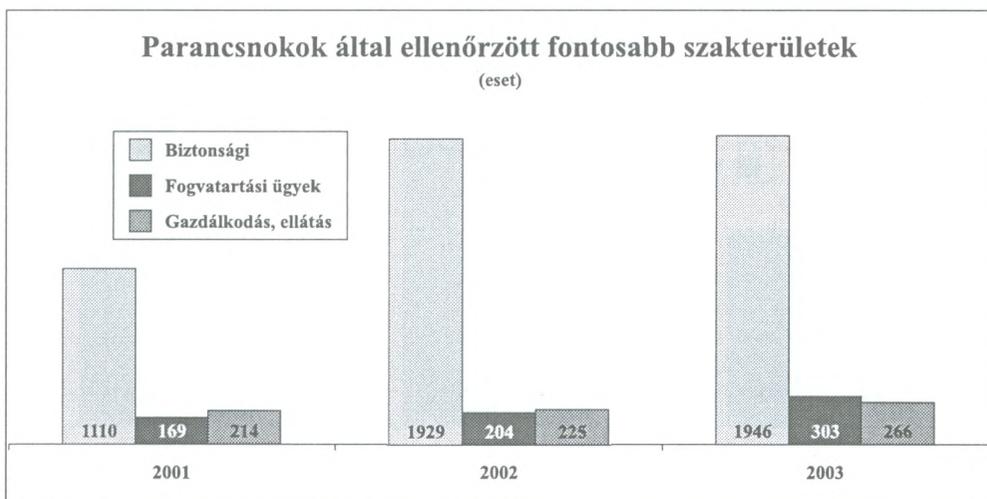
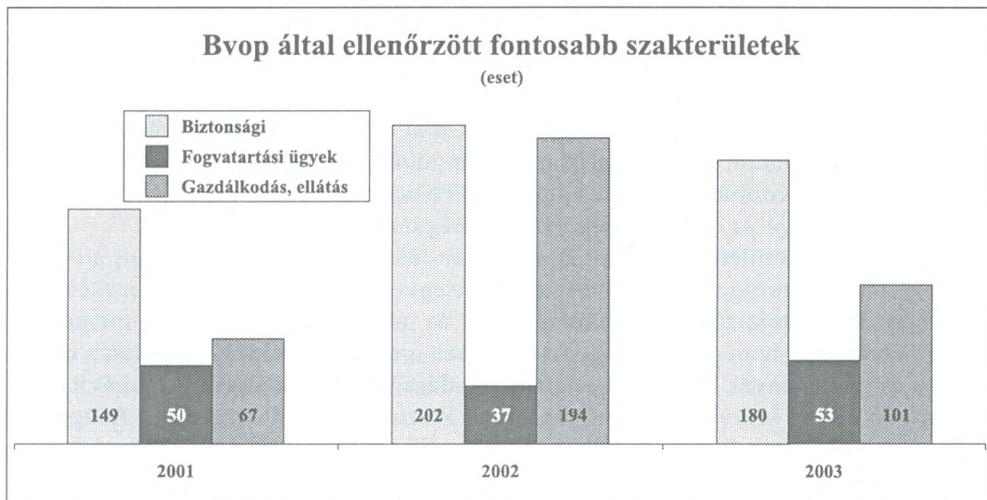
Az elmúlt évben – számítva az ellenőrzési rendszerünk alapjait jelentő költségvetési ellenőrzésekről szóló jogszabályi változásokra - alapvető célként tűztünk ki az ellenőrzési rendszerünk és tevékenységünk átalakítását. Tekintettel azonban arra, hogy a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló új eljárási szabályok csak az év lezárását megelőző hónapban jelentek meg, és az eljárási szabályok döntő többségét 2004. január 1-jétől kell alkalmazni, szak-mai ellenőrzési rendszerünk gyökeres átalakítására az elmúlt évben még nem nyílt módunk. Tevékenységünket így alapvetően a 15/1999. Kormányrendelet alapján 1999-ben kialakított rendszer szerint végeztük, tervbe véve az ellenőrzések hatékonyságának javítását.

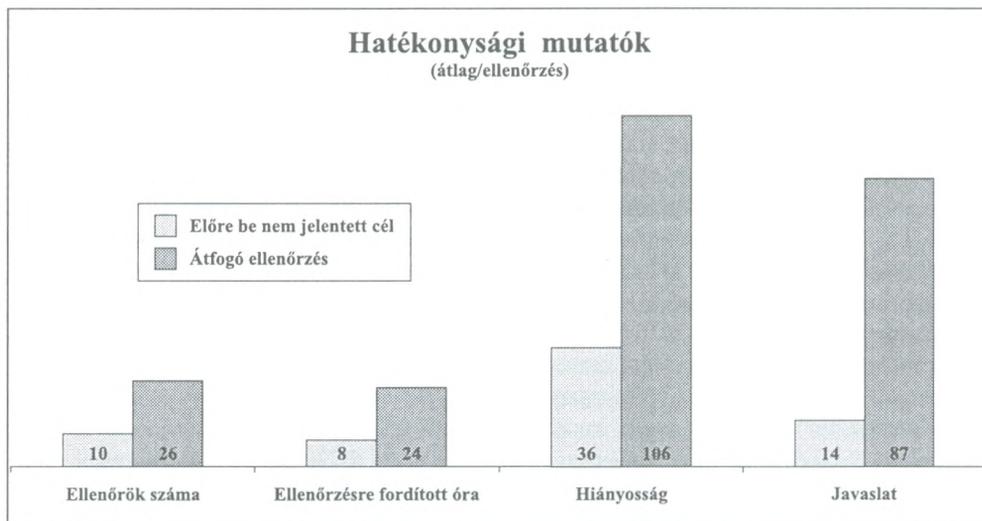
Költségvetési területen ellenben az év elején lényeges változást jelentett a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága költségvetési középírányítói szervként történő igazságügy-miniszteri elismerése, ettől az időponttól kezdődően, megosztott jogkörben ugyan, de négy év kihagyást követően újra felhatalmazást kaptunk a bv. intézetek és intézmények költségvetési gazdálkodásának ellenőrzésére. Az irányításunk alá tartozó 38 bv. szervből 24-ben végeztünk költségvetési ellenőrzést, a felügyeleti szervtől kapott visszajelzés szerint is megfelelő hozzáértéssel. Az ellenőrzési jogosultság biztosítására vonatkozó felügyeleti döntés megalapozottságát a tapasztalatok

bizonyítják, mivel az ellenőrzések során felszínre került hiányosság megszüntetésére tett vezetői intézkedések már egy év alatt is jelentős javulást eredményeztek a büntetés-végrehajtáson belül folyó gazdálkodási tevékenység szabályosságában.

Szakmai területen a Parancsnokságnak a legnagyobb terheket továbbra is a felügyeleti ellenőrzéseket megelőző átfogó szakterületi ellenőrzési kötelezettség teljesítése jelentette. Ilyen típusú, 20-25 munkatárs, több napon történő vidéki tartózkodását jelentő ellenőrzést 14 intézetben hajtottunk végre, intézetenként 16-17 féle szakterületi tevékenységet 3 évre visszamenően vizsgálva. Tekintettel arra, hogy az el-

múlt évben közel kétszer annyi ilyen típusú ellenőrzést végeztünk, mint egy évvel korábban, kevesebb időt tudtunk fordítani a jóval kevesebb költségekkel járó téma- és céllenőrzésekre.

A legtöbbet ellenőrzött intézeti szakmai terület továbbra is a biztonsági, a gazdálkodási és a fogvatartási terület volt, ez utóbbinál sikerült az ellenőrzések számát is szaporítanunk. E mellett továbbra is rendszeres ellenőrzéseknek volt alá vetve a vezetési, irányítási tevékenység, az egészség-ügyi és az informatikai munka.

A bv. szervek vezetői által végrehajtott helyszíni ellenőrzések számában jelentős – átlagosan közel 64%-os – növekedés mutatható ki az előző évhez képest. Lényegesen (49%-kal) több helyszíni céllenőrzés történt a fogvatartottak körletein, de a növekedés kivétel nélkül minden szaktevékenységnél kimutatható. A céllenőrzésekkel párhuzamosan a korábbi évnél nagyobb figyelmet szenteltek a parancsnokok a vezetői ellenőrzés másik fontos eszközeinek tartott beszámoltatások tervezésére és végrehajtására is, e téren átlagosan 19%-os növekedés mutatható ki össz büntetés-végrehajtási szinten.

Az ellenőrzések probléma feltáró jellegének célul kitűzött javításában nem minden esetben sikerült előre lépnünk. Az elmúlt évben még kötelezően végzett átfogó szakterületi ellenőrzések vonatkozásában megállapítható, hogy azok hibafeltáró jellege továbbra sem állt arányban a ráfordított munkaidő, és egyéb kapcsolódó költségek mértékével. Mindezek mellett az ellenőrzések megkezdése és a felügyeleti szerv által történő lezárása között esetenként több hónap is eltelt, és fellelhető volt a párhuzamosság is. A tapasztalatok arra utalnak, hogy a leghatékonyabb ellenőrzési formát az alapvető szakmai területek kulcsfontosságú tevékenységeire irányuló, viszonylag kevés számú ellenőr bevonásával, egy nap alatt végrehajtott céllenőrzések jelentik.

Tekintettel arra, hogy az államháztartásról szóló törvény elmúlt évi módosítása, továbbá a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI.26.) Kormány rendeletben leírt új rendszer-, és eljárási szabályok már nem tartalmazzák a szakmai és a költségvetési ellenőrzések egy időben, 3 évenként történő átfogó ellenőrzését, megteremtődtek az alapok egy, a korábinál hatékonyabban működő önálló belső szakmai ellenőrzési rendszer kialakításához. Az ezzel kapcsolatos munkát az új szakmai ellenőrzési rendszerrel kapcsolatos legfontosabb követelmények meghatározásával az év első napjainkban megkezdjük, és jelenleg már az eljárási szabályok kidolgozása folyik.

Jelentem, hozzászólásomat befejeztem.

Csere László bv. dandártábornok jelentése

Miniszter Úr! Tisztelt Vezetői értekezlet!

Jelentem, hogy a Fővárosi Bv. Intézetben 2003-ban törvényes volt a fogvatartás rendje, a személyi állomány a szakmai feladatokat egész évben jól, illetve megfelelően látta el.

Talán furcsa, hogy ezen az értekezleten ezzel a jelentéssel kezdem a hozzászólásomat.

Teszem ezt azért, mert vezérőrnagy úr idézett a CPT jelentéséből az intézetre vonatkozó megállapításokat.

Ezekből esetleg olyan következtetést is le lehet vonni, hogy a fogvatartottakat rendszeresen inzultálja, bántalmazza a személyzet. Azt nyugodt lelkiismerettel kijelenthetem, hogy elenyésző számú, egyedi eseteket kivéve, nem ez a személyzet általános magatartása. Minden tudomásunkra jutott eseményt, fogvatartotti bejelentést szigorú vizsgálat követ az intézetnél. **Tudom természetesen azt, hogy ilyen jellegű cselekményből egy is sok.** Ezért a bizonyított esetekben rendkívül szigorú felelősségre vonást alkalmazok és megváltunk - megváltunk mindazoktól a munkatársaktól, akik személyiségi jegyeikben nem feleltek, nem felelnek meg az elvárásoknak, nem bírják elviselni azt a pszichés terhelést, amit a büntetés-végrehajtási szolgálat jelent.

Természetesen tudomásul vesszük a CPT jelentésében foglaltakat, a megállapítások túlnyomó többségét teljes mértékben elfogadjuk.

Jelentem, ahogy Vezérőrnagy Úr is fogalmazott, már meghozott központi döntéssel, helyi intézetparancsnoki hatáskörben kiadott intézkedésekkel mindent megteszünk azért, hogy a következő CPT vizsgálat csak pozitív tapasztalatokat szerezzen a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet három objektumában.

Miniszter Úr! Tisztelt Vezetői értekezlet!

A 2003. év több vonatkozásban meghatározó és sorsfordító volt a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet szakmai életében. Aki figyelemmel kísérte az intézeti működés utolsó 5-6 évét tudja, hogy szinte folyamatosan súlyos probléma volt a megfelelő minőségű szakemberek, vezetők pótlása, az állomány nagyarányú fluktuációja miatt az új dolgozók felvétele. A feladatok, az elvárások nőttek, viszont ezzel nem állt arányban az engedélyezett állományi létszám.

A külső munkaerő piaci helyzet számunkra kedvező megváltozása azt eredményezte, hogy több szakmailag jól képzett fiatal jelentkezett felvételre, akikből válogatni lehetett. Bár a fluktuáció 2003-ban éves szinten még elérte a 20%-ot, de nem okozott problémát a felügyelői létszám feltöltése sem.

Kezdeményezésünkre az országos parancsnokság vezetői értekezleten tárgyalta meg az intézet létszámhelyzetét. Ott módunkban állt részletesen bemutatni feszítő gondjainkat, és úgy gondolom nem túlzás, amikor azt mondom: országos parancsnok úr sorsfordító döntést hozott, amikor megállapította: az intézet feladataival nincs összhangban a működéshez biztosított állományi létszám, ezért a jövőben kiemelten kell kezelni – a lehetőségek határain belül – a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet létszám bővítését. Ennek eredményeképpen kapott az intézet már a 2004. évi állománytáblában 4 tiszti és 6 tiszthelyettesi új státuszt.

Meghatározó vezetői döntés született abban is, hogy a több éve pénzügyi okok miatt halasztott felújítást, átalakítást az intézet Gyorskocsi úti objektumában 2004-ben meg kell kezdeni.

A munka volumene és a pénzügyi nagyságrend miatt két-három évre ütemezve tervezzük a rekonstrukció elvégzését, úgy hogy közben az objektum működését fenntartjuk, és az intézet befogadóképességét nem kívánjuk csökkenteni.

Úgy gondolom; a Maglódi úti objektum több éve húzódó műszaki, szavatossági és biztonságtechnikai rendszer hiányosságainak kezelésében is – a meghozott vezetői döntés alapján – fordulat állt be, amelynek első jelentős eredményei 2004-ben fognak jelentkezni.

Az intézet személyi állománya megnyugvással fogadta a kedvező vezetői döntéseket, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a szakmai munka mellett a végrehajtásban rá háruló feladatoknak maradéktalanul eleget tegyen.

Miniszter Úr! Tisztelt Vezetői értekezlet!

2003-ban volt tíz éve, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek parancsnokai – önként vállalt tagságuk alapján – szakmai konzultatív testületet hoztak létre Parancsnoki Kollégium elnevezéssel. Kérem engedjék meg, hogy a Parancsnoki Kollégium ügyvivő testületének első ügyvivőjeként néhány mondatban összefoglaljam, értékeljem az elmúlt tíz év tapasztalatát.

A Parancsnoki Kollégium az Országos Parancsnok által elismert önálló testület, amely szakmai irányító tevékenységet nem végez, hatósági jogosítványokat nem gyakorol.

Elsődleges célja a tagok önálló kezdeményezésére, vagy a büntetés-végrehajtás felső szintű vezetőinek a felkérésére szakmai fórum biztosítása a büntetés-végrehajtás működését, fejlesztését érintő koncepcionális, kodifikációs kérdésekben. Úgy gondolom, hogy az elmúlt tíz évben ez a tevékenység beintegrálódott és szerves-kiegészítő részévé vált a büntetés- végrehajtás szakmai életének.

Az országos parancsnok rendszeresen megkéri a Parancsnoki Kollégium véleményét egy-egy a büntetés-végrehajtási tevékenység egészét érintő szakmai döntés meghozatala előtt.

Az első ügyvivő minden alkalommal megkapja előzetes véleményezésre a kiadásra tervezett országos parancsnoki intézkedéseket. A Parancsnoki Kollégium véleményét, szakmai ajánlásait az országos parancsnoki vezetés figyelembe veszi és beépíti a kiadott intézkedésekbe.

Jelentős az együttműködés a nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítésében, a meglévő kapcsolatok elmélyítésében is. Bár voltak olyan vezetők, akik tíz évvel ezelőtt nem titkolt gyanakvással fogadták a Parancsnokok Parancsnoki Kollégium megalakítási szándékát, de az akkori országos parancsnok úr meglátta az ebben rejlő lehetőségeket és támogatta, felkarolta a kezdeményezést. Úgy gondolom, **az elmúlt tíz év gyakorlata bebizonyította ennek a szakmai fórumnak a létjogosultságát, hasznosságát.** Én azon kevés számú aktív parancsnokok közé tartozom, akik alapító tagjai vagyunk a Parancsnoki Kollégiumnak, ezért ezúton mondok köszönetet az országos parancsnoki vezetésnek a kollégium 48 főtagságának a nevében a munkánkhoz, működésünkhöz az elmúlt tíz évben nyújtott folyamatos támogatásért és segítségért!

Tüske János bv. ezredes jelentése

Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Értekezlet!

Az elhangzott jelentéseket meghallgatva, a dokumentumokat tanulmányozva kívánom jelentést tenni a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, a kecskeméti Fiatalkorúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézete, ma már úgy is mondható, hogy a négy kecskeméti egység működési tapasztalatairól, fejlesztési elképzeléseinkről és a gyakorlatban is tapasztalható problémákról, illetve javaslatainkról.

Hazánkban ma egyik legfontosabb feladat, hogy az Európai Unió csatlakozás küszöbén számba vegyük, hol tartunk, mit kell a jövőben tennünk, hogy az Unió normáinak, ajánlásoknak megfeleljünk, illetve az Unió által felkínált lehetőségeket fel is használjuk és ez a nem kis feladat, a büntetés-végrehajtásra is számos kötelezettséget ró.

Úgy gondolom, hogy az objektív nehézségek ellenére (költségvetés, zsúfoltság) a büntetés-végrehajtásnak, a jogalkotónak és jogalkalmazónak is van hatáskörükben megoldandó feladata.

Az Európai Unió büntetőjogban, eljárásjogban és a büntetés-végrehajtással kapcsolatos elvárásokban is kiemelt hangsúlyt kap a klasszifikáció (differenciálás, egyéniesítés), a fogvatartotti összetételnek megfelelő rezsimek kialakítása. A magyar büntetés-végrehajtásban, s azon belül Kecskeméten, mindig igyekeztünk kiemelten kezelni a differenciálást, a speciális rezsimek kialakítását.

A Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet ez évben lesz száz éves. Korszerűsítésére mindig törekedtünk, sajnos a **zsúfoltság** ma is fellelhető, **94 férőhelyen** mintegy **200 főt** tartunk fogva. További korszerűsítéseket nem tudunk végrehajtani, mivel akkor az átalakítások után a jelenlegi létszámot nem tudnánk elhelyezni. A rendőrségi fogdák tervezett átvételével a zsúfoltság tovább nő. Ennek **enyhítésére**, mind több helyről jelentkezik a **honvédségi laktanyák** átvételének lehetősége, illetve bizonyos **rendőrségi fogdák** büntetés-végrehajtás általi működtetése. Kecskeméten speciális helyzet is adódik, mivel az intézet mellett szabad területek beépítésére nyílt lehetőség, bár annak megvétele, új épület építése rendkívül nagy kiadást jelentene. Itt jegyzem meg, hogy intézetünk elsőként vont be **magántőkét a működtetésbe, 1996. óta** vállalkozó működteti a **konyhát, mosodát**, valamint **tésztaüzem** is létesült magántőkével.

A zsúfoltság csökkentése, **félíg nyitott rezsimek** kialakítása érdekében épült meg az intézet II. sz. egysége 1994-95-ben, amely **59 fő egyszemélyes elhelyezését** biztosítja és a létszám mintegy 50%-a Enyhébb Végrehajtási Szabályok alá tartozó. Az itt elhelyezettekre **helyi normatívákat** alakítottunk ki; először vannak börtönben, feltételes kedvezményük esedékes, környezettanulmányaik problémamentesek és hátralévő büntetési idejük nem hosszabb öt évnél. Napjainkig már mintegy **400 fő szabadult** a II. sz.

egységből, és csak két fő ellen indult el szabadulása óta újabb eljárás. Kiemelt szempont a nevelési-kezelési feladatok előtérbe helyezése, a pozitív értékrendekre építés.

Hagyományos értelemben **már nem börtön**; nincs bástyafal, rács az ablakokon, nem zárkák kerültek kialakításra, hanem lakószobák (közös a kézmosó, a WC, stb.). Hasonló épület **építése jelentősen olcsóbb**, mint a klasszikus börtön kialakítása. Jellemző, hogy átadása óta **rongálás nem volt**, csak műszaki meghibásodás miatt kellett kisebb felújításokat végezni.

Az elmúlt évről néhány jellemző adat, a jutalmákról és eltávozásokról. Intézeteinket **675 esetben hagyták el jogszerűen** az elítéltek, és valamennyien az előírt időben vissza is tértek, mely az országos adat **15,65%-a**. **EVSZ-be 35 főt** helyeztünk, mely az országos adat **14,46%-a**, és **282 esetben** részesültek **rövidtartamú eltávozás** kedvezményben. Évente mindössze 1-2 fővel kapcsolatban merül fel probléma, itt klasszikus fegyelemsértések, bűncselekmények nem fordulnak elő.

Az egyéniesítés során problémaként vetem fel, hogy ugyanabban az ügyben előzetes letartóztatásban töltött idő, **szabaddábra helyezés után**, a büntetés folytatásakor **nem számít be** az EVSZ-be helyezés kezdeményezéséhez (pl.: ha szabaddábra kerül és azalatt fegyelmezett, akkor is hátrányosabb a helyzete, mint aki folyamatosan volt börtönben).

Tapasztalataink szerint hasonló egységeket akár megyénként, akár régióként is javasolunk kialakítani, mivel az ilyen jellegű **félíg nyitott** egységek építése és **működtetése is költségtakarékosabb**, mint a zárt börtönöké. Az elmúlt évben **újabb bővítési lehetőség** fogalmazódott meg a helyi önkormányzat részéről a II. sz. egység mellett, mintegy 20000 m² területet ajánlottak fel a büntetés-végrehajtás részére, mely területen **további munkahelyeket** tudnánk kialakítani, valamint lehetőség nyílna egy **60 fős nyitott börtön** megépítésére is.

A nemzetközi tapasztalatokat figyelembe véve, 1996-97-ben épült meg a **Fiatalkorúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézete**, mely **30 fő egyszemélyes elhelyezését** biztosítja. Az épület zárt jellegű, korszerű biztonsági és technikai berendezések kerültek kiépítésre. Az eddigi legnagyobb eredmény, hogy az itt megfordult fiatalok elítéltek valamennyien legalább **OKJ-s szakmát** szereztek, 30 fő járt **középiszkolába** és jelenleg is 8 fő folytat magántanulóként középiskolai tanulmányokat. Itt jelentkezett elsőként kiemelten, hogy egyre több **együttműködő egyház, karitatív szervezet** támogatja az intézet működését, és az első **pályázatokat** is a fiatalokúak intézetéhez nyertük meg (pl.: informatika).

A működtetés gondját jelenti, de elsősorban inkább csak adminisztratív probléma, hogy **részben önálló költségvetési szerv**, ugyanakkor minden költségvetési szolgáltató funkciót a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet lát el. Nem is tartjuk **fontosnak**, csak azt, hogy **szakmailag legyen önálló**, ugyanakkor más intézetekben is elképzelhetőnek tartjuk, hogy hasonló, elkülönített, önálló egységek vagy rezsimék működjenek. E területen gondot jelent még, hogy a súlyos bűncselekményeket elkövető fiatalokúak **21 éves korban történő átminősítésekor** fegyház fokozat-

ba kerülhetnek, ugyanakkor fiatalokként már Enyhébb Végrehajtási Szabályok szerint tartottuk fogva őket.

A Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet nem tervezett feladatként kapta meg az **Anya-gyermek részleg** soron kívüli kialakítását, melyet a Fiatalok Regionális Büntetés-végrehajtási Intézet egyik lakóegységében két hónap alatt kialakítottuk és közel **két éve, eredményesen működtetjük**. Az elmúlt évben került megépítésre az új Anya-gyermek részleg, mely **20 anya gyermekével** történő együttes elhelyezését biztosítja. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy eredményesen működtethető, de a büntetés-végrehajtáson belül olyan **speciális feladatokat** kell ellátni, melyekre csak Európa néhány országában van tapasztalat, pl.: csecsemőgondozás, anyaszerepre történő felkészítés, a gyermekek érdekeinek messzemenő figyelemmel kísérése.

Többször felmerül, hogy a **gyermek egy éves kora után** is maradjon együtt édesanyjával. Természetesen megfelelő egyéniesítéssel ezt javasoljuk, de csak abban az esetben, ha a **gyermek két éves koráig** az anya is szabadul, egyéb esetekben a gyermek érdeke már a büntetés-végrehajtás körülményeinél sokkal tágabb lehetőségeket igényel.

Több esetben megfogalmazódott, hogy a **fiatalkorú elítélt nők** elhelyezését is Kecskeméten ajánlják megoldani. Ehhez viszont nagyon alapos vizsgálatot tartok indokoltnak, abban a helyzetben, pedig azt kiemelten elemezni, hogy mi a fiatalkorú elítéltek elsődleges érdeke.

Összefoglalva, úgy gondolom, hogy sikerült felvázolnom a kecskeméti intézetek, egységek törekvéseit, eredményeit és jelezni a gyakorlat során felmerült problémákat. Úgy gondolom, hogy a **magántőke bevonásában, a pályázatokban** további lehetőségek vannak. Tapasztalat az is, hogy a **közbeszerzési törvény végrehajtása** sokszor lassítja az érdemi munkát, pl.: az Anya-gyermek részleg építésének előkészítése közel 10 hónapot vett igénybe, míg a részleg mintegy 6 hónap alatt felépült. Szükségesnek tartjuk a különféle **rezsimeknek megfelelő normatívák** kialakítását (pl.: nyitott rezsimben nem szükségesek rácsok, stb.).

Hozzászólásomból az **alábbi felvetéseket** javaslom a jövőben kiemelten figyelembe venni:

- a meglévő intézetek **felújítása, bővítése;**
- honvédségi **laktanyák, rendőrségi fogdák** átvétele;
- II. sz. egységünkhöz hasonló, **félíg nyitott** egységek építése, kialakítása;
- fiatalkorú **elítélt nők** elhelyezésének felülvizsgálata;
- nem önálló intézetek, hanem **szakmailag önálló egységek** létrehozása;
- II. sz. egységünk **bővítésének** támogatása;
- ugyanazon ügyben szabadlábra kerülteknél az **előzetes letartóztatás beszámítása** Enyhébb Végrehajtási Szabályok alkalmazásánál;
- a felnőtt korúvá történő **átminősítésnél** a jogszabályi ellentmondások feloldása;
- az Anya-gyermek részlegen történő **elhelyezés felülvizsgálata** a gyermekek két éves koráig.